

علوم
ریاضی
و فنی

دفترچه اختصاصی - ۱

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۱ (از ۲)

آزمون ۱۲ بهمن ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره
۱	عادی	۱۰	۱	۲۰
		۱۰		
۲	پیشروی سریع	۱۰	۲۱	۳۰
		۱۰		
۳	عادی	۱۰	۳۱	۵۰
		۱۰		
۴	پیشروی سریع	۱۰	۵۱	۶۰
		۱۰		
۵	زاده	۱۰	۶۱	۷۰
		۱۰		
۶	پیشروی سریع	۱۰	۷۱	۹۰
		۱۰		

تحلیل آزمون: کار را که کرد ... آن که تمام کرد

وقتی آزمون به پایان می‌رسد، هنوز یک بخش مهم از برنامه باقی مانده است؛ یعنی تحلیل آزمون. تحلیل آزمون هم یادگیری‌های ناقص شما را کامل می‌کند و جنبه‌ی آموزشی دارد و هم مهارت‌های آزمون دادن شما را مورد توجه قرار می‌دهد و دید شما را بازتر می‌کند. در کنار آن تحلیل آزمون می‌تواند در برنامه‌ریزی برای آزمون بعدی هم به شما کمک کند.

آزمون «۱۲ بهمن ۱۴۰۳» اختصاصی دوازدهم ریاضی (ریاضیات)

ریاضیات
دوساره

مدت زمان کل پاسخ‌گویی سوالات عادی و سریع: ۱۱۰ دقیقه
(از ساعت ۸ صبح تا ۹:۵۰)

تعداد کل سوالات: ۹۰ سؤال

(۵۰ سؤال اجباری + ۴۰ سؤال اختیاری)

نام درس	هندرسه	تعداد سؤال	شماره سؤال
عادی	حسابان ۲	۱۰	۱-۲۰
		۱۰	۲۱-۳۰
پیشروی سریع	حسابان ۲	۱۰	۳۱-۵۰
		۱۰	۵۱-۶۰
عادی	هندرسه ۳	۱۰	۶۱-۷۰
		۱۰	۷۱-۹۰
پیشروی سریع	هندرسه ۲	۱۰	
		۱۰	
زوج کتاب	هندرسه ۱	۱۰	
		۱۰	
عادی	ریاضیات گستته	۱۰	
		۱۰	
پیشروی سریع		۱۰	
		۱۰	

جدیدآورندگان

نام درس	نام طراح
حسابان ۲ و ریاضی پایه	شاهین پروازی-داد حسین پور-افشین خاصه‌خان-سینا خیرخواه-طاهر دادستانی-محمد زنگنه-علی شهرابی-کیان کریمی خراسانی
هندرسه و ریاضیات گستته	مهسان گودرزی-رضا مجیدی-حامد معنوی-مهرداد ملوندی-نیما مهندس-علیرضا نداف زاده-غلامرضا نیازی-جهانبخش نیکنام امیر حسین ابومحبوب-اسحاق اسفندیار-علی ایمانی-افشین خاصه‌خان-فرزانه خاکپاش-مصطفی دیداری-سوگند روشنی علیرضا شریف خطیبی-هون غقیلی-شبنم غلامی-احمدرضا فلاح-مجتبی مظاہری فرد-مهرداد ملوندی-نیلوفر مهدوی-نیما مهندس سرژ یقیازاریان تبریزی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲ و ریاضی پایه	هندرسه	ریاضیات گستته
گزینشگر	نیما مهندس	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب
گروه ویراستاری	محمد خندان	امیر حسین ابومحبوب امیر محمد کریمی محمد خندان	امیر حسین ابومحبوب امیر محمد کریمی محمد خندان
ویراستاری رتبه های برتر	سیدسپهر متیان محمد پارسا سبزه‌ای	محمد پارسا سبزه‌ای	محمد پارسا سبزه‌ای
مسئول درس	سیدماده عبدی مهرداد ملوندی	سیدماده عبدی سیدماده عبدی	سرژ یقیازاریان تبریزی
مسئنندسازی	سمیه اسكندری	سجاد سلیمانی	سجاد سلیمانی
ویراستاران مسئنندسازی	معصومه صنعت کار-علیرضا عباسی زاده-حمد رضا مهدوی		

گروه فنی و تولید

مهدی گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی زاده
گروه مستنندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه: الهه شهبازی
حروف نگار	فرزانه فتح المزاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

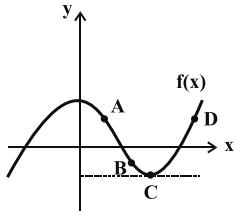
دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳۳ - تلفن: ۰۶۴۶۳

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

حسابان ۲: مشتق: صفحه‌های ۷۱ تا ۸۳

پاسخ دادن به این سوالات برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

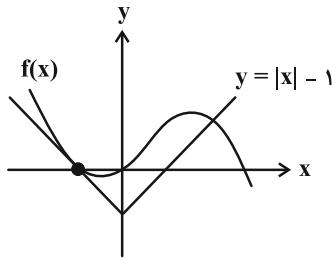
۱- در کدام یک از نقاط مشخص شده روی نمودار تابع f ، مقدار $f'(x)$ عددی منفی است؟

A (۱)

B (۲)

C (۳)

D (۴)

۲- با توجه به شکل زیر، حاصل حد $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(-1+2h) + f(-1+h) - 2f(-1)}{h}$ کدام است؟

۱ (۱)

-۱ (۲)

-۳ (۳)

۳ (۴)

۳- اگر خط مماس بر منحنی تابع $y = f(x)$ در نقطه $A(1, -2)$ عود باشد، آن‌گاه حاصل $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x)+h}{x^2-1}$ کدام است؟

۱/۶ (۴)

۱/۲ (۳)

-۱ (۲)

-۱/۳ (۱)

۱/۶ (۴)

-۳ (۳)

۶ (۲)

۳ (۱)

-۲ (۴)

-۱ (۳)

-۱/۲ (۲)

-۱/۸ (۱)

۴- خط گذرنده از نقاط $A(0, k+3)$ و $B(-1, k-1)$ بر نمودار تابع پیوسته f در نقطه $x=2$ مماس است. حاصل $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f'(x)-h}{x-2}$ باشد حاصل $8f(2).f'(2)$ کدام است؟

۲۴ (۴)

۱۸ (۳)

۹ (۲)

۱۶ (۱)

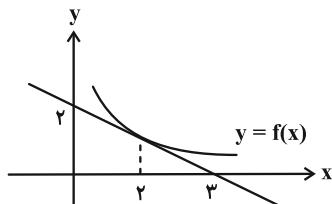
مشابه سوال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(2-3h) - \frac{2}{3}}{h^2 - h} + \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - \frac{2}{3}}{x^2 - 4}$$

۷- شکل زیر نمودار تابع f را نشان می‌دهد، حاصل عبارت مقابل کدام است؟

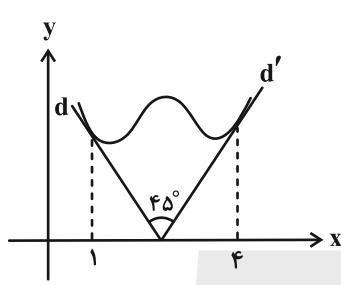
- $\frac{13}{6}$ (۱)

-۲ (۲)

$\frac{2}{3}$ (۳)

-۶/۵ (۴)

$$8- \text{در شکل زیر، خطوط } d \text{ و } d' \text{ بر نمودار تابع } f \text{ به ترتیب در } x=1 \text{ و } x=4 \text{ مماس است. اگر } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x) - 2f(x)}{x^2 - 3x + 2} = 4 \text{ مقدار } f'(4) \text{ می‌باشد.}$$

کدام است؟

$\frac{3}{2}$ (۱)

۲ (۲)

$\frac{5}{2}$ (۳)

۳ (۴)

$$9- \text{از چند نقطه روی دایره به معادله } x^2 + y^2 = 2 \text{، می‌توان فقط یک مماس بر تابع } f(x) = \frac{1}{x} \text{ رسم کرد؟}$$

۴ (۲)

۶ (۱)

۲ (۳) هیچ

۲ (۳)

$$10- \text{در نقاطی از بازه } (-\frac{\pi}{4}, \frac{7\pi}{4}) \text{ که دو تابع } g(x) = \cos 2x \text{ و } f(x) = \sin x + 1 \text{ یکدیگر برخورد دارند، مماس‌هایی بر نمودار هر دو}$$

تابع رسم کرده‌ایم. مجموع شبیه این مماس‌ها کدام است؟

۲ (۲)

(۱) صفر

-۴ (۴)

۴ (۳)

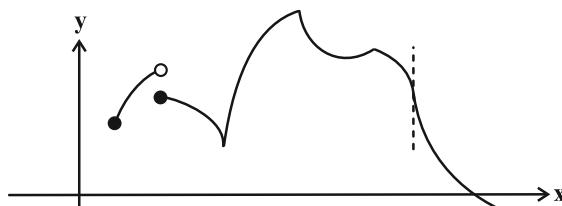
محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

حسابان ۲ : مشتق: صفحه‌های ۸۹ تا ۸۴

دانش آموزانی که خود را برای کنکور مرحله اول آماده می‌کنند، باید به این دسته سوالات (پیشروی سریع) نیز، پاسخ دهند.

۱۱- تعداد نقاط مشتق‌ناپذیر تابع f در شکل زیر کدام است؟

۴ (۱)

۵ (۲)

۶ (۳)

۷ (۴)

۱۲- در کدام مورد، خط $x = 2$ می‌تواند مماس قائم تابع باشد؟

$$f(x) = \sqrt{|x-2|} \quad (۲)$$

$$f(x) = \sqrt{x-2} \quad (۱)$$

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt[3]{x-2} & ; \quad x \geq 2 \\ \frac{1}{x-2} & ; \quad x < 2 \end{cases} \quad (۴)$$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 2x}{x-2} & ; \quad x \neq 2 \\ 1 & ; \quad x = 2 \end{cases} \quad (۳)$$

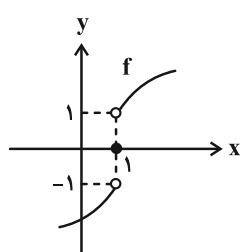
۱۳- تابع $f(x) = \begin{cases} |x| & , \quad |x| \geq \cos x \\ \cos x & , \quad |x| < \cos x \end{cases}$ چند نقطه گوشهای دارد؟

۳ (۲)

۴ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

۱۴- نمودار تابع $f(x)$ به شکل زیر است. مشتق تابع $(g(x) = |x-1| \cdot f(x))$ در نقطه به طول ۱ کدام است؟

۱) صفر

۲)

-۱ (۳)

۴) موجود نیست.

محل انجام محاسبات

۱۵- اگر $f(x) = \frac{x^r + ax + b}{x - [x]}$ باشد، مقدار ab کدام است؟ ($[ ]$ ، نماد جزو صحیح است).

۶ (۲)

-۶ (۱)

۱۲ (۴)

-۱۲ (۳)

۱۶- در تابع $|f(x)| = |2x - 1| \cdot |\sin ax|$ ، اختلاف مشتق چپ و راست در مبدأ مختصات برابر ۶ می‌باشد. a کدام است؟

($[ ]$ ، نماد جزو صحیح است).

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۲ (۴)

۶ (۳)

۱۷- تابع $f(x) = [\sqrt{2x}] - [x^2]$ در بازه $(3, 1)$ در چند نقطه مشتق‌پذیر نیست؟ ($[ ]$ ، نماد جزو صحیح است).

۹ (۲)

۱۰ (۱)

۶ (۴)

۸ (۳)

۱۸- به ازای چند مقدار m از مجموعه $\{-5, -4, \dots, 4, 5\}$ ، تابع $f(x) = |x^3 + m| - (m+1)$ دقیقاً در پنج نقطه مشتق‌ناپذیر است؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۹ (۴)

۸ (۳)

۱۹- نقاط گوشاهای تابع $f(x) = \begin{cases} (x^3 - 4x^2 + 4x)[x] & ; |x| < 3 \\ |\log(|x| - 4)| - 1 & ; |x| > 4 \end{cases}$ رؤس یک چندضلعی هستند. مساحت این چندضلعی کدام است؟

($[ ]$ ، نماد جزو صحیح است).

۵ (۲)

۴ (۱)

۱۰ (۴)

۸ (۳)

۲۰- نیم خط مماس چپ بر نمودار تابع $f(x) = \sqrt[3]{3x - 6} + ax + b$ در نقطه گوشاهای آن، دو خط مماس قائم بر نمودار همین تابع را در نقاطی روی نیمسازهای نواحی اول و چهارم قطع می‌کند. مقدار $a+b$ کدام است؟

۲) صفر

-۱ (۱)

-۱ یا ۱ (۴)

۱ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی پایه: ریاضی ۱: مجموعه، الگو و دنباله + توان های گویا و عبارت های جبری: صفحه های ۱ تا ۲۷ و ۴۷ تا ۶۷ /

حسابان ۱: جبر و معادله: صفحه های ۱ تا ۶

۲۱- اگر بازه باز U مجموعه مرجع بوده و متمم مجموعه $[a-1, a+2] \cup (b+3, b+5)$ باشد، آنگاه متمممجموعه $(a-2, b+3]$ شامل چند عدد صحیح است؟

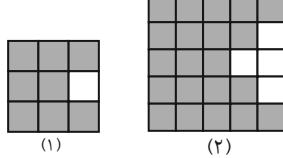
۴) چهار

۳) سه

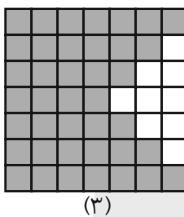
۲) دو

۱) یک

۲۲- در الگوی مقابل تعداد مربع های رنگی در شکل دهم برابر با کدام است؟

(۱)

(۲)

(۳)

۳۴۱ (۱)

۲۸۶ (۲)

۲۳۱ (۳)

۲۶۱ (۴)

$$a_n = \begin{cases} \frac{1}{200}n^2 - \frac{1}{20}n - 1 & \text{زوج;} \\ \frac{3n}{17} & \text{فرد;} \end{cases}$$

۹) ۴

۴) ۳

۳) ۲

۱) ۱

۲۴- ۲۰ عضو از اعضای مجموعه $M = \{100, 101, 102, \dots, 150\}$ را انتخاب می کنیم به طوری که این اعداد تشکیل دنباله حسابی بدهند.

در چند حالت، قدر نسبت دنباله بزرگ تر از صفر است؟

۴۵) ۴

۴۳) ۳

۱۳) ۲

۳۲) ۱

۲۵- جملات اول، پنجم و نهم یک دنباله هندسی صعودی که مجموعشان ۸۴ است، به ترتیب جملات دوم، چهارم و دوازدهم یک

دنباله حسابی هستند. اختلاف واسطه های حسابی و هندسی جملات سوم و هشتم دنباله حسابی کدام است؟

۱۰) ۴

۸) ۳

۵) ۲

۲) ۱

محل انجام محاسبات

۲۶- مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی غیرثابت، برابر S_n و در دنباله $S_1, -2S_5, S_2, -2S_{10}, S_4, -2S_2, \dots$ ، نسبت مجموع

۱۲ جمله اول به مجموع ۶ جمله دوم برابر m است. حاصل $\frac{1}{(m-1)^2}$ چقدر است؟

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۱)

$\frac{1}{4}$ (۴)

$\frac{\sqrt{2}}{4}$ (۳)

۲۷- در تساوی $(\sqrt[3]{4-\sqrt{15}} - \sqrt[4]{4+\sqrt{15}}) = x(\sqrt{\sqrt{5}-\sqrt{2}})$ مقدار x کدام است؟

$\sqrt{2}$ (۲)

$-\sqrt[4]{2}$ (۱)

$\sqrt[4]{2}$ (۴)

$-\sqrt{2}$ (۳)

۲۸- اگر $A = (\sqrt{5+\sqrt{21}} + \sqrt{5-\sqrt{21}}) \times \sqrt[3]{2\sqrt{2}}$ و $B = \frac{\frac{6}{\sqrt{2}} + 3\sqrt{14}}{\frac{8}{\sqrt{2}} + \sqrt{14}}$ کدام است؟

۱ (۲)

-۱ (۱)

۲ (۴)

-۲ (۳)

۲۹- حاصل عبارت $M = (16x^3 - 4x + 1)(16x^3 - 1)(16x^3 + 4x + 1)$ به ازای $x = \sqrt[3]{-\frac{1}{4}}$ کدام است؟

۲۵۶ (۲)

۱۲۸ (۱)

۱۰۲۴ (۴)

۵۱۲ (۳)

۳۰- اگر $A = 5(\sqrt{2} + 1)^{-1} + \frac{7+4\sqrt{2}}{3+2\sqrt{2}}$ باشد، کدام عدد زیر یک عدد گویاست؟

$\sqrt{2}A$ (۲)

$3A + \sqrt{2}$ (۱)

$A + \sqrt{2}$ (۴)

$A - \sqrt{2}$ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندهسه ۳: آشنایی با مقاطع مخروطی (تا پایان بیضی): صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰

پاسخ دادن به این سوالات برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

۳۱- نقاط $A(1, 3)$ و $A'(-5, 3)$ دو سر قطر بزرگ یک بیضی هستند. اگر نقطه M بیرون این بیضی نباشد، حداکثرمقدار $MF + MF'$ کدام است؟ (F و F' کانون‌های بیضی هستند).

۶ (۲)

۴ (۱)

۱۲ (۴)

۸ (۳)

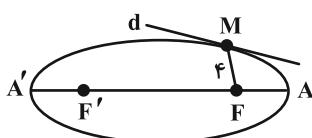
۳۲- دو سر قطر کوچک یک بیضی با خروج از مرکز $5/0$ ، کانون‌های یک بیضی دیگر است. اگر کانون‌های بیضی اول روی محیط بیضی

دوم باشند، خروج از مرکز بیضی دوم چقدر است؟

۰/۷۵ (۲)

 $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۱) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۴)

۰/۲۵ (۳)

۳۳- خروج از مرکز بیضی زیر $\frac{\sqrt{5}}{3}$ و طول قطر کوچک آن ۸ است. در نقطه M ، خط d را مماس بر بیضی رسم می‌کنیم تا امتداد قطربزرگ بیضی را در نقطه N قطع کند، فاصله N تا دورترین رأس بیضی کدام است؟۸ $\sqrt{5} + 6$ (۱)۸ $\sqrt{5} + 3$ (۲)۶ $\sqrt{5} + 6$ (۳)۶ $\sqrt{5} + 3$ (۴)

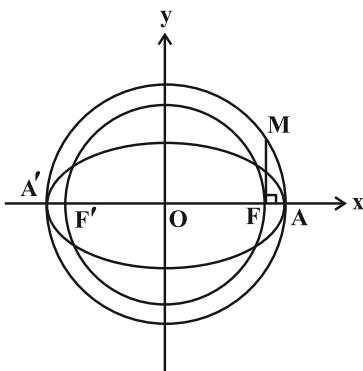
مشابه سوال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

۳۴- مطابق شکل، دو دایره هم مرکز با بیضی بوده و مماس AA' بر محور $'AA'$ عمود است. اگر شعاع دایره کوچک تر $\sqrt{3}$ و نقطه M

$$\text{روی خط } d : y = \frac{\sqrt{3}}{3}x \text{ قرار داشته باشد، خروج از مرکز بیضی کدام است؟ (F و } F' \text{ کانون‌های بیضی هستند.)}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{3} \quad (3)$$

$$\frac{\sqrt{5}}{4} \quad (4)$$

۳۵- نقطه دلخواه M روی بیضی با کانون‌های F و F' و قطر کوچک به اندازه ۱۰ واحد واقع است. اگر محیط مثلث MFF' برابر ۲۰

واحد باشد، بیشترین مساحت این مثلث چقدر است؟

$$19/25 \quad (4)$$

$$19 \quad (3)$$

$$18/75 \quad (2)$$

$$18/5 \quad (1)$$

۳۶- اگر بدنهٔ داخلی یک بیضی قائم به طول اقطار ۶ و $2\sqrt{5}$ آینه‌ای باشد و از یکی از کانون‌های آن به مختصات $(1, -2)$ ، اشعه نوری

بر بدنهٔ داخلی بیضی تابیده شود، انعکاس نور از کدام نقطه زیر ممکن است بگذرد؟

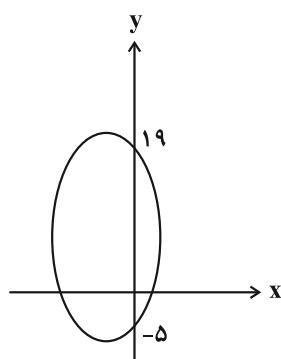
$$(-2, -3) \quad (4)$$

$$(2, 1) \quad (3)$$

$$(-2, 6) \quad (2)$$

$$(-2, -5) \quad (1)$$

۳۷- در بیضی شکل زیر قطر کوچک موازی محور x ها و یکی از کانون‌ها نقطه $(-7, 19)$ می‌باشد، طول قطر بزرگ کدام است؟

$$24 \quad (1)$$

$$28 \quad (2)$$

$$32 \quad (3)$$

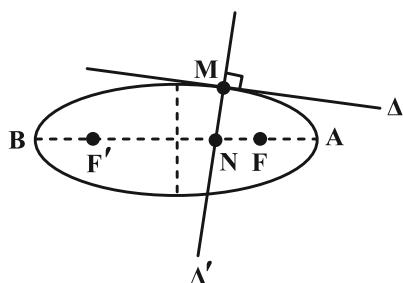
$$36 \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

۳۸- اگر مختصات رأس A در بیضی زیر (۵, ۲) و فاصله رأس A تا کانون F برابر ۳ باشد و خطوط Δ و Δ' به

ترتیب در نقطه M بر بیضی مماس و عمود شده باشند، حاصل $\frac{NF}{MF}$ کدام است؟

۰/۵ (۱)

 $\frac{2}{3}$ (۲)

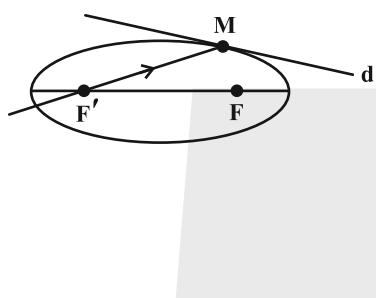
۰/۷۵ (۳)

 $\frac{1}{3}$ (۴)

۳۹- خط d در نقطه M بر بیضی شکل زیر به کانون‌های F و F' مماس بوده و $MF = 3$ و فاصله کانونی بیضی و اندازه قطر بزرگ به

ترتیب برابر ۷ و ۸ می‌باشد. یک پرتوی نوری از کانون F' به درون بیضی در نقطه M می‌تابد، زاویه حاده بین پرتوی انعکاس با

خط d چند درجه است؟

۳۰ (۱)

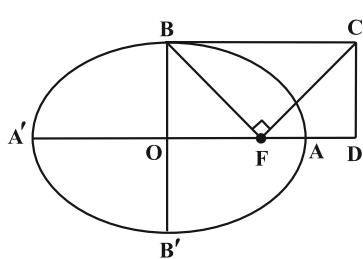
۱۵ (۲)

۶۰ (۳)

۴۵ (۴)

۴۰- در بیضی شکل زیر با قطرهای بزرگ و کوچک به اندازه‌های $2a$ و $2b$ ، کانون O مرکز و چهارضلعی OBCD مستطیل است.

اگر $B\hat{F}C = 90^\circ$ و خروج از مرکز بیضی برابر e باشد، اندازه OD کدام است؟

ae (۱)

 $\frac{a}{e}$ (۲)

be (۳)

 $\frac{b}{e}$ (۴)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندسه ۳: آشنایی با مقاطع مخروطی (قاپیان انتقال (محورها)): صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴

دانش آموزانی که خود را برای کنکور مرحله اول آماده می‌کنند، باید به این دسته سوالات (پیش روی سریع) نیز، پاسخ دهند.

۴۱- خطی به موازات خط هادی سهمی به معادله $x+1 = \sqrt{3}(y-1)$ ، نمودار آن سهمی را در دو نقطه قطع می‌کند. اگر این دو نقطه به همراه رأس سهمی، تشکیل مثلث متساوی‌الاضلاع دهند، طول ضلع این مثلث کدام است؟۳) $\sqrt{3}$ ۴) $2\sqrt{3}$ ۵) 6 ۶) 3 ۴۲- کانون یک سهمی قائم روی خط $y = 2x+1$ قرار دارد. اگر سهمی در نقطه‌ای به طول ۲ بر محور x ها مماس باشد، آن‌گاه این سهمی محور y را با چه عرضی قطع می‌کند؟۱) $\frac{1}{4}$ ۲) $\frac{1}{5}$ ۳) $\frac{2}{5}$ ۴) $\frac{3}{4}$ ۴۳- در یک سهمی قائم که دهانه آن رو به بالا باز می‌شود، مختصات نقطه برخورد محور سهمی و خط هادی $A(-2, 2)$ می‌باشد. اگر نقطه $M(0, 4)$ روی سهمی قرار داشته باشد، فاصله کانون سهمی تا محور x ها کدام است؟۱) صفر   ۲) $\frac{1}{2}$ ۳) $\frac{1}{2}$ ۴) 4 ۴۴- در سهمی به معادله $x+4 = -\sqrt{3}(y-1)$ ، قرینه رأس سهمی نسبت به کانون F را نقطه D می‌نامیم. از D خطی عمود بر محور سهمی رسم می‌کنیم تا نمودار سهمی را در نقاط M و N قطع کند، طول MN کدام است؟۱) $8\sqrt{2}$ ۲) $6\sqrt{2}$ ۳) $4\sqrt{2}$ ۴) $2\sqrt{2}$ ۴۵- یک منحنی که نقاط واقع بر آن از خط $x = -4$ و نقطه $(-2, 2)$ به یک فاصله‌اند، محورهای مختصات را در نقاط A ، B و C قطع می‌کند. مساحت مثلث ABC برابر کدام است؟۱) $2\sqrt{2}$ ۲) $2\sqrt{3}$ ۳) $4\sqrt{2}$ ۴) $4\sqrt{3}$

۴۶- تمام دایره‌های به مرکز نقطه دلخواه $M(x, y)$ واقع بر سهمی به معادله $2y = -x^2 - 1$ و گذرنده از کانون سهمی، بر کدام یک از خطوط زیر همواره مماس هستند؟

$$6y + 1 = 0 \quad (2)$$

$$6x + 1 = 0 \quad (1)$$

$$5y - 6 = 0 \quad (4)$$

$$5x - 6 = 0 \quad (3)$$

۴۷- نقاط $S(m, n)$ و $F(m+4, n)$ به ترتیب رأس و کانون یک سهمی افقی می‌باشند. اگر این سهمی از نقطه $(-1, 0)$ بگذرد، معادله

خط هادی سهمی کدام است؟

$$x = -4 \quad (2)$$

$$x = -5 \quad (1)$$

$$x = 4 \quad (4)$$

$$x = 3 \quad (3)$$

۴۸- خط $x = -8$ ، سهمی به معادله $y^2 = -8(x - 2)$ را در دو نقطه M و N قطع کرده است. اگر F کانون این سهمی باشد،

مقدار $\tan(\frac{\hat{MFN}}{2})$ کدام است؟

$$\frac{\sqrt{5}}{2} \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (2)$$

$$\sqrt{2} \quad (1)$$

۴۹- یک سهمی با محور تقارن به معادله $x = 4$ و خط هادی به معادله $y = 7$ از نقطه $A(9, 7)$ می‌گذرد. فاصله کانونی این سهمی

کدام می‌تواند باشد؟

$$2/5 \quad (4)$$

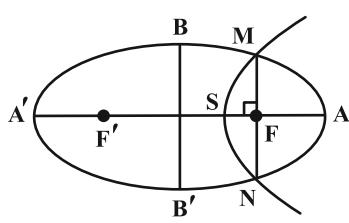
$$2 \quad (3)$$

$$0/5 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

۵۰- در شکل زیر F و F' کانون‌های بیضی هستند و کانون سهمی بر نقطه F منطبق است. اگر طول قطرهای بزرگ و کوچک بیضی به

ترتیب برابر ۱۲ و ۸ باشد، فاصله کانونی سهمی کدام است؟

$$\frac{2}{3} \quad (1)$$

$$\frac{3}{2} \quad (2)$$

$$\frac{4}{3} \quad (3)$$

$$3 \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندرسه ۲: تبدیل‌های هندسی و کاربردها: صفحه‌های ۳۱ تا ۵۴

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال هندسه ۱ (۶۱ تا ۷۰) و هندسه ۲ (۷۱ تا ۸۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۵۱- در مثلث ABC با طول اضلاع $AB = 17$ و $AC = 25$ ، ارتفاع AH به طول ۸ واحد را رسم می‌کنیم طوری که نقطه H بین دو رأس B و C قرار دارد. اگر AB' بازتاب یافته ضلع AB نسبت به خط AH باشد، طول کوتاه‌ترین ارتفاع مثلث $C'AB'$ تقریباً کدام است؟

۲/۷ (۲)

۲ (۱)

۴ (۴)

۳/۴ (۳)

۵۲- دایره (O, a) را با بردار انتقال $\vec{v}$ بر دایره $(O', 7-a)$ تصویر می‌کنیم. اگر طول مماس مشترک خارجی دو دایره برابر ۴ باشد، اندازه وتر مشترک دو دایره کدام است؟

۲۷۵ (۲)

۴ (۱)

۲۷۶ (۴)

۵ (۳)

۵۳- اگر پاره خط $A'B'$ دوران یافته پاره خط AB به مرکز نقطه‌ای غیرواقع بر AB (و یا امتداد آن) باشد، مرکز دوران کدام است؟

(A') و (B') به ترتیب دوران یافته A و B هستند.)

۱) محل تلاقی AB' و $A'B'$ ۲) محل تلاقی AB و $A'B'$ ۳) محل تلاقی AA' و BB' ۴) محل تلاقی عمودمنصفهای AB و $A'B'$

محل انجام محاسبات

۵۴- مستطیل $ABCD$ را با تجانسی به مرکز محل تلاقی قطرها و نسبت $(\frac{1}{3})$ بر مستطیل $A'B'C'D'$ تصویر می‌کنیم. اگر مساحت

بین این دو مستطیل برابر ۶۴ واحد مربع و طول قطر مستطیل بزرگ‌تر برابر $\sqrt{6}$ باشد، محیط مستطیل کوچک‌تر کدام است؟

۹ (۲)

۶ (۱)

۱۸ (۴)

۱۲ (۳)

۵۵- ذوزنقه متساوی الساقین به طول قاعده‌های ۳ و ۵ و اندازه ارتفاع ۴ مفروض است. در تجانس نسبت به هر یک از نقاط متمایز M

و N قاعده کوچک بر قاعده بزرگ تصویر می‌شود. اندازه MN کدام است؟

۶/۵ (۲)

۶ (۱)

۸ (۴)

۷/۵ (۳)

۵۶- دو دایره به شعاع‌های ۶ و ۳ و طول خطالمرکزین ۲، مجانس یکدیگرند. مرکز تجانس مستقیم دو دایره، قطر دایره بزرگ‌تر را به

چه نسبتی تقسیم می‌کند؟

 $\frac{1}{4} (۲)$ $\frac{1}{5} (۱)$ $\frac{1}{2} (۴)$ $\frac{1}{3} (۳)$

۵۷- تبدیل S از دو بازتاب متواالی، ابتدا نسبت به محور x و سپس نسبت به خط $x = y$ تشکیل شده است. تبدیل S کدام است؟

۲) دوران به مرکز مبدأ و زاویه 90° در جهت حرکت عقربه‌های ساعت

۱) بازتاب نسبت به خط $x = y$

۴) دوران به مرکز مبدأ و زاویه 135° در جهت حرکت عقربه‌های ساعت

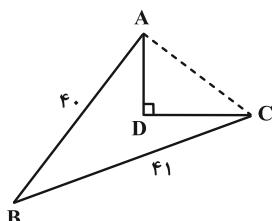
۳) بازتاب نسبت به محور y ها

محل انجام محاسبات

۵۸- زمینی مطابق شکل زیر در اختیار داریم به طوری که مثلث ABC قائم الزاویه و $\angle B\hat{A}D = 15^\circ$ است. می خواهیم بدون

تغییر در تعداد اضلاع و محیط این زمین، مساحت آن را تا حد ممکن افزایش دهیم. میزان افزایش مساحت چقدر است؟

۲۰/۲۵ (۱)

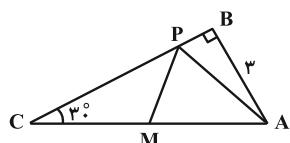
۲۵ (۲)

۱۵ (۳)

۲۲/۵ (۴)

۵۹- در مثلث قائم الزاویه شکل زیر، M وسط وتر و P نقطه‌ای دلخواه روی ضلع BC است. کمترین مقدار برای محیط مثلث APM

چقدر است؟

۳(\sqrt{3} + 1) (۱)

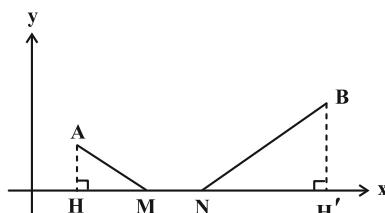
۶ (۲)

 $3 + 2\sqrt{3}$ (۳)

۹ (۴)

۶- مطابق شکل زیر، نقاط $A(4, 6)$ و $B(20, 9)$ در صفحه مختصات مفروض‌اند. نقاط M و N را روی محور x ها، به فاصله ۴ از

یکدیگر، چنان انتخاب می‌کنیم که طول مسیر $AMNB$ حداقل مقدار ممکن باشد. حاصل $|MH - NH'|$ کدام است؟

۴/۴ (۱)

۴/۵ (۲)

۲/۵ (۳)

۲/۴ (۴)

محل انجام محاسبات

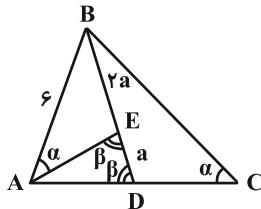
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندرسه ۱: قضیه قالس، شابه و کاربردهای آن + چندضلعی‌ها: صفحه‌های ۳۸ تا ۶۴

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال هندسه ۱ (۵۱ تا ۶۰) و هندسه ۲ (۶۱ تا ۷۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۶۱- در مثلث زیر، طول ضلع BC چقدر است؟

۱۲ (۱)

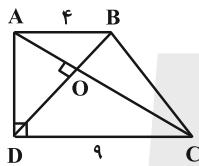
۱۰/۵ (۲)

۹ (۳)

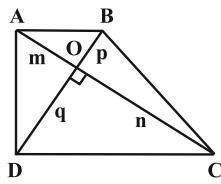
۷/۵ (۴)

۶۲- طول اضلاع یک مستطیل برابر $\sqrt{3}$ و $\sqrt{6}$ است. فاصله نقطه وسط ضلع بزرگ‌تر از قطر مستطیل کدام است؟ $\frac{\sqrt{2}}{3}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۲) $\sqrt{2}$ (۱)

۶۳- در ذوزنقه قائم‌الزاویه زیر، قطرها بر هم عمودند، مساحت مثلث OAB کدام است؟

 $\frac{48}{13}$ (۲) $\frac{36}{13}$ (۴) $\frac{24}{5}$ (۱) $\frac{12}{5}$ (۳)۶۴- در ذوزنقه زیر، اگر $AB = 20$ ، $CD = 35$ و $AC \perp BD$ باشد، حاصل $mn + pq$ کدام است؟

۳۰۰ (۱)

۳۵۰ (۲)

۶۰۰ (۳)

۷۰۰ (۴)

۶۵- روی وتر AB از مثلث قائم‌الزاویه ABC، مربع ABEF را خارج مثلث رسم می‌کنیم. اگر $BC = 8$ و $AC = 6$ باشد، طول

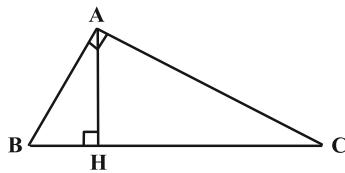
پاره خط CF کدام است؟

 $2\sqrt{58}$ (۴) $\sqrt{58}$ (۳) $4\sqrt{29}$ (۲) $\sqrt{29}$ (۱)

محل انجام محاسبات

۶۶- در مثلث قائم‌الزاویه ABC ، ارتفاع وارد بر وتر، آن وتر را به نسبت ۱ به k تقسیم می‌کند. نسبت دو ضلع قائمه این مثلث برابر با

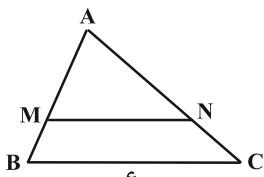

- $\frac{1}{k}$ (۲)
 $\frac{1}{k^2}$ (۴)

کدام است؟

- $\frac{1}{\sqrt{k}}$ (۱)
 $\frac{1}{k+1}$ (۳)

۶۷- نسبت مساحت دو مثلث شکل زیر برابر $\frac{9}{4}$ و پاره خط MN موازی ضلع مثلث است. اگر محیط‌های ذوزنقه و مثلث کوچک‌تر با هم

برابر باشند، محیط مثلث بزرگ‌تر کدام است؟

- ۱۸ (۱)
۲۱ (۲)
۲۴ (۳)
۲۷ (۴)

۶۸- کدام یک از گزاره‌های زیر لزوماً یک چندضلعی محدب را مشخص نمی‌کند؟

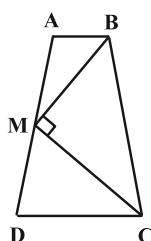
(۱) هر زاویه داخلی آن کمتر از 180° است.

(۲) سایر رأس‌های چندضلعی در یک طرف خطی قرار می‌گیرند که شامل هر کدام از ضلع‌های آن باشد.

(۳) یک قطر چندضلعی، آن را به دو چندضلعی محدب تقسیم می‌کند.

(۴) تمام نقاط پاره خطی که دو نقطه دلخواه درون چندضلعی را به هم وصل می‌کند، درون چندضلعی قرار دارد.

۶۹- در ذوزنقه متساوی الساقین شکل زیر، M وسط ساق AD و $\hat{BMC} = 90^\circ$ است. محیط ذوزنقه $ABCD$ کدام است؟

- ۲۴ (۱)
۲۵ (۲)
۲۲ (۳)
۲۸ (۴)

۷۰- در مثلث قائم‌الزاویه ABC ($\hat{A} = 90^\circ$)، اندازه زاویه C ، ۵ برابر اندازه زاویه B است. از نقطه H پای ارتفاع وارد بر وتر، دو عمود HM و HN به ترتیب بر اضلاع AB و AC رسم شده است. مساحت مثلث ABC چند برابر مساحت چهارضلعی $AMHN$ است؟

۱۲ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گسسته: گراف و مدل‌سازی (تا پایان کار در کلاس صفحه ۴۷): صفحه‌های ۴۳ تا ۴۷

پاسخ دادن به این سوالات برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

۷۱- یک گراف ساده مرتبه ۵ که عدد احاطه‌گری آن ۳ باشد، حداقل چند رأس از درجه ۵ دارد؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۷۲- در گراف C_7 چند مجموعه احاطه‌گر مینیمم شامل رأس مشخص ۷_۱ وجود دارد؟

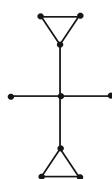
۵ (۲)

۴ (۱)

۷ (۴)

۶ (۳)

۷۳- عدد احاطه‌گری کدام گراف با بقیه متفاوت است؟

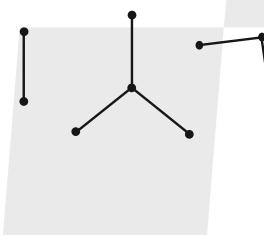

(۴)

 $(n \geq 4) \quad \bar{C}_n \quad (3)$ $C_6 \quad (2)$

(1)

۷۴- در گراف شکل مقابل، تعداد مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمال کدام است؟

۸ (۱)

۱۲ (۲)

۱۶ (۳)

۲۴ (۴)

۷۵- گراف مقابل چند مجموعه احاطه‌گر حداقل ۴ رأسی دارد؟

۴۲ (۱)

۵۰ (۲)

۶۲ (۳)

۵۶ (۴)

مشابه سؤال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

- ۷۶- فرض کنید هشت شهرهای H, G, F, E, D, C, B, A شهرهای یک استان بوده و فاصله‌های مستقیم این شهرها از یکدیگر دو بهدو مطابق جدول است. می‌خواهیم تعدادی ایستگاه رادیویی در برخی شهرهای این استان تأسیس کنیم. هر ایستگاه رادیویی تا ۵۰ کیلومتر اطراف خود را پوشش می‌دهد. حداقل چند ایستگاه رادیویی باید تأسیس کنیم تا همه شهرهای استان از پوشش امواج رادیویی برخوردار گردند؟

	A	B	C	D	E	F	G	H
A	0	۳۵	۵۵	۶۰	۷۰	۲۰	۸۰	۹۰
B	۳۵	0	۴۰	۶۰	۷۵	۱۵	۸۵	۹۵
C	۵۵	۴۰	0	۵۵	۶۵	۷۳	۱۰	۸۳
D	۶۰	۶۰	۵۵	0	۵	۸۶	۵	۷۶
E	۷۰	۷۵	۶۵	۵	0	۱۰	۱۰۰	۱۵
F	۲۰	۱۵	۷۳	۸۶	۱۰	0	۵۹	۶۹
G	۸۰	۸۵	۱۰	۵	۱۰۰	۵۹	0	۱۸
H	۹۰	۹۵	۸۳	۷۶	۱۵	۶۹	۱۸	0

۲ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

- ۷۷- گراف G از مرتبه p ، دارای p مجموعه احاطه‌گر تک عضوی است. تعداد مجموعه‌های احاطه‌گر این گراف کدام می‌تواند باشد؟

۵۱۱ (۴)

۶۵ (۳)

۱۲۸ (۲)

۲۵۴ (۱)

- ۷۸- گراف ۳-منتظم ناهمبند از مرتبه ۸، چند مجموعه احاطه‌گر مینیمال دارد؟

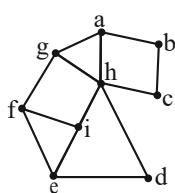
۱۶ (۴)

۱۲ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

- ۷۹- چه تعداد از مجموعه‌های زیر، برای گراف G در شکل مقابل، مجموعه احاطه‌گر مینیمال غیرمینیمال است؟

الف) $A_1 = \{b, d, f, h\}$ ب) $A_2 = \{a, d, i\}$ پ) $A_3 = \{b, c, h, i\}$ ت) $A_4 = \{c, d, f, g\}$

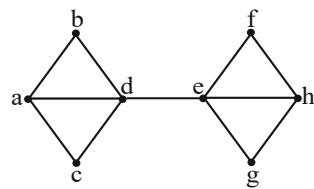
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

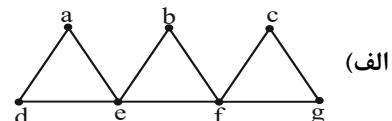
- ۸۰- چه تعداد از گراف‌های زیر، مجموعه احاطه‌گر مینیمال یکتا دارد؟

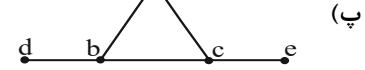
(ب)

۳ (۴)

۲ (۳)

(الف)

(ب)

۱ (۲)

۱) صفر

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گسسته: گراف و مدل سازی: صفحه های ۴۷ تا ۵۴

دانش آموزانی که خود را برای کنکور مرحلاً اول آماده می کنند، باید به این دسته سوالات (پیش روی سریع) نیز، پاسخ دهند.

۸۱- گراف ساده G از مرتبه ۶ فقط یک ۶-مجموعه به اندازه یک دارد. حداقل اندازه G کدام است؟

۱۳ (۲)

۱۴ (۱)

۱۱ (۴)

۱۲ (۳)

۸۲- در کدام گراف n رأسی، عدد احاطه گری لزوماً برابر کران پایین $(G) \gamma$ نیست؟ C_n (۲) P_n (۱) k -منتظم K_n (۳)۸۳- در گراف G از مرتبه ۷ با بیشترین تعداد یال ممکن، عدد احاطه گری برابر ۲ است. حاصل $\sum_{i=1}^7 |N_G[v_i]|$ کدام است؟

۴۱ (۲)

۴۰ (۱)

۵۵ (۴)

۴۳ (۳)

۸۴- عدد احاطه گری یک گراف ۲-منتظم از مرتبه ۱۱ برابر ۵ است. این گراف دوری با کدام طول را نمی تواند داشته باشد؟

۴ (۲)

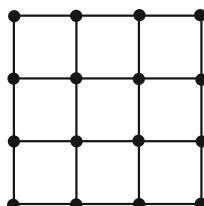
۳ (۱)

۷ (۴)

۶ (۳)

۸۵- عدد احاطه گری گراف شکل زیر کدام است؟

۳ (۱)

۴ (۲)

۵ (۳)

۶ (۴)

محل انجام محاسبات

۸۶- گراف P_{12} مجموعه احاطه گر مینیمال از اندازه n دارد. مجموع مقادیر ممکن برای n کدام است؟

۱۰ (۲)

۹ (۱)

۱۵ (۴)

۱۱ (۳)

۸۷- گراف همبند G فقط یک رأس از درجه $\Delta = 3$ دارد. اگر $\gamma(G) = 4$ باشد، G حداقل چند رأس دارد؟

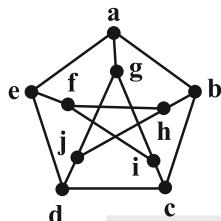
۱۳ (۲)

۱۲ (۱)

۱۶ (۴)

۱۵ (۳)

۸۸- عدد احاطه گری گراف G در شکل زیر، با افزودن حداقل چند یال، یک واحد کاهش می یابد؟

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۸۹- یک گراف P_n ، ۷ یال کمتر از گراف 4 -منتظم هم مرتبه اش دارد. حاصل $\gamma(K_n) - \gamma(C_n) - q(K_n)$ کدام است؟

۱۳ (۲)

۱۲ (۱)

۲۶ (۴)

۲۳ (۳)

۹۰- اگر مجموع مرتبه و اندازه گراف K_n ، برابر 28 باشد، آن گاه تعداد γ -مجموعه ها در گراف P_n کدام است؟

۴ (۲)

۱ (۱)

۸ (۴)

۶ (۳)

محل انجام محاسبات

علوم
ریاضی
و فنی

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۲ (از ۲)

دفترچه اختصاصی - ۲

آزمون ۱۲ بهمن ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره
۱	عادی	۱۰	۹۱	۱۱۰
	پیشروع سریع	۱۰		
۲	زوج کتاب	۱۰	۱۱۱	۱۲۰
	فیزیک ۱	۱۰		
۳	عادی	۱۰	۱۲۱	۱۳۰
	پیشروع سریع	۱۰		
۴	زوج کتاب	۱۰	۱۳۱	۱۵۰
	شیمی ۳	۱۰		
	شیمی ۲	۱۰	۱۵۱	۱۶۰
	شیمی ۱	۱۰		

آزمون «۱۲ بهمن ۱۴۰۳» اختصاصی دوازدهم ریاضی (فیزیک و شیمی)

رئیس کنکور

مدت زمان کل پاسخ‌گویی سوالات عادی و سریع: ۷۰ دقیقه
(از ساعت ۹:۵۰ صبح تا ۱۱)

تعداد کل سوالات: ۸۰ سوال

(۴۰ سوال اجباری + ۴۰ سوال اختیاری)

شماره سوال	تعداد سوال		نام درس
۹۱-۱۱۰	۱۰	فیزیک	عادی
	۱۰		پیشروی سریع
۱۱۱-۱۲۰	۱۰	فیزیک	زوج کتاب
	۱۰		فیزیک ۱
۱۲۱-۱۳۰	۱۰	شیمی	عادی
	۱۰		پیشروی سریع
۱۳۱-۱۵۰	۱۰	شیمی	زوج کتاب
	۱۰		شیمی ۲
۱۵۱-۱۶۰	۱۰	شیمی	عادی
	۱۰		پیشروی سریع
۱۶۱-۱۷۰	۱۰	شیمی	زوج کتاب
	۱۰		شیمی ۱

پذیده‌آورندگان

نام طراحان	نام درس	فرمایه
مهران اسماعیلی-حسین الهی-علی بزرگر-علیرضا جباری-مسعود خندانی-معصومه شریعت‌ناصری-مهدی شریفی-مصطفی کیانی محمد مقدم-محمد کاظم منشادی-سید محمدعلی موسوی-امیر احمد میر سعید-حسام نادری-مجتبی توئیان	فیزیک	
امیر علی بیات-علیرضا بیانی-محمد رضا پور جاوید-سعید تیزیز-محمد رضا جمشیدی-امیر حاتمیان-امیر مسعود حسینی حیدر ذبھی-یاسر راش-حسن رحمتی کوکنده روزبه رضوانی-رضا سلیمانی-حسین شاهسواری-امیر حسین طیبی رسول عابدینی‌زاره-محمد عظیمیان‌زاره-محسن مجتبی-آرمین محمدی‌چیرانی-هادی مهدی‌زاده	شیمی	

گزینشگران و ویراستاران

شیمی	فیزیک	نام درس
ابیان حسین‌زاد	مصطفی کیانی	گزینشگر
حسین شاهسواری محمد حسن محمدزاده مقدم محمد رضا جمشیدی	بهنام شاهنی زهره آقامحمدی	گروه ویراستاری
ماهان فرهمندفر	سینا صالحی اوستا عیاسی ماهان فرهمندفر	ویراستاری رقبه‌های برق
امیر علی بیات	حسام نادری	مسئول درس
امیر حسین توحیدی	علیرضا همایون‌خواه	مسئل سازی
سجاد رضایی محمد صدرا وطنی محسن دستجردی	کیان مکی ابراهیم نوری برهان مهر آرا	ویراستاران مستندسازی

گروه فنی و تولید

مهرداد ملوتدی	مدیر گروه
نرگس غنی‌زاده	مسئول دفترچه
مسئول دفترچه: الهه شهبازی	مدیر گروه: محیا اصغری
فرزانه فتح‌الهزاده	گروه مستندسازی
سوران نعیمی	حروف‌نگار
ناظر چاپ	

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳۳ - تلفن: ۰۱۶۴۶۳

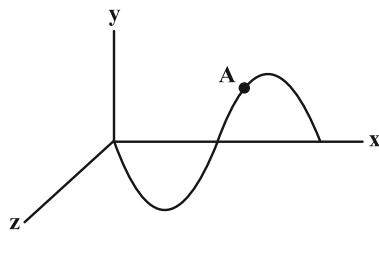
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۳: نوسان و موج (تا پایان موج طولی و مشخصه‌های آن): صفحه‌های ۶۹ تا ۷۸

پاسخ دادن به این سوالات برای همه دانشآموزان اجباری است.

۹۱- شکل زیر، نمودار تغییرات میدان الکتریکی یک موج الکترومغناطیسی را نشان می‌دهد که در صفحه xoy و در جهت محور x

منتشر می‌شود. جهت میدان مغناطیسی در نقطه A کدام است؟

- (۱) ○
(۲) ⊗
(۳) ↑
(۴) ↓

۹۲- اختلاف طول موج دو موج الکترومغناطیسی A و B که در خلاء منتشر می‌شوند، برابر با 6 nm بوده و بسامد موج A، ۴ برابربسامد موج B است. بسامد موج A چند هرتز است؟ $(c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}})$

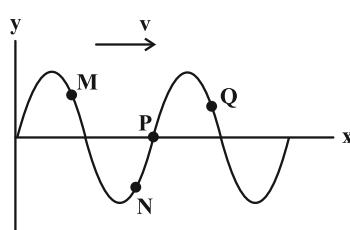
- $\frac{1}{3} \times 10^{17}$ (۴) $\frac{2}{3} \times 10^{17}$ (۳) $1/5 \times 10^{17}$ (۲) $\frac{3}{8} \times 10^{17}$ (۱)

۹۳- سرعت انتشار موج عرضی در یک تار، $\frac{\text{m}}{\text{s}}$ ۸۰ است. نیروی کشش این تار را چند درصد و چگونه تغییر دهیم تا سرعت انتشارموج در آن به $\frac{96}{5}$ برسد؟

- (۱) ۲۰-افزایش   (۲) ۲۰-کاهش   (۳) ۴۴-افزایش   (۴) ۴۴-کاهش

۹۴- در شکل زیر، نقش یک موج عرضی در حال انتشار در یک ریسمان در لحظه $t=0$ رسم شده است. کدام گزاره‌ها در مورد این

موج در این لحظه درست است؟

الف) حرکت ذره M رو به پایین و تندشونده است.

ب) بزرگی آهنگ تغییرات سرعت ذره M بیشتر از ذره P است.

پ) ذره P ساکن است.

ت) شتاب ذره Q منفی و سرعت آن مثبت است.

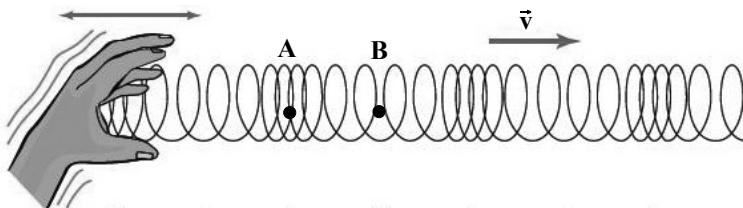
- (۱) الف و پ   (۲) ب و ت   (۳) الف، ب و ت   (۴) همه موارد

مشابه سوالهایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

۹۵- شکل زیر، تصویر لحظه‌ای از انتشار موج طولی در یک فنر را نشان می‌دهد. با توجه به این تصویر چند مورد از موارد زیر صحیح می‌باشد؟ (نقاط B و A به ترتیب دقیقاً در وسط کشیدگی و فشردگی روی فنر هستند).

الف) تندی لحظه‌ای نقطه B بیشینه است.

ب) شتاب نقطه A بیشینه می‌باشد.

ج) بین نقاط A و B یک نقطه وجود دارد

که دارای بیشترین فاصله از مرکز تعادل است.

د) تندی لحظه‌ای نقطه A از نقطه B بیشتر است.

ه) نقطه B و A دارای بیشترین انرژی جنبشی هستند.

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۹۶- در یک زلزله، تندی موج P برابر با $\frac{7}{8} \text{ km/s}$ و تندی موج S با آن $\frac{3}{6} \text{ km/s}$ اختلاف دارد. اگر فاصله محل زمین لرزه تا محل لرزه‌نگار 1638 km باشد، این دو موج با اختلاف زمانی چند ثانیه به محل لرزه‌نگار می‌رسند؟

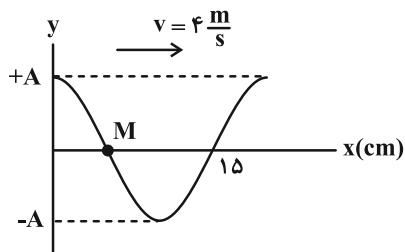
۲۱۰ (۲)

۱۲۶ (۱)

۴۵۵ (۴)

۱۸۰ (۳)

۹۷- شکل زیر، نقش یک موج عرضی را در یک ریسمان کشیده شده در لحظه $t = 0$ نشان می‌دهد. در بازه زمانی $t_1 = 0.075 \text{ s}$

تا $t_1 = 0.095 \text{ s}$ ، نوع حرکت ذره M چگونه است؟

(۱) پیوسته تندشونده

(۲) پیوسته کندشونده

(۳) ابتدا کندشونده و سپس تندشونده

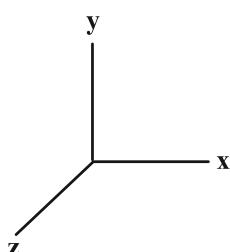
(۴) ابتدا تندشونده و سپس کندشونده

محل انجام محاسبات

۹۸- یک موج الکترومغناطیسی سینوسی در جهت محور y ها منتشر می‌شود. اگر در یک لحظه، میدان الکتریکی در جهت محور x و

برابر با $\frac{\sqrt{3}}{2} E_{\max}$ و در حال کاهش باشد، در زمان $\frac{T}{4}$ بعد از این لحظه، جهت میدان مغناطیسی چگونه و چند برابر $B_{\max}$ است؟

۱) در جهت z و در حال افزایش، $\frac{\sqrt{3}}{2}$

۲) در جهت z و در حال افزایش، $\frac{1}{2}$

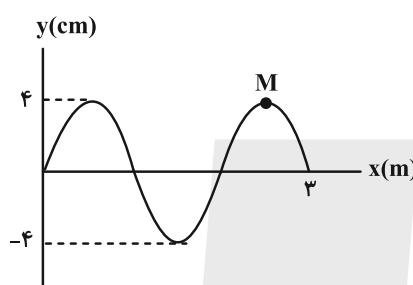
۳) خلاف جهت z و در حال کاهش، $\frac{\sqrt{3}}{2}$

۴) خلاف جهت z و در حال کاهش، $\frac{1}{2}$

۹۹- شکل زیر، نقش یک موج عرضی را در یک تار همگن کشیده در لحظه $t = 0$ نشان می‌دهد. اگر نیروی کشش تار $N = 80$ نیوتن باشد، بزرگی سرعت متوسط نقطه M از تار در بازه زمانی $t_2 - t_1 = \frac{1}{200}$ ثانیه است؟

$$t_2 = \frac{1}{200} \text{ s} \quad \text{و سطح مقطع تار } 5 \text{ mm}^2 / \text{cm}^3 \text{ باشد.}$$

$$N = \frac{g}{cm^3} \cdot A \cdot L \quad \text{از تار در بازه زمانی } M \text{ از تار در بازه زمانی } t_2 - t_1 = \frac{1}{200} \text{ s}$$

چند متر بر ثانیه است؟

۱) ۶

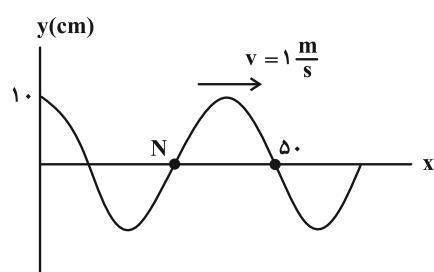
۲) ۱۲

۳) ۱۸

۴) ۲۴

۱۰۰- نقش یک موج عرضی که در یک تار منتشر شده است، در لحظه $t = 0$ مطابق شکل زیر است. در کدام لحظه بر حسب ثانیه، برای

اولین بار شتاب ذره N در SI به صورت $\vec{a} = -12/\pi \hat{j}$ است؟ ($\pi^2 = 10$)

۱) $\frac{7}{30}$

۲) $\frac{1}{30}$

۳) $\frac{5}{30}$

۴) $\frac{1}{15}$

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۳: نوسان و موج: صفحه‌های ۷۸ تا ۸۸

دانش آموزانی که خود را برای کنکور مرحله اول آماده می‌کنند، باید به این دسته سوالات (پیشروی سریع) نیز، پاسخ دهند.

۱۰۱- چند مورد از مطالب زیر صحیح‌اند؟

الف) ارتفاع صوت و بلندی صوت به ترتیب به درک انسان از شدت و بسامد صوت گفته می‌شود.

ب) اگر یک دیاپازون با بسامد مشخص را با ضربه‌هایی متفاوت به ارتعاش واداریم، صداهایی با بلندی یکسان حس می‌کنیم.

پ) بیشترین حساسیت گوش انسان به بسامدهایی در گستره 2000 Hz تا 5000 Hz است در حالی که گوش انسان قادر به شنیدن تن صداهای 20 Hz تا 20000 Hz است.

ت) اثر دوپلر نه تنها برای امواج صوتی بلکه برای امواج الکترومغناطیسی نیز برقرار است.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

۱۰۲- شخصی با چکش به انتهای میله باریک بلندی ضربه‌ای می‌زند. تندي صوت در این میله ۵ برابر تندي صوت در هوا است. شخص دیگری که گوش خود را نزدیک به انتهای دیگر میله گذاشته است، دو صدا را که یکی از میله می‌آید و دیگری از هوای اطراف میله،

با اختلاف زمانی $80\times 10^{-6}\text{ s}$ می‌شنود. اگر تندي صوت در هوا 340 m/s باشد، طول میله چند متر است؟

۳۴۰ (۴)

۶۸ (۳)

۳۴ (۲)

۱۷ (۱)

۱۰۳- تراز شدت صوت در یک کتابخانه 30 dB دسی‌بل و در یک خیابان شلوغ 70 dB دسی‌بل است. شدت صوت در خیابان شلوغ چند برابر شدت صوت در کتابخانه است؟

۱۰۲ (۴)

۱۰۳ (۳)

۱۰۴ (۲)

۱۰ (۱)

۱۰۴- در هر دقیقه، 6 mJ انرژی صوتی از چشمۀ کوچک S در محیط منتشر می‌شود. تراز شدت صوتی که به گوش شنوندهای درفاصلۀ $\frac{5\sqrt{3}}{3}\text{ m}$ از چشمۀ S می‌رسد، چند دسی‌بل است؟ (از اتلاف انرژی صرف نظر شود، $I_0 = 10^{-12} \frac{\text{W}}{\text{m}^2}$ ، $\pi = 3$)

۶۰ (۴)

۷۰ (۳)

۸۰ (۲)

۹۰ (۱)

۱۰۵- شنوندهای در مبدأ زمان، از محل یک چشمۀ با سرعت ثابت دور می‌شود. در 4 s ثانیۀ دوم حرکت، تراز شدت صوتی که شنونده دریافت می‌کند، چند دسی‌بل و چگونه تغییر می‌کند؟ ($\log_{10} 2 = 0.3$ ، توان چشمۀ ثابت و جبهه‌های موج را کروی در نظر بگیرید.)۲) 6 dB کاهش می‌یابد.۱) 8 dB کاهش می‌یابد.۴) 6 dB افزایش می‌یابد.۳) 8 dB افزایش می‌یابد.

محل انجام محاسبات

۱۰۶- شخصی به مدت ۲۰ دقیقه، در معرض صوتی با تراز شدت صوت ۱۲۰ dB قرار گرفته است. به همین خاطر آستانه شنوایی این شخص، به طور موقت از ۳۰ dB به ۰ dB افزایش یافته است. اگر صوتی با تراز شدت صوت ۴۲ dB به گوش این شخص برسد،

شدت صوتی که دریافت می‌کند چند برابر شدت صوت مبنای گوش این شخص است؟ ($\log 2 \approx 0.3$)

۱۶) ۴

۸) ۳

۴) ۲

۱) $\frac{125}{8}$

۱۰۷- توان یک چشمۀ صوت ۶۰۰ میلیوات است. اگر در یک فضای باز، شنونده‌ای در فاصلۀ ۲۰ متری از چشمۀ صوت، صوت حاصل را با تراز شدت صوت ۸۰ دسیبل حس کند، در طی انتشار صوت در این فاصله، چند درصد از توان صوتی چشمۀ در محیط جذب

$$\text{شدت است؟ } (\pi = 3) \quad I_0 = 10^{-12} \frac{\text{W}}{\text{m}^2}$$

۸) ۴

۴۰) ۳

۲۰) ۲

۲) ۱

۱۰۸- یک ماشین آتش‌نشانی آذیرکشان، با تندي ثابت از یک شنونده ساکن دور می‌شود. اگر بسامد و توان امواج صوتی آژیر ثابت فرض شود، در ضمن دور شدن ماشین آتش‌نشانی، بسامد و شدت صوت دریافتی توسط شنونده به ترتیب از راست به چپ، چگونه تغییر می‌کند؟

۴) ثابت- کاهش

۳) ثابت- ثابت

۲) کاهش- ثابت

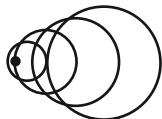
۱) کاهش- کاهش

۱۰۹- مطابق شکل زیر، یک چشمۀ صوت ساکن با بسامد f ، جبهۀ امواج صوتی را به صورت کره‌های هم‌مرکز در هوا منتشر می‌کند. رابطۀ بسامد صوت شنیده شده توسط اشخاص A و B، $f_A > f > f_B$ است. کدام گزینه می‌تواند جهت حرکت اشخاص باشد؟

۱) $\xleftarrow{A} \xrightarrow{B}$ ۲) $\xrightarrow{A} \xrightarrow{B}$ ۳) $\xrightarrow{A} \xleftarrow{B}$ ۴) $\xleftarrow{A} \xleftarrow{B}$

۱۱۰- چشمۀ صوت S که با تندي ثابت در حال حرکت است، در شکل زیر نشان داده شده است. این چشمۀ صوت در مدت ۶ ثانیه کدام

یک از مسافت‌های زیر را بر حسب متر می‌تواند طی کند؟ ($\frac{\text{m}}{\text{s}} = ۳۲۰$ تندي صوت در محیط)

۱۵۰۰) ۲

۱۰۰۰) ۱

۱۹۲۰) ۴

۲۰۰۰) ۳

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۲: الکتریسیته ساکن + جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم: صفحه های ۳۲ تا ۶۱

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۲ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و فیزیک ۱ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۱۱- با کاهش اختلاف پتانسیل دو سر خازنی، انرژی ذخیره شده در آن ۳۶ درصد کاهش می یابد. بار الکتریکی ذخیره شده روی هر یک از صفحات خازن چند درصد کاهش می یابد؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۴۰ (۳) ۶۰ (۴) ۸۰

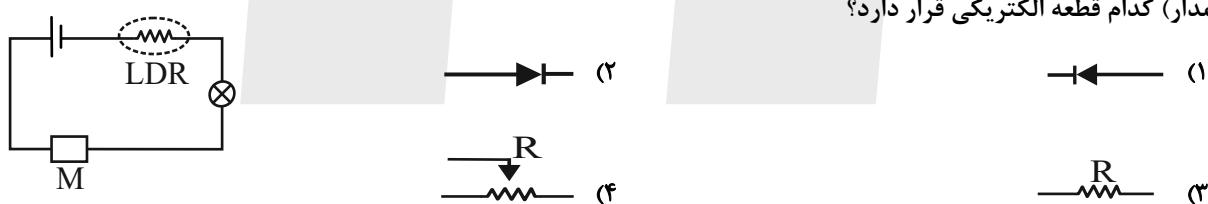
۱۱۲- دو کره رسانای مشابه A و B به ترتیب با بارهای الکتریکی $-40nC$ و $+72nC$ را به وسیله یک سیم رسانا به یکدیگر وصل می کنیم. اگر دو کره در مدت ۸ میکروثانیه به تعادل الکترواستاتیکی برسند، به ترتیب از راست به چپ، جریان الکتریکی عبوری از سیم ..... میلی آمپر و جهت آن از طرف کره ..... به طرف کره ..... خواهد بود.

- (A,B,۷) (۴) (B,A,۷) (۳) (A,B,۲) (۲) (B,A,۲) (۱)

۱۱۳- روی یک باتری خودرو و یک باتری قلمی به ترتیب مقادیر $50Ah$ و $2000mAh$ نوشته شده است. اگر از باتری خودرو به طور متوسط جریان $5A$ / ۰ عبور کند، از باتری قلمی به طور متوسط باید شدت جریان چند میکروآمپر عبور کند تا زمان خالی شدن باتری قلمی 40 برابر زمان خالی شدن باتری خودرو باشد؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۵۰ (۳) ۲۰۰ (۴) ۵۰۰

۱۱۴- مدار شکل زیر را در فضای بیرون قرار می دهیم. اگر نور لامپ در طول شباهنگ روز تغییر نکند، به جای قسمت M (حذف شده از مدار) کدام قطعه الکتریکی قرار دارد؟

۱۱۵- فاصله بین صفحات خازنی تخت با عایقی به ضریب دی الکتریک ۹ پر شده است. بدون جدا کردن خازن از باتری، فاصله بین صفحات و ابعاد صفحات آن را $\frac{1}{3}$ برابر کرده و دی الکتریک بین صفحات را از آن خارج می کنیم. سپس خازن را از باتری جدا کرده و فاصله صفحات خازن را با عایق دیگری به ضریب دی الکتریک ۶ پر می کنیم. در این حالت، میدان الکتریکی بین صفحات خازن چند برابر حالت اولیه قبل از تغییرات خواهد شد؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{27}{2}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{9}{2}$

محل انجام محاسبات

۱۱۶- جرم سیم B سه برابر جرم سیم A و چگالی آن دو برابر چگالی سیم A است. اگر مقاومت ویژه سیم B نصف مقاومت ویژه سیم A و قطر مقطع آن سه برابر قطر مقطع سیم A باشد، مقاومت الکتریکی سیم B چند برابر مقاومت الکتریکی سیم A است؟

$$\frac{1}{108} \quad (4)$$

$$\frac{1}{54} \quad (3)$$

$$54 \quad (2)$$

$$108 \quad (1)$$

۱۱۷- ذرهای باار الکتریکی q با تندی v روی خط مستقیم وارد فضای بین صفحات یک خازن متصل به باتری می‌شود. اگر در حین حرکت هوا بین دو صفحه را تخلیه کنیم، مسیر حرکت بار q کدام است؟

(۱) بسته به بار صفحات همه موارد ممکن است

۱۱۸- دو سیم هم جرم و هم جنس یکی توپر به شعاع R و دیگری توخالی به شعاع خارجی R و شعاع داخلی r موجود است. اگر

مقاومت الکتریکی سیم توخالی $\frac{9}{4}$ برابر مقاومت سیم توپر باشد، نسبت R به r کدام است؟

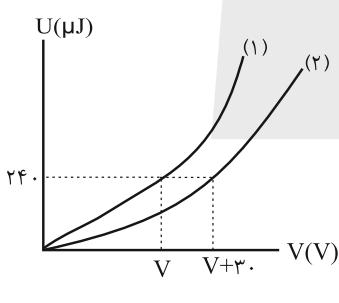
$$\frac{\sqrt{3}}{3} \quad (4)$$

$$\sqrt{3} \quad (3)$$

$$3 \quad (2)$$

$$\frac{1}{3} \quad (1)$$

۱۱۹- شکل زیر، نمودار انرژی ذخیره شده در خازن‌های C_1 و C_2 را بر حسب اختلاف پتانسیل دو سر آن‌ها نشان می‌دهد. ظرفیت یکی از خازن‌ها، ۴ برابر ظرفیت خازن دیگر است. اگر دو سر خازن C_2 را به اختلاف پتانسیل $25V$ وصل کنیم، بار ذخیره شده در آن چند میکروکولن می‌شود؟

$$30 \quad (1)$$

$$2/5 \quad (2)$$

$$\frac{40}{3} \quad (3)$$

$$\frac{10}{3} \quad (4)$$

۱۲۰- خازنی به ظرفیت $10\mu F$ دارای بار الکتریکی ذخیره شده Q است. خازن را از باتری جدا کرده و سپس $+4mC$ بار الکتریکی را از صفحه منفی جدا کرده و به صفحه مثبت منتقل می‌کنیم. اگر در این حالت انرژی ذخیره شده در خازن $10J$ افزایش یابد،

مقدار Q چند میلی کولن است؟

$$23 \times 10^{-3} \quad (4)$$

$$46 \times 10^{-3} \quad (3)$$

$$23 \quad (2)$$

$$46 \quad (1)$$

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۱: ویژگی‌های فیزیکی مواد: صفحه‌های ۲۳ تا ۵۲

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سؤال فیزیک ۲ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و فیزیک ۱ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۲۱- کدام موارد زیر درست است؟

الف) بین نمونه‌ای از یک جامد بلورین است.

ب) پدیده پخش در مایعات سریع‌تر از گازها رخ می‌دهد.

پ) با افزایش دمای یک مایع، نیروی همچسبی مولکول‌های آن ضعیف می‌شود.

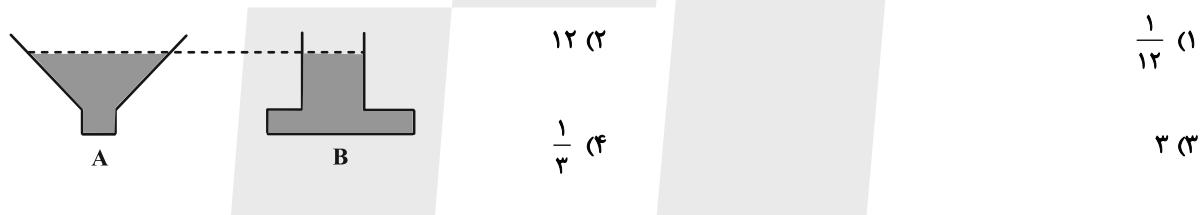
ت) علت بالا رفتن آب در لوله‌های مویین شیشه‌ای تمیز، فشار هوا می‌باشد.

۴) ب، پ و ت

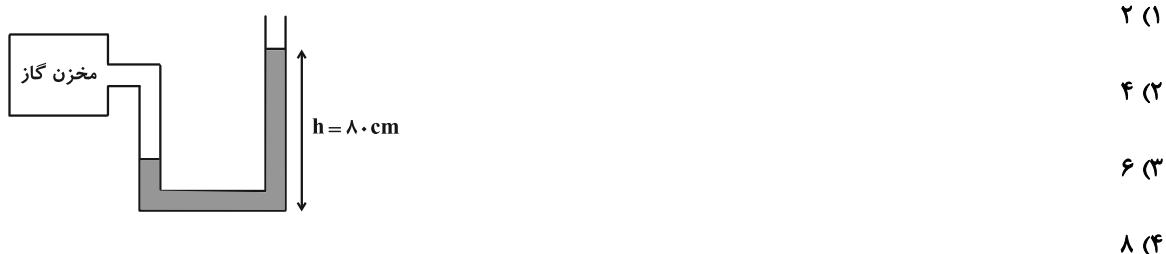
۳) ب و ت

۲) الف و پ

۱) الف، ب و پ

۱۲۲- مطابق شکل زیر، در دو ظرف A و B که مساحت کف آن‌ها به ترتیب 5cm^2 و 15cm^2 می‌باشد، تا ارتفاع مساوی از یک مایع می‌ریزیم.اگر وزن مایع ظرف A برابر وزن مایع ظرف B باشد، نسبت نیرویی که مایع بر کف هر ظرف وارد می‌کند ($\frac{F_A}{F_B}$)، کدام است؟۱۲۳- در شکل زیر، مایعی به چگالی $2 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ در حالت تعادل قرار دارد. فشار گاز درون مخزن را چند سانتی‌متر جیوه کاهش دهیم تا

$$\text{ارتفاع } h \text{ به } \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 13/5 = 53\text{cm} \text{ برسد؟} \quad (\rho_{\text{جیوه}} = 13 \text{ g/cm}^3, \rho_{\text{مایع}} = 2 \text{ g/cm}^3)$$

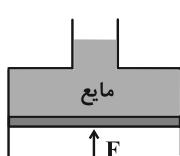

محل انجام محاسبات

۱۲۴- در شکل زیر، مساحت مقطع قسمت پایین ۴ برابر مساحت مقطع قسمت بالایی ظرف می‌باشد. اگر تحت تأثیر نیروی F ، سطح آزاد

مایع نسبت به حالت اولیه ۸۰ سانتی‌متر بالا برود، فشار ناشی از مایع در محل پیستون چند سانتی‌متر جیوه افزایش می‌یابد؟

۱۵ (۲)

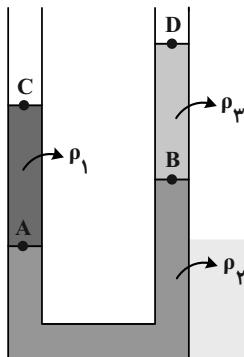
$$(g = 10 \frac{m}{s^2}, \rho_{Maius} = 1000 \frac{kg}{m^3}, \rho_{جیوه} = 13600 \frac{kg}{m^3})$$

۲۰ (۱)

۳۰ (۴)

۲۵ (۳)

۱۲۵- مطابق شکل، سه مایع مخلوط نشدنی در لوله ریخته شده‌اند. کدام رابطه بین فشار در نقاط مشخص شده درست است؟

$$P_A > P_B > P_C = P_D \quad (۱)$$

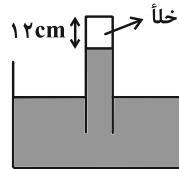
$$P_A = P_B > P_C > P_D \quad (۲)$$

$$P_A - P_C = P_B - P_D \quad (۳)$$

$$P_A + P_C = P_B + P_D \quad (۴)$$

۱۲۶- در شکل زیر، لوله‌ای به صورت قائم درون ظرفی که حاوی مایعی به چگالی $10/2 \frac{g}{cm^3}$ است، قرار دارد. ارتفاع بخش خلا

لوله ۱۲ cm و سطح مقطع لوله $5 cm^2$ است. لوله را در راستای قائم چند سانتی‌متر جابه‌جا کنیم تا نیروی وارد بر انتهای بسته

$$(g = 10 \frac{N}{kg}, \rho_{جیوه} = 13600 \frac{kg}{m^3}, P_0 = 75 cmHg) \quad \text{لوله } 10/8 \text{ نیوتون شود؟} \quad (۱)$$

۱۸ (۲)

۲۰ (۱)

۶ (۴)

۱۴ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۲۷- فشار ناشی از ۳۰۰ گرم از مایعی درون یک ظرف استوانه‌ای 6000 Pa است. اگر ۱۰۰ گرم آب به این ظرف اضافه کنیم، مجموع

$$(g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}) \quad \rho_A = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \quad \text{چگالی مایع چند واحد SI است؟}$$

۱۲۰۰ (۲)

۱/۲ (۱)

۱۵۰۰ (۴)

۱/۵ (۳)

۱۲۸- از یک شیر، آب به صورت پایا و بدون تلاطم در حال جریان است. با پیچاندن فلکه آن، قطر مقطع خروجی آب، ۱۵۰ درصد افزایش می‌یابد. در این صورت تندي آب خروجی از شیر نسبت به حالت اولیه چند درصد کاهش می‌یابد؟

۴۰ (۲)

۱۶ (۱)

۸۴ (۴)

۶۰ (۳)

۱۲۹- در مکعبی به ضلع 1 m ، سه مایع مخلوط نشدنی با چگالی‌های $\rho_B = 6 / 8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ و $\rho_A = 5 / 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ و $\rho_C = 11 / 9 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ ریخته شده، به طوری که بعد از ایجاد تعادل، مجموع ارتفاع سه مایع برابر 55 cm است. اگر فشار کل در کف ظرف برابر با 100 cmHg و

ارتفاع مایع A هفت برابر ارتفاع مایع C باشد، ارتفاع مایع B چند سانتی‌متر است؟ ($P_0 = 75\text{ cmHg}$ جیوه) $(\rho_B = 13 / 6 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3})$

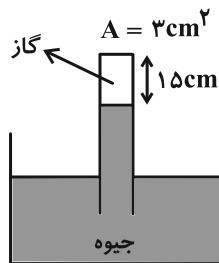
۱۵ (۲)

۱۰ (۱)

۲۵ (۴)

۲۰ (۳)

۱۳۰- در شکل زیر، فشار پیمانه‌ای گاز درون لوله برابر 75 kPa -۸۷ است. اگر لوله را نسبت به امتداد قائم 60° منحرف کنیم، نیروی وارد بر انتهای بسته لوله چند نیوتن خواهد بود؟ ($P_0 = 101 / 25\text{ kPa}$) $(\rho_{\text{جیوه}} = 13 / 5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$

۱۴/۱۷۵ (۱)

۱۸/۳۷۵ (۲)

۲۲/۱۲۵ (۳)

۲۴/۵۲۵ (۴)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۳: شیمی جلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری (هنر نمایی شاره): صفحه‌های ۷۹ تا ۶۷ / شیمی ۱: صفحه‌های ۵۶ تا ۴۱، ۴۰ و ۵۴

پاسخ دادن به این سوالات برای همه دانشآموزان اجباری است.

۱۳۱- در کدام ردیف‌های جدول زیر، تمامی داده‌های مربوط به ترکیب گفته شده درست است؟ (منظور از p.e، جفت الکترون‌های

پیوندی و n.e، جفت الکترون‌های ناپیوندی روی اتم‌ها است).

$\frac{p.e}{n.e}$	رنگ اتم مرکزی در نقشه پتانسیل الکترواستاتیکی	فرمول شیمیایی	نام ترکیب	ردیف
$\frac{1}{3}$	آبی	SiCl_4	سیلیسیم تراکلرید	۱
$\frac{4}{6}$	سرخ	NO_3^-	یون نیترات	۲
$\frac{3}{10}$	آبی	NF_3	نیتروژن تری فلورید	۳
$\frac{1}{3}$	آبی	SO_3	گوگرد تری اکسید	۴

۴، ۱ (۴)

۳، ۲ (۳)

۴، ۲ (۲)

۳، ۱ (۱)

۱۳۲- چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) سرخ بودن خاک رس به علت وجود آهن (II) اکسید در آن می‌باشد.

ب) با حرارت دادن به خاک رس، درصد جرمی همه مواد موجود در آن افزایش می‌یابد.

پ) وجود یک اکسید نافلزی، در سازه‌های سنگی باعث استحکام و ماندگاری آن‌ها شده است.

ت) درصد جرمی آب در یک کیلوگرم خاک رس با جذب ۱۲۵ گرم رطوبت از ۱۰٪ به ۲۰٪ می‌رسد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۳۳- در ارتباط با الماس و گرافیت کدام مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

۱) در ساختار هر دو ماده، اتم کربن ۴ پیوند کووالانسی با تعدادی کربن تشکیل داده است.

۲) تک لایه‌ای از گرافیت را گرافن می‌گویند که اتم‌های کربن در آن ساختارهای منظم شش ضلعی ایجاد کرده‌اند.

۳) در هر لایه از گرافیت، اتم‌های کربن با الگویی شبیه به کندوی زنبور عسل کنار یکدیگر قرار می‌گیرند.

۴) ضعیفتر بودن پیوندهای کربن-کربن در گرافیت عامل نرم بودن این ماده است.

مشابه سوال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

۱۳۴- الماس ..... گرافیت ..... و یخ ..... گرافن .....

۱) برخلاف، دارای نیروی بین مولکولی نیست، همانند، یک جامد مولکولی است.

۲) برخلاف، چینش اتمی سه بعدی دارد، برخلاف، نیروی بین مولکولی دارد.

۳) همانند، رسانای ضعیف جریان الکتریسیته بوده، همانند، فقط دارای پیوندهای اشتراکی است.

۴) همانند، دارای پیوند بین مولکولی بوده، همانند، یک جامد مولکولی است.

۱۳۵- همه عبارت‌های زیر درست‌اند به جز:

۱) فراوان‌ترین عنصر شبه فلزی در پوسته جامد زمین Si_{14} می‌باشد.

۲) سیلیسیم خالص به دلیل داشتن خواص نوری ویژه در ساخت منشورها و عدسی‌ها به کار می‌رود.

۳) کوارتز از جمله نمونه‌های خالص و ماسه از جمله نمونه‌های ناخالص SiO_2 است.

۴) عنصرهای اصلی سازنده جامدات کوالانسی در طبیعت، کربن و سیلیسیم هستند.

۱۳۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر جمله «گرافن، همانند گرافیت .....» را به درستی تکمیل می‌کند؟

• شفاف و انعطاف‌پذیر است.

• دارای خاصیت رسانایی الکتریکی است.

• جزو جامدات کوالانسی می‌باشد.

• تنها از یک نوع اتم نافلزی ساخته شده است.

• تنها دارای پیوند اشتراکی بین اتم‌های C است و نیروی جاذبه دیگری در آن‌ها مشاهده نمی‌شود.

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۳۷- کدام مقایسه در مورد جامدات کوالانسی نام برده شده در هر گزینه، درست است؟

۲) اندازه آنتالپی سوختن: گرافیت < الماس

۱) درجه سختی: گرافیت > SiC

۴) چگالی: الماس > گرافیت

۳) آنتالپی پیوند: $\text{Si} - \text{C} > \text{Si} - \text{O}$

محل انجام محاسبات

۱۳۸- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- همهٔ ترکیبات آلی جزء مواد مولکولی هستند.
- مولکول‌های آب موجود در یخ، آرایشی منظم و سه بعدی دارند که به صورت حلقه‌های شش گوشه در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند.
- در ساختار یخ، هر اتم هیدروژن با یک پیوند اشتراکی به یک اتم اکسیژن متصل شده است.
- در ساختار یخ، هر اتم اکسیژن با دو اتم هیدروژن پیوند اشتراکی داشته و با دو اتم هیدروژن یک مولکول آب مجاور خود پیوند هیدروژنی تشکیل می‌دهد.

۳) ۴

۲) ۳

۱) ۲

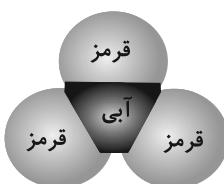
۱) صفر

۱۳۹- کدام مورد از نظر درستی یا نادرستی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) در فناوری تولید انرژی الکتریکی در سایهٔ پرتو خورشیدی، از آینه‌ها برای متوجه کردن پرتوهای خورشیدی بر روی منبع آب و گرم کردن آن استفاده می‌کنند.
- ۲) نیتروژن به دلیل جرم مولی بیشتر در مقایسه با HF، نقطهٔ جوش بالاتری دارد.
- ۳) هر چه تفاوت بین نقطهٔ ذوب و جوش یک مادهٔ خالص بیشتر باشد، آن ماده در گسترهٔ دمایی کمتری به حالت مایع باقی می‌ماند.
- ۴) در فرایند تولید برق گسترهٔ دمایی‌ای که NaCl در حالت مذاب است، به علت داشتن پیوندهای یونی بسیار قوی در شبکهٔ یونی، در حدود $85^{\circ}\text{C} - 135^{\circ}\text{C}$ است.

۱۴۰- کدام مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- الف) در مولکول CO_2 ، تراکم بار الکتریکی منفی بر روی اتم‌های جانبی، بیشتر از اتم مرکزی است.
- ب) همهٔ مولکول‌هایی که از یک نوع اتم ساخته شده‌اند، در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کنند.
- پ) در نقشهٔ پتانسیل الکترواستاتیکی کلروفرم (CHCl_3)، بیشترین رنگ سرخ روی اتم کلر قرار دارد.
- ت) شکل رو به رو می‌تواند مربوط به مولکول SO_3 باشد.

۴) ب ، ت

۳) فقط ب

۲) ب ، پ

۱) الف ، پ

محل انجام محاسبات

شیمی ۳: شیمی جلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری: صفحه‌های ۷۹ تا ۹۰

دانش‌آموزانی که خود را برای کنکور مرحله اول آماده می‌کنند، باید به این دسته سوالات (پیشروی سریع) نیز، پاسخ دهند.

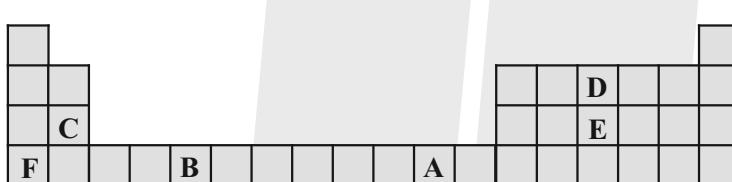
۱۴۱- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) چگالی بار آنیون‌ها به دلیل شعاع بیشتر، همواره از چگالی بار کاتیون‌ها کمتر است.

(۲) ترتیب چگالی بار به صورت $\text{Ca}^{2+} > \text{Li}^+ > \text{K}^+$ است.(۳) نسبت بار به حجم یون در S^{2-} از Cl^- بزرگ‌تر است.

(۴) چگالی بار برای برخی عناصر گروه ۱۴ تعریف نمی‌شود.

۱۴۲- با توجه به شکل زیر که قسمتی از جدول تناوبی عناصر را نمایش می‌دهد، کدام موارد از مطالب زیر درست است؟ (نمادها فرضی است).

(آ) مقایسه «C>A>B» از لحاظ تنوع عدد اکسایش به نادرستی صورت گرفته است.

(ب) در میان عناصر مطرح شده، عنصر F بیشترین خصلت فلزی و عنصر D بیشترین خصلت نافلزی را دارد.

(پ) در میان سه عنصر C، D و E، یون پایدار عنصر E بزرگ‌ترین و یون پایدار عنصر C کوچک‌ترین شعاع یونی را دارد.

(ت) قدرت نیروهای جاذبه بین یون‌های « F^+ و D^{3-} » بیشتر از یون‌های « C^{2+} و E^{2-} » است.

(۱) (آ) و (ب)

(۲) (آ)، (ب) و (پ)

(۳) (آ)، (ب) و (ت)

(۴) (آ)، (ب) و (پ)

۱۴۳- عبارت کدام گزینه در مورد فلزها، نادرست است؟

(۱) شکل‌پذیری، رسانایی الکتریکی و واکنش‌پذیری فلزها را می‌توان براساس الگوی دریایی الکترونی آن‌ها توجیه کرد.

(۲) براساس مدل دریای الکترونی فلزها، ساختار فلزها آرایش منظمی از کاتیون‌ها در سه بعد است که در فضای میان آن‌ها الکترون‌های

ظرفیت اتم، دریایی را ساخته‌اند.

(۳) تیتانیم (IV) اکسید و آهن (III) اکسید و دوده از جمله رنگ دانه‌های معدنی هستند که به ترتیب رنگ‌های سفید، قرمز و سیاه را ایجاد می‌کنند.

(۴) تیتانیم نسبت به فولاد مقاومت در برابر خوردگی بیشتری داشته اما چگالی کمتری دارد.

محل انجام محاسبات

۱۴۴- چه تعداد از مقایسه‌های زیر نادرست است؟

الف) اختلاف نقطه ذوب و جوش: $\text{NaCl} > \text{N}_2 > \text{HF}$

ب) چگالی بار: $\text{Na}^+ > \text{Ca}^{2+} > \text{Cl}^-$

پ) نقطه ذوب: $\text{CaO} > \text{MgO} > \text{CaCl}_2$

ت) آنتالپی فرپاشی شبکه: $\text{Al}_2\text{O}_3 > \text{MgF}_2 > \text{K}_2\text{O}$

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۴۵- چند مورد از عبارت‌های زیر درست‌اند؟

الف) فلزها، بخش عمده عنصرهای جدول دوره‌ای را تشکیل می‌دهند و در هر چهار دسته s , p , d و f جای دارند.

ب) عامل چکش‌خوار بودن فلزات در اثر ضربه، جامد بودن آن‌ها است.

پ) نقطه ذوب تیتانیم از فولاد کمتر است اما مقاومت هر دو در برابر سایش عالی است.

ت) فلزات سازنده آلیاژ هوشمند با هم در یک دوره از جدول تناوبی جای دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۴۶- کدام گزینه در مورد فلزها درست می‌باشد؟

۱) در مدل دریای الکترونی فلزات، فقط الکترون‌هایی با بزرگ‌ترین n در دریای الکترونی حضور دارند.

۲) همه فلزات جدول در ویژگی‌هایی مثل سختی، رسانایی گرمایی و شکل‌پذیری مانند هم هستند.

۳) طول موج رنگ محلول $V_{2\mu}$ با افزایش باریون آن بهطور پیوسته افزایش می‌یابد.

۴) مدل دریای الکترونی برای توجیه رفتارهای فیزیکی ترکیبات یونی که شامل فلز هستند (مثل NaCl) به کار نمی‌رود.

۱۴۷- استنت که در پزشکی برای باز نگه داشتن رگ‌ها به کار می‌رود، آلیاژی از دو فلز است. کدام یک از مطالب زیر در مورد آلیاژ یا

فلزات سازنده آن نادرست است؟

۱) از یکی از این دو فلز به دلیل چگالی و نقطه ذوب پایین در ساخت موتور جت استفاده می‌شود.

۲) هر دو فلز جزو نخستین دوره از عناصر واسطه جدول تناوبی بوده که سختی بیشتری از سدیم دارند.

۳) از فلزی که در لایه ظرفیت اتم خود ۴ الکترون دارد، در پوشش بیرونی موزه گوگنهایم استفاده می‌شود.

۴) این آلیاژ که به آلیاژ هوشمند معروف است در ساخت قاب عینک و سازه فلزی در ارتدنسی نیز استفاده می‌شود.

محل انجام محاسبات

۱۴۸- کدام عبارت‌ها در مورد عنصر تیتانیم درست است؟

الف) عدد اتمی آن ۲۳ و شماره گروه آن از شماره دوره‌اش بزرگ‌تر است.

ب) یکی از ۹ عنصر دوره ۴ دسته d جدول تناوبی است که نماد ۲ حرفی دارد.

پ) عنصری از دسته d است که یون حاصل از آن به آرایش گاز نجیب نمی‌رسد.

ت) مجموع عدد کوانتمی فرعی الکترون‌های آن برابر با ۱۶ است.

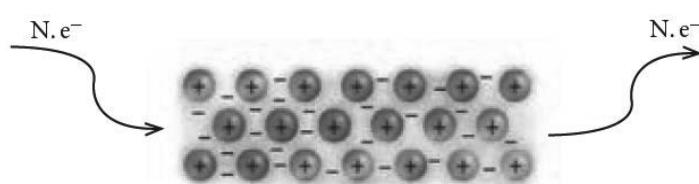
۴) ب، پ، ت

۳) ب، پ

۲) الف، ت

۱) الف، ب، ت

۱۴۹- با توجه به شکل، کدام گزینه درست است؟

۱) شکل داده شده برای نشان دادن خاصیت رسانایی الکتریکی فلزها به کار می‌رود.

۲) برای توجیه شکل فوق، تنها الکترون‌های آخرین زیرلایه الکترونی فلز کاربرد دارند.

۳) مطابق شکل، فلزات برای این که خاصیت رسانایی الکتریکی داشته باشند باید تعداد الکترون‌های دریای الکترونی خود را افزایش دهند.

۴) تمامی مواد که خاصیت رسانایی الکتریکی دارند از الگو بالا پیروی می‌کنند.

۱۵۰- چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) هر ماده‌ای که در دما و فشار اتفاق به حالت مایع است، جزء ترکیبات مولکولی می‌باشد.

ب) دی متیل اتر آسان‌تر از پروپان به حالت مایع درمی‌آید.

پ) نسبت جفت الکترون‌های ناپیوندی به پیوندی در یون‌های سولفات، فسفات و سیلیکات با هم برابر است.

ت) سیلیسیم کربید نسبت به سیلیسیم سختی بیشتری دارد.

ث) اکثر جامد‌های کووالانسی با وجود آن که سخت هستند، در هیچ حالت فیزیکی رسانای جریان الکتریسیته نیستند.

۵) ۴

۴) ۳

۳) ۲

۱) ۱

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۲: قدر هدایای زمینی را بدانیم: صفحه های ۲۵ تا ۵۰

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سؤال شیمی ۲ (۱۶۰ تا ۱۶۱) و شیمی ۱ (۱۷۰ تا ۱۷۱) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۵۱- کدام موارد زیر نادرست است؟

- الف) شمار عناصر فلزی جدول تناوبی و ترکیبات آنها به ترتیب از شمار عناصر نافلزی جدول و ترکیبات آنها بیشتر است.
- ب) یکی از رفتارهای کربن، برقراری پیوند کووالانسی یگانه، دوگانه و سه‌گانه با خود است.
- پ) طبق مدل فضایپرکن، یک پیوند دوگانه در ساختار اتیلن دیده می‌شود.
- ت) در ترکیبات آلی کربن به چهار طریق گوناگون می‌تواند با اشتراک الکترون به آرایش دومین گاز نجیب جدول دوره‌ای برسد.

(۴) ب، ت

(۳) ب، پ

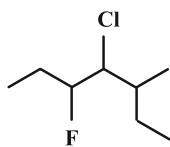
(۲) الف، پ

(۱) الف، ب

۱۵۲- کدام گزینه درست می‌باشد؟

- ۱) دومین عضو خانواده آلکن‌ها و آلکین‌ها به ترتیب در کشاورزی و جوشکاری کاربرد گسترده‌ای دارند.
- ۲) اتن در محیط قلیایی با آب واکنش می‌دهد و اتانول تولید می‌شود.
- ۳) نفتالن جامدی سفید رنگ است که امروزه برای نگهداری فرش و لباس کاربرد گسترده‌ای دارد.
- ۴) آلkan‌ها بخش عمده هیدروکربن‌های موجود در نفت خام را تشکیل می‌دهند.

۱۵۳- نام درست ترکیب زیر و نام درست «۲- اتیل ۳- دی‌متیل ۴- برمو پنتان» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) ۴- کلرو-۳- فلوئورو-۵- متیل هپتان / ۲- برمو ۳، ۳، ۴- تری متیل هگزان

(۲) ۳- کلرو-۲- اتیل ۴- فلوئورو هگزان / ۴- برمو ۲- اتیل ۳، ۳، ۴- تری متیل پنتان

(۳) ۴- کلرو-۳- فلوئورو-۵- متیل هپتان / ۴- برمو ۲- اتیل ۳، ۴، ۴- تری متیل پنتان

(۴) ۳- کلرو-۲- اتیل ۴- فلوئورو هگزان / ۲- برمو ۳، ۳، ۴- تری متیل هگزان

۱۵۴- کدام موارد از مطالب زیر درست است؟

- آ) دستیاری به دانش و فناوری پالایش نفت خام سبب ایجاد تحولی بزرگ در صنعت حمل و نقل، پتروشیمی و دیگر صنایع شد.
- ب) هرگاه مقدار ساده‌ترین آلkan در هوای معدن به بیش از ۵ درصد برسد احتمال انفجار وجود دارد.
- پ) یکی از راه‌های بهبود کارایی زغال سنگ به دام انداختن گاز SO_2 خارج شده از نیروگاه‌ها به کمک کلسیم اکسید می‌باشد.
- ت) اگر در ساختار آلکنی ۵ پیوند دوگانه کربن-کربن وجود داشته باشد شمار اتم‌های H در فرمول مولکولی آن حداقل برابر ۱۲ خواهد بود.

(۴) پ، ت

(۳) آ، ت

(۲) ب، پ

(۱) آ، ب

محل انجام محاسبات

۱۵۵- اگر از سوختن کامل مخلوطی از آتن و اتبین، ۲۲۴ لیتر گاز در شرایط STP، تولید شود و جرم گاز اکسیژن مصرفی برابر با ۴۱۶ گرم باشد، در مخلوط اولیه درصد حجمی گاز اتیلن کدام است؟ ($O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۲۰ (۲)

۸۰ (۱)

۷۵ (۴)

۲۵ (۳)

۱۵۶- کدام مورد از نظر درستی یا نادرستی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) بستر اقیانوس منبع غنی از منابع فلزی گوناگون است، منابعی که انسان‌ها از گذشته دور، از آن‌ها استفاده می‌کردند.

(۲) غلظت گونه‌های فلزی موجود در بستر اقیانوس‌ها نسبت به ذخایر زمینی، کمتر است.

(۳) در برخی مناطق موجود در بستر اقیانوس‌ها، ترکیبات برخی فلزات واسطه همچون آهن، نیکل، مس و ... وجود دارد.

(۴) وجود ستون‌های سولفاتی در کف اقیانوس، نشان دهنده ترکیبات سولفاتی فلزات در کف اقیانوس می‌باشد.

۱۵۷- کدام مطلب نادرست است؟

(۱) براساس توسعه پایدار، باید در تولید یک ماده یا عرضه خدمات، همه هزینه‌ها و ملاحظه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی را در نظر گرفت.

(۲) آهنگ مصرف و استخراج فلز با آهنگ بازگشت فلز به طبیعت به شکل سنگ معدن یکسان نیست.

(۳) در استخراج فلز تنها درصد کمی از سنگ معدن را فلز تشکیل داده است.

(۴) در استخراج a تن آهن تقریباً a تن سنگ معدن آهن و a تن از منابعمعدنی دیگر استفاده می‌شود.

۱۵۸- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) حدود نیمی از نفتی که از چاه‌های نفت ببرون کشیده می‌شود به عنوان سوخت در وسایل نقلیه به کار می‌رود.

(۲) منبع تأمین انرژی و ماده اولیه برای تهیه بسیاری از مواد گوناگون، نقش‌های مختلف نفت خام در دنیای امروزی می‌باشد.

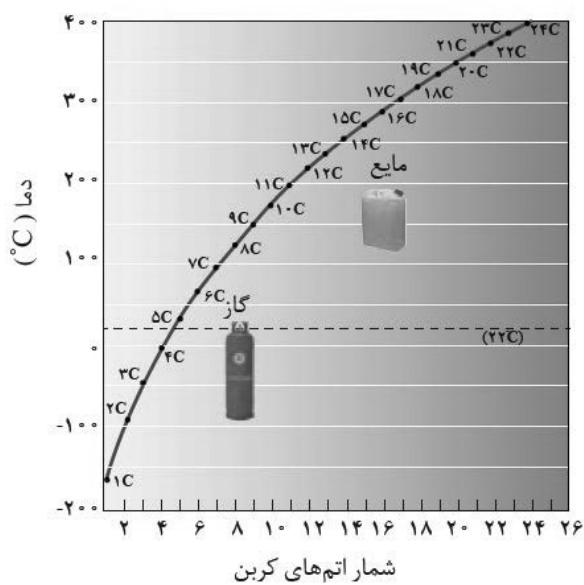
(۳) نفت خام مخلوطی از هزاران ترکیب شیمیایی است که بخش عمده آن را هیدروکربن‌ها تشکیل می‌دهند.

(۴) بیشتر از ده درصد نفت خام مصرفی در دنیا برای تولید الیاف، پارچه، شوینده‌ها، مواد آرایشی و ... به کار می‌رود.

محل انجام محاسبات

۱۵۹- با توجه به نمودار زیر، کدام مورد (موارد) از مطالب بیان شده نادرست است؟

الف) آلکانی که به عنوان سوخت فندک به کار می‌رود در دمای 22°C به حالت گاز یافت می‌شود.

ب) آلکانی که دارای ۱۶ پیوند ($\text{C}-\text{H}$) است همانند آلکانی که در ساختار خود ۳۸ الکترون پیوندی دارد، در دمای اتاق حالتی مشابه با حالت فیزیکی برم دارد.

پ) در بازه دمایی $323\text{--}475$ کلوین تا $475\text{--}475$ کلوین، ۳ آلکان به حالت مایع می‌تواند وجود داشته باشد.

ت) با افزایش تعداد اتم‌های کربن، نقطه جوش آلکان‌ها همانند فرازیت آن‌ها افزایش می‌یابد.

ث) از اولین آلکانی که پیوند $\text{C}-\text{C}$ دارد، در دمای اتاق نمی‌توان برای حفاظت از فلزات استفاده کرد.

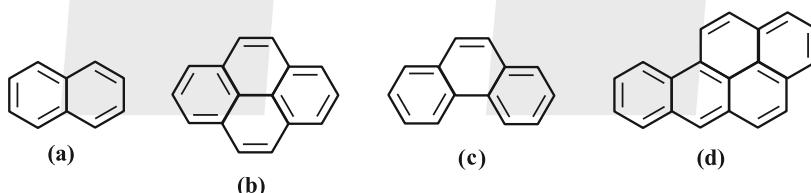
۴) الف، ب، پ

۳) فقط ت

۲) پ، ت

۱) الف، ب، ث

۱۶۰- با توجه به هیدروکربن‌های حلقوی زیر، چند مقایسه نادرست است؟

• نسبت شمار اتم‌های کربن به شمار اتم‌های هیدروژن: $a < b < c < d$: $\text{C}-\text{C} > \text{C}=\text{C} > \text{C}=\text{C} > \text{C}-\text{H}$

• شمار پیوندهای $\text{C}-\text{C}$: $a < c < b < d$

• شمار پیوندهای $\text{C}=\text{C}$: $a < c < b < d$

• شمار پیوندهای $\text{C}-\text{H}$: $a < b < c < d$

۴) ۴

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۱: کیهان زادگاه الگای هستی: صفحه های ۲۴ تا ۴۴

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۱ (۱۵۱ تا ۱۶۰) و شیمی ۲ (۱۶۱ تا ۱۷۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

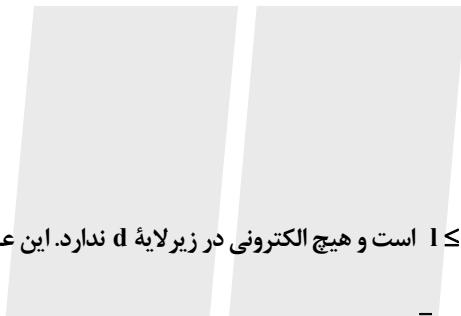
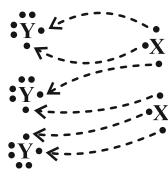
۱۶۱- کدام یک از عبارت های زیر نادرست است؟

الف) آرایش الکترون- نقطه ای نیمی از عنصرهای موجود در دوره دوم و سوم جدول دوره ای، فاقد الکترون جفت شده هستند.

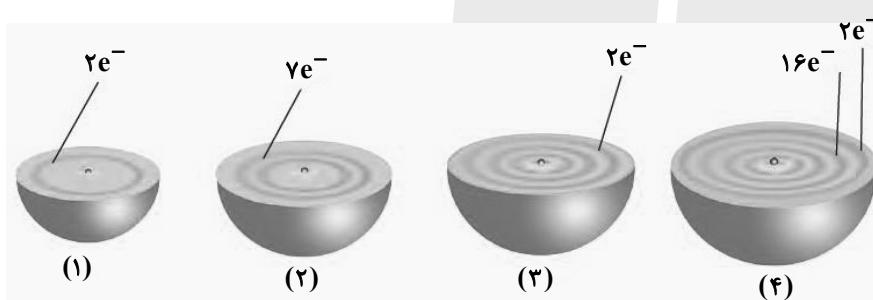
ب) آرایش الکترونی A^{2+}_{28} با آرایش الکترونی B^{6+}_{26} یکسان بوده و تعداد نوترون آن از تعداد نوترون C^{3+}_{25} بیشتر است.پ) در یک اتم، حداکثر ۳۲ الکترون می توانند دارای $n+l=6$ باشند.ت) عنصرهای X^{5+}_{52} و Y^{2+}_{38} می توانند یون های پایدار X^{2-} و Y^{2+} را تولید کنند.

(۱) آ، پ (۲) آ، ت (۳) ب، پ (۴) ب، ت

۱۶۲- چگونگی تشکیل یک ترکیب یونی را می توان به صورت زیر نشان داد. با توجه به آن فرمول شیمیایی ترکیب حاصل کدام بوده و عنصر Y یک ..... است.

- (۱) فلز Y_2X_2
 (۲) نافلز Y_3X_2
 (۳) فلز X_2Y_3
 (۴) نافلز X_2Y_3

۱۶۳- اتم عنصری دارای ۲۰ الکترون با $1 \leq d \leq 1$ است و هیچ الکترونی در زیرلایه d ندارد. این عنصر با عنصر کدام هم دوره و با عنصر کدام شکل هم گروه است؟ (از راست به چپ)

- (۱) ۱ و ۴
 (۲) ۲ و ۴
 (۳) ۳ و ۴
 (۴) ۳ و ۲

۱۶۴- اگر چهارمین نوع زیرلایه اتم و پنجمین لایه اتم به ترتیب ظرفیت پذیرش حداکثر A و B الکترون را داشته باشند، نسبت A به B کدام است؟ (هر دو مورد را به ترتیب در نظر بگیرید).

(۱) ۰/۲۸ (۲) ۰/۱۴ (۳) ۰/۳۶ (۴) ۰/۴۴

۱۶۵- کدام موارد صحیح می باشند؟

الف) در جدول دوره ای اتم هر عنصر نسبت به اتم عنصر پیش از خود، یک الکترون و یک پروتون بیشتر دارد.

ب) مجموع تعداد عناصر دوره سوم و چهارم برابر عدد اتمی اولین عنصری که از قاعده آفبا پیروی نمی کند است.

پ) عناصر دوره سوم شامل ۳ زیرلایه $3s$ ، $3p$ و $3d$ می باشند.

ت) حداکثر گنجایش زیرلایه پنجم با حداکثر گنجایش لایه سوم برابر است.

(۱) فقط الف (۲) الف، ت (۳) ب، پ (۴) الف، پ و ت

محل انجام محاسبات

۱۶۶- در آرایش الکترونی یک اتم خنثی در حالت پایه ۸ زیرلایه اشغال شده مشاهده می‌شود. در ارتباط با این اتم چه تعداد از مطالب زیر می‌تواند درست باشد؟

الف) در دوره چهارم جدول تناوبی قرار دارد.

ب) در آخرین لایه الکترونی خود حداقل ۶ الکترون می‌تواند داشته باشد.

پ) می‌تواند در گروه ۱۲ جدول تناوبی جای داشته باشد.

ت) دارای ۱۰ الکترون با $= 2 = 1$ می‌باشد.

(۱) ۱

۳ (۳)

۲ (۲)

۴ (۴)

۱۶۷- کدام گزینه در رابطه با عنصری از دوره چهارم جدول دوره‌ای که ۸ الکترون ظرفیتی دارد، قطعاً درست است؟

۱) آرایش الکترونی آن از قاعده آفبا پیروی نمی‌کند.

۲) در زیرلایه‌های الکترونی آن هیچ زیرلایه نیمه پری وجود ندارد.

۳) در دورترین لایه آن از هسته اتم، ۸ الکترون جای گرفته‌اند.

۴) آخرین زیرلایه اشغال شده توسط الکترون‌ها در اتم آن، دارای ۲ الکترون است.

۱۶۸- در یون فلزی M^{+5} ، تفاوت شمار الکترون‌ها و نوترون‌ها برابر ۶ است. کدام گزینه درباره عنصر M نادرست است؟

۱) عنصری از گروه ۱۲ جدول دوره‌ای می‌باشد که در دوره چهارم جای دارد.

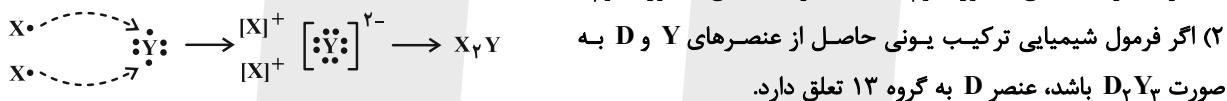
۲) تعداد الکترون‌های با $= 1 = 1$ در اتم آن، با این تعداد در Cu_{29} برابر است.

۳) شمار الکترون‌های دارای $= 1 = 1$ در اتم آن، $1/2$ برابر شمار الکترون‌های دارای $= 2 = 1$ است.

۴) شمار الکترون‌های آخرین زیرلایه اشغال شده آن با شمار الکترون‌های آخرین زیرلایه اشغال شده اتم Cr_{24} برابر است.

۱۶۹- با توجه به طرح زیر که مربوط به تشکیل یک ترکیب یونی از عناصر X و Y است، کدام گزینه به یقین درست است؟

۱) اگر عنصر Y متعلق به دوره دوم باشد، عنصر X متعلق به دوره سوم است.

۳) مولکول Y_2 در ساختار خود دارای ۲ جفت الکترون پیوندی و ۴ جفت الکترون ناپیوندی دارد.

۴) ترکیب حاصل از X و Y یک ترکیب یونی سه تایی است و بر اثر تشکیل هر مول از آن ۲ مول الکترون مبادله می‌شود.

۱۷۰- درستی یا نادرستی چه تعداد از عبارت‌های زیر همانند عبارت «در جدول دوره‌ای عناصر، ۷ عنصر وجود دارد که در دما و فشار اتاق به شکل ماده مولکولی با مولکول‌های دو اتمی وجود دارند.» می‌باشد؟

- تمامی عناصر دو اتمی جدول جزو نافلزات هستند.

- اگر میانگین جرم هر اتم بور (B₅) در حدود $10/8 \times 794 = 10^{-23}$ گرم باشد، جرم مولی این عنصر به تقریب ۱۰/۸ گرم بر مول خواهد بود.

- در یون Sn^{2+}_{50} ، تعداد نوترون‌ها برابر با «مجموع تعداد پروتون‌ها و نصف تعداد الکترون‌ها» است.

- عنصر منیزیم دارای سه ایزوتوپ می‌باشد که آرایش الکترونی آن‌ها برخلاف چگالی آن‌ها یکسان است.

(۱) ۱

۳ (۳)

۲ (۲)

۴ (۴)

دفترچه سؤال ?

فرهنگیان

(رشته عمومی ریاضی و فیزیک، علوم تجربی
و فنی و حرفه‌ای / کاردانش)

۱۴۰۳ بهمن ماه

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد محلمنی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

یاسین ساعدي، مرتضي محسني كبير، ميثم هاشمي	تعلیم و تربیت اسلامی
حميد لنجان زاده اصفهاني، فرزاد شيرمحمدلي، فاطمه راسخ، حميد گنجي	هوش و استعداد محلمني

گزینشگران و پرستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه و براستاری	مسئول درس های مستندسازی
تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدي	نازنين فاطمه حاجيلو صفازاده	سجاد حقيقىپور	سجاد حقيقىپور
هوش و استعداد محلمني	حميد لنجان زاده اصفهاني	حميد لنجان زاده اصفهاني	فاطمه راسخ	علي رضا همايون خواه

مدیران گروه	الهام محمدی - حميد لنجان زاده اصفهاني
مسئول درس های مستندسازی	مدیر: محيا اصغری، مسئول دفترچه: علي رضا همايون خواه
حروف نگار و صفحه آرا	زهرا تاجیک - مقصومه روحانیان

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۰۲۱

دقيقة ۲۰

دین و زندگی ۱
آهنگ سفر
درس ۸
صفحة ۹۸ تا ۱۰۶
دین و زندگی ۲
عزت نفس
درس ۱۱
صفحة ۱۳۸ تا ۱۴۴
مهارت معلمی
فصل اول: ارزش و امتیاز کار معلمی
صفحة ۱۵ تا ۲۹

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- در کدام گزینه هر دو مورد نادرست است؟

۱) بعد از مرحله محاسبه نوبت مراقبت است.- راه رستگاری همان قرب و نزدیک شدن به خداست.

۲) باقی ماندن بر پیمان خود، رضایت خدا را در پی دارد.- برای عهدبستان با خدا باید بهترین زمان‌ها را انتخاب کنیم.

۳) آدمی با عزم دیگران آنچه را که انتخاب کرده است، عملی می‌سازد.- در مرحله مراقبت، عوامل موفقیت یا عدم موفقیت شناخته می‌شود.

۴) عهده‌ی که ابتدا بسته می‌شود، مانند نوزادی است که باید از او مراقبت شود تا با عهده‌شکنی، آسیب نبیند.- برای عهدبستان باید بهترین زمان‌ها را انتخاب کنیم.

۲۵۲- مهم‌ترین علت از علل این که پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) را الگو و اسوة خود قرار می‌دهیم، چیست؟

۱) می‌توانیم بفهمیم این راه، راه موفقیت و پیروزی است.

۲) باید بتوانیم در حد توان عین آنان باشیم و در همان حد عمل کنیم.

۳) مانند ایشان عمل کنیم و از تجربه‌هایشان بله‌همند شویم.

۴) با تبعیت از آنان سریع‌تر به مقصد برسیم.

۲۵۳- چرا باید پس از موفقیت در انجام عهد خود با خدا، از او سپاس‌گزار باشیم و از نظر حضرت علی (ع) زیرک‌ترین افراد چه کسانی هستند؟

۱) زیرا توانسته‌ایم قبل از این که به حسابمان رسیدگی شود، به آن رسیدگی کنیم.- کسانی که فراوان به فکر مرگ هستند.

۲) زیرا می‌دانیم خداوند بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان‌هاست.- کسی از خود و عمل خود پس از مرگ حساب بکشد.

۳) زیرا می‌دانیم خداوند بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان‌هاست.- کسانی که فراوان به فکر مرگ هستند.

۴) زیرا توانسته‌ایم قبل از این که به حسابمان رسیدگی شود، به آن رسیدگی کنیم.- کسی از خود و عمل خود پس از مرگ حساب بکشد.

۲۵۴- الگوبرداری از کسانی که در قرن‌های پیشین زندگی کرده‌اند، چگونه می‌توان مورد توجه قرار داد؟

۱) اسوه قراردادن به معنای عین خود آنان بودن و در حد آنان عمل کردن نیست؛ بلکه به معنای عمل در حد توان خود است.

۲) خداوند در قرآن کریم به دفعات از پیامبر اکرم (ص) به عنوان نیکوترین اسوه نام برده و پیروی از ایشان را سبب رستگاری معرفی کرده است.

۳) وجود این اسوه‌ها و الگوبرداری از آنان هرچند در گذشته زندگی کرده‌اند، موفقیت‌آمیز بودن راه و مسیر مورد نظر را اثبات می‌کند.

۴) اسوه‌بودن ایشان مربوط به امور تغییرپذیر نیست، بلکه مربوط به اموری است که همواره برای بشر بالارزش بوده‌اند.

۲۵۵- کدام مورد از آثار عزم قوی نیست؟

۱) شکیبایی

۲) اطاعت از فرمان‌های الهی

۴) استواری بر هدف

۳) تحمل سختی‌ها برای رسیدن به هدف

۲۵۶- آن جا که امیرالمؤمنین علی (ع) می‌فرماید «قن حاسته نفسته» آثار آن را چه چیزهایی ذکر کرده است؟

الف) وقف علی عیوبه

ب) سَيِّدَة

ج) انْتَهَىَتُوا

د) إِسْتَقَالَ الذُّنُوبَ

ه) انتبهوا

۱) الف، ب، ج

۴) الف، ب، د

۳) ج، د، ه

۲) ب، ج، د

۲۵۷- بر اساس آیه ۱۰ سوره فتح، چه کسی شامل پاداش عظیم خداوند به او می‌شود؟

۱) آن کس که وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را سرلوحة زندگی خود قرار داده است.

۲) کسی که در دنیا به پدر و مادر خود خدمت کرده است.

۳) هر که به عهدی که با خدا بسته وفادار بماند.

۴) هر کس که با انجام عبادت و بنده‌گی خداوند راه رستگاری را بپیماید.

- ۲۵۸- چرا تمایلات مادی و دنیوی، مورد علاقه و میل طبیعی انسان‌ها می‌باشد؟
- ۱) زیرا لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آن‌ها یا نمی‌شود زندگی کرد یا زندگی مشکل می‌گردد.
  - ۲) چون این تمایلات نه تنها بد نیستند، بلکه خوب و ضروری‌اند ولی الزاماً نباید به عنوان اهداف فرعی انسان قرار گیرند.
  - ۳) زیرا با بهره‌مندی درست از آن‌ها انسان می‌تواند به رشد و کمال واقعی نیز دست یابد.
  - ۴) چون این تمایلات نسبت به تمایلات عالی بسیار ناچیزند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند.

- ۲۵۹- کلمه «عزت» چند بار در قرآن کریم در وصف خداوند آمده است و دو حدیث «بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است» و «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم». بهتر ترتیب، مربوط به کدام یک از راههای تقویت عزت نفس است؟
- ۱) بیش از ۹۵ بار - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او
  - ۲) بیش از ۸۵ بار - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک
  - ۳) بیش از ۹۵ بار - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک
  - ۴) بیش از ۸۵ بار - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

- ۲۶۰- ثمرة مبارک وجود عزت نفس در انسان و عامل تقویت‌کننده آن به ترتیب کدام است؟

- ۱) احساس حضور در پیشگاه الهی - تسليیم و بندگی خداوند
- ۲) احساس حضور در پیشگاه الهی - پایداری در عزم و تصمیم
- ۳) فقط پیمان با خداوند - پایداری در عزم و تصمیم
- ۴) فقط پیمان با خداوند - تسليیم و بندگی خداوند

- ۲۶۱- پاسخ موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر کمال چیست؟

- شکل‌گرفتن کدام صفت در انسان مانع بسیاری از زشتی‌ها می‌شود؟

- چه زمانی چیزی را عزیز می‌شماریم و به قیمت واقعی می‌فروشیم؟

- ۱) شناخت هدف - عزت نفس - زمانی که آن کس یا چیز را به طور عمیق بشناسیم.
- ۲) تقویت عزت نفس - عزت نفس - زمانی که ارزش آن را بدانیم.
- ۳) شناخت هدف - صداقت - زمانی که آن کس یا چیز را به طور عمیق بشناسیم.
- ۴) تقویت عزت نفس - صداقت - زمانی که ارزش آن را بدانیم.

- ۲۶۲- به ترتیب، آن‌جا که خداوند خطاب به انسان فرموده که «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.» و سخن امام علی (ع): «إِنَّهُ لَيْسُ لِأَنفُسِكُمْ أَمْنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ ...» مربوط به کدام یک از راههای تقویت عزت نفس است؟

- ۱) شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک
- ۲) شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او
- ۳) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک
- ۴) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

- ۲۶۳- دعوت عقل و وجود انسان در مورد تمایلات دانی انسان کدام است و مقصود پیامبر گرامی اسلام (ص) از این که «جوان به آسمان نزدیک‌تر است» چیست؟

- ۱) نباید به تمایلات حیوانی بپردازیم. - گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.
- ۲) نباید به تمایلات حیوانی بپردازیم. - هنوز به گناه آلوده نشده است.
- ۳) در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم. - هنوز به گناه آلوده نشده است.
- ۴) در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم. - گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.

- ۲۶۴- در کلام نبوی، ثواب راهنمایی کننده به خیر را چه چیزی معرفی کرده است و کدام حدیث بیانگر ثمرة علم حقیقی است؟

- ۱) مانند انجام‌دهنده آن - «ثمرة العلم معرفة الله»
- ۲) مانند انجام‌دهنده آن - «أطلبو العلم من المهد إلى اللحد»
- ۳) همنشینی با اولیا و انبیای الهی - «أطلبو العلم من المهد إلى اللحد»
- ۴) همنشینی با اولیا و انبیای الهی - «ثمرة العلم معرفة الله»

۲۶۵ - کدام عبارت قرآنی بازتاب غفلت از توانمندی‌های خود و عدم شناخت استعدادها و سرمایه‌های وجودی انسان را توصیف می‌کند و در کلام پیامبر (ص) برای «تعلیم و تربیت» از چه تعابیری استفاده شده است؟

- (۱) «کَذِلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَّتُهَا» - بالاترین صفات
 (۲) «كَذِلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَّتُهَا» - برترین جهاد
 (۳) «أَوْلَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ» - بالاترین صفات

۲۶۶ - این که سیزده آیه در قرآن به سؤال‌های مردم از پیامبر اکرم (ص) اختصاص یافته، نشان‌دهنده چیست و مبارک‌ترین کاری که خداوند آن را بر دوش انبیا و اوصیا (ع) گذاشته است، کدام مورد است؟

- (۱) نشان می‌دهد که پیامبر اکرم (ص) وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را سرلوحة کار خویش قرار داده است. - جهاد در راه خدا و بندگی او
 (۲) نشان می‌دهد که پیامبر (ص) معلم مردم بوده است. - جهاد در راه خدا و بندگی او
 (۳) نشان می‌دهد که پیامبر اکرم (ص) وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را سرلوحة کار خویش قرار داده است. - تعلیم و تربیت
 (۴) نشان می‌دهد که پیامبر (ص) معلم مردم بوده است. - تعلیم و تربیت

۲۶۷ - مفهوم حدیث «أَطْلَبُوا الْعِلْمَ وَ لُوَّبَ الظَّيْنَ» چیست و کدام آیه شریفه در تبیین تعلیم انسان توسط حیوانات است؟

- (۱) نبود محدودیت مکتبی برای آموزش - «فَبَعْثَ اللَّهُ غَرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ»
 (۲) نبود محدودیت مکتبی برای آموزش - «فَلَوْلَا نَفْرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ»
 (۳) نبود محدودیت جغرافیایی برای آموزش - «فَلَوْلَا نَفْرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ»
 (۴) نبود محدودیت جغرافیایی برای آموزش - «فَبَعْثَ اللَّهُ غَرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ»

۲۶۸ - فرمایش امام حسین (ع) که می‌فرماید: «أَيْنَ يَقُعُ هَذَا مِنْ عَطَائِهِ يَعْنِي تَعْلِيمِهِ» خطاب به چه کسانی بود و مژده‌اللهی «فَلَنْجَبَّيْتَهُ حَيَاةً طَيِّبَةً» سزاوار چه کسانی است؟

- (۱) کسانی که به هدیه ایشان به معلم فرزندشان اعتراض داشتند. - «إِقْرَأْ وَ رَبِّكَ الْاَكْرَمْ»
 (۲) کسانی که به هدیه ایشان به معلم فرزندشان اعتراض داشتند. - «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكْرِ وَ اَنْشِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ»
 (۳) آنان که به ثروت ثروتمندان مدینه رشک و حسادت می‌برند. - «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكْرِ وَ اَنْشِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ»
 (۴) آنان که به ثروت ثروتمندان مدینه رشک و حسادت می‌برند. - «إِقْرَأْ وَ رَبِّكَ الْاَكْرَمْ»

۲۶۹ - به ترتیب، بیشترین عبارتی که خداوند انبیای خود را با آن توصیف کرده کدام مورد است و نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) «يَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يَزَكِّيهِمْ» - کار پیامبران، تعلیم کتاب و حکمت و تزکیه بوده است.
 (۲) «وَ اجْعَلْ لَى لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْأَخْرِينَ» - کار پیامبران، تعلیم کتاب و حکمت و تزکیه بوده است.
 (۳) «يَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يَزَكِّيهِمْ» - پیامبران ابتدا باید خود را پایبند به تعلیمات قرآن بدانند و تزکیه نفس انجام دهند.
 (۴) «وَ اجْعَلْ لَى لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْأَخْرِينَ» - پیامبران ابتدا باید خود را پایبند به تعلیمات قرآن بدانند و تزکیه نفس انجام دهند.

۲۷۰ - نشانه فقیه در این کلام امام رضا (ع)، «وَ انْقَذُهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ» چه چیزی بیان شده است و چه زمانی است که شأن ربویت الهی کامل می‌گردد؟

- (۱) آزاد کردن مردم از شر دشمنانشان - اراده خدا را بالاتر از همه اراده‌ها بدانیم.
 (۲) آزاد کردن مردم از شر دشمنانشان - بر اساس علم، حکمت، مصلحت و رحمت باشد.
 (۳) قیام کردن علیه ظلم و ستم حاکمان - بر اساس علم، حکمت، مصلحت و رحمت باشد.
 (۴) قیام کردن علیه ظلم و ستم حاکمان - اراده خدا را بالاتر از همه اراده‌ها بدانیم.

۴۰ دقیقه

هوش و استعداد معلمی

گفت: «بار خدایا، از بندگان تو که داناتر و علم وی تمام‌تر؟» گفت: «آن کس که پیوسته علم آموزد و علم دیگران فرا علم خویش آرد.» * متن زیر را بخوانید و بر اساس آن به چهار پرسشی بعدی پاسخ دهید. متن برگرفته است از کتاب بسیار مفید «حرف‌هایی با دخترم درباره اقتصاد»، از نشر «بان».

در سال ۲۰۰۸ میلادی حباب بانکدارها به طرز حیرت‌آوری ترکید و از دست رفتن شغل‌ها و خانه‌ها و امیدهای بسیار، جوامع غرب را مشحون از بی‌اعتمادی بسیارهای نسبت به اربابان پول کرد: بانکداران خصوصی، سپاستمداران متخصصی اقتصاد بازار ما و بانک‌های مرکزی قاعدتاً مستقل که مسئول عرضه پول هستند. شهروندان سرتاسر جهان، آن زمانی که بانک‌های مرکزی ثروتمندترین بیست کشور، به اصطلاح «گروه بیست»، گرد هم آمدند تا بر سر نجات بانکداران توافق کنند، بسیار خشمگین بودند و برخی از ایشان بنا کردند به پروراندن رؤیای نوع جدیدی از وجه رایج: پولی بی‌ملیت و سیاست‌زادایی شده به دور از دسترس اصحاب زور و زره...

پاسخ به این پرسش، تا پیش از عصر دیجیتال ممکن نبود. اما یک ایمیل نبوغ‌آمیز و مرموز به یک اتاق گفت‌وگوی آنلاین در اوی نوامبر سال ۲۰۰۸، چند هفته پس از سقوط اقتصادی، با نام «ساتوشی ناکاموتو»، که تا امروز هنوز معلوم نیست نام مستعار چه شخص یا گروهی است، مشکل را حل می‌کرد: الگوریتم رایانه‌ای پیچیده به نظر نفوذناپذیری که در آن، «همه» مسئول و شاهد همه تراکنش‌های دیجیتال بودند و این نظارت همگانی، تضمین‌کننده آن بود. «بیت‌کوین» متولد شده بود.

با این حال، الگوریتم بیت‌کوین تصریح می‌کند که تعداد بیت‌کوین‌های موجود اساساً ثابت است. اما این ثابت بودن تعداد بیت‌کوین‌ها، تنظیم و تعییل میزان کلی پول در این نظام را در واکنش به بحران‌ها غیرممکن می‌کند. همچنین پول به شکل اجتناب‌ناپذیری سیاسی است و تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی، بر ثروتمندان و بر فقیران به شکل‌های متفاوتی تأثیر می‌گذارد که لزوماً عادلانه هم نیست.

۲۷۱ - واژه‌ی «مشحون» در متن به چه معناست؟

- (۱) برآیند
(۲) فاقد

۲۷۲ - «ایشان» در متن کدامند؟

- (۱) شهروندان سرتاسر جهان
(۲) بانکداران خصوصی
(۳) مردم کشورهای گروه بیست
(۴) بانک‌های مرکزی

۲۷۳ - سوالی که در انتهای بند نخست متن حذف شده است، کدام است؟

- (۱) چه اشخاصی می‌توانستند از این پول استفاده کنند و آیا محدودیتی برای اختلاف‌های طبقاتی در نظر گرفته شده بود؟
(۲) اما چه کسی این وجه رایج را چاپ و کم و کیف آن را کنترل خواهد کرد، اگر دولت یا بانک مرکزی این کار را نکند؟

(۳) آیا وجود چنین وجه رایجی، مخالفت دولتها به پیویشه دولت‌های کشورهای کمتر برخوردار را برنمی‌انگیخت؟

(۴) کدام وجه رایج فعلی امکان تبدیل به این وجه دیجیتال را می‌داشت و کدام وجه نه، و نه چه کسی این را تعیین می‌کرد؟

۲۷۴ - پاسخ به کدام پرسش‌ها در متن بالا هست؟

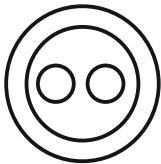
الف) کاهش یا افزایش ارزش پول دیجیتال، به چه عواملی بستگی دارد؟

ب) ارتباط میان بانک‌های مرکزی و بانکداران خصوصی بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟

ج) انگیزه ساخت ارز دیجیتال از اساس چه بوده است؟

- (۱) «الف» و «ب»
(۲) فقط «ب»
(۳) «الف» و «ج»
(۴) فقط «ج»

۲۷۵ - گروه کلمات را بهطوری که ناظر به شکل رو به رو باشد مشخص کنید.

(۱) شلیل‌ها، هلوها، انارها، میوه‌ها

(۲) سبزه‌ها، زرد‌ها، رنگ‌ها، قرمزها

(۳) پسته‌ها، بادام‌ها، خشکبارها، خوراکی‌ها

(۴) گربه‌ها، سگ‌ها، گربه‌سان‌ها، حیوان‌ها

۲۷۶ - «برای ازین‌بردن دی‌اکسید کربن اضافی از جو زمین به کمک افزایش جذب آن توسط گیاهان، پیشنهاد شده است مزارع شناور خزه دریایی در اقیانوس‌ها ایجاد شود. اهمیت اصلی این طرح در این است که وقتی خزه دریایی می‌میرد، باید آن را سوزاند و به عنوان سوخت استفاده کرد.» کدام استدلال در صورت صحبت جدی‌ترین ضعف طرح فوق را نشان می‌دهد؟

- (۱) سالانه حدود هفت میلیارد تن دی‌اکسید کربن به جو زمین آزاد می‌شود اما فقط حدود پنج میلیارد تن آن توسط گیاهان جذب می‌شود.
(۲) حتی اگر مزارع خزه دریایی اثربخشی خود را ثابت کنند، برخی مردم تمایلی به روی آوردن به این نوع سوخت نشان نخواهند داد.
(۳) وقتی که خزه دریایی سوزانده می‌شود، برابر با مقدار دی‌اکسید کربنی که در زمان حیات خود جذب می‌کند، انتشار می‌دهد.
(۴) برخی مناطق اقیانوس در نیم‌کره جنوبی، دارای املاح لازم برای مزارع بزرگ خزه دریایی نیستند.

۲۷۷- «تحقيقات در کشور «الف» نشان داده است کشت ذرت بازده بیشتری نسبت به کشت برنج داشته است. بر این اساس می‌توان با تغییر محصول تحت کشت کشور «ب» از برنج به ذرت، بهره کشاورزی را بهبود بخشد و به جمیعت در حال رشد این کشور کمک کرد.» کدام استدلال در صورت صحت، استدلال بالا را بیشتر تضعیف می‌کند؟

(۱) ذرت به خاک زیر کشت فشار بیشتری می‌آورد بنابراین کشت آن زمانی موققیت‌آمیز است که هر سه سال یک بار انجام شود.

(۲) بیشتر نواحی کشور «ب» موقعیت آب‌وهای مناسب برای کشت ذرت را ندارد.

(۳) کشور «ب» یکی از بهترین کشورها برای تولید ذرت است، چه به لحاظ زمین کشاورزی و چه به لحاظ آب‌وهای.

(۴) محصول ذرت در قیاس با محصول برنج، قابلیت دوام در مناطق جغرافیایی بیشتری را دارد.

شخصی همه دوازده حرف الفبای فارسی را که در همه حال یک نقطه و یا دو نقطه دارند، بدون ترتیبی مشخص، به جای عددهای یک ساعت عقریه‌ای معمولی نوشته است. فقط می‌دانیم دو حرف دونقطه‌ای روبه‌روی یکدیگر در دو تا از جایگاه‌های مقابل‌اند و دو جایگاه دیگر به حرف «ف» و «ن» اختصاص دارد. بر این اساس به چهار سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۷۸- دو گزاره «چهار حرف هم صدای /z/ کنار هم نیستند و «دو حرف غیرهم‌صدای /b/ و /n/ کنار هم هستند» به ترتیب ...

(۱) قطعاً درست است. – قطعاً درست است.

(۲) قطعاً درست است. – ممکن است درست یا نادرست باشد.

(۳) ممکن است درست یا نادرست باشد. – قطعاً درست است.

(۴) ممکن است درست یا نادرست باشد. – ممکن است درست یا نادرست باشد.

۲۷۹- دو شخص مختلف درست در یک نیمه از ساعت و در یک حرکت ساعتگرد بدون پرش از روی حروف و بهترتیب، یکی واژه «جذب» و دیگری واژه «خفت» را دیده است. درستی یا نادرستی این گفته‌ها کدام است؟

(۱) اولی حتماً خطأ کرده است. دومی ممکن است درست دیده باشد.

(۲) هر دو قطعاً خطأ کرده‌اند.

(۳) هر دو ممکن است درست دیده باشند.

(۴) اولی ممکن است درست دیده باشد ولی دومی قطعاً خطأ کرده است.

۲۸۰- حد فاصل ساعت‌های $15:30$ تا $16:30$ ، سه عقریه ممکن است کدام کلمه را بسازند؟

(۱) ذنب (۲) تبت (۳) زنخ

(۴) در یک نگاه پاد ساعتگرد به حروف الفبای ساعت، ممکن است به کدام گزینه بربخوریم؟

(۱) زنبق (۲) تشنج (۳) زنب

(۴) طشنج

۲۸۱- پس از آن که امیر هشت ساعت در یک پروره مشغول کار بود، زهرا و مینا به او اضافه شدند و کار در پنج ساعت به پایان رسید. اگر امیر به تنها یکی بکار خود ادامه می‌داد، کل کار در دوازده ساعت تمام می‌شد. اگر کل کار را از آغاز فقط زهرا و مینا شروع کرده بودند، این دو تن کار را در چند ساعت به پایان می‌رسانند؟

(۱) ۱۰ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۸

۲۸۲- دوازده درصد پرتاب‌های سه امتیازی یک تیم بسکتبال را شخصی انجام داده است که شصت درصد پرتاب‌هایش به سبد نشسته است. با کدام مقدار بالایی داده (ها) می‌توان تعداد پرتاب‌های سه امتیازی موفق این تیم را محاسبه کرد؟

الف) شخص مورد اشاره مجموعاً دویست پرتاب سه امتیازی داشته است.

ج) تعداد پرتاب‌های سه امتیازی تیم، دقیقاً هشت‌دهم تعداد پرتاب‌های دوامتیازی آن بوده است.

(۱) هر یک از داده‌ها به تنها یک کافی است و ما را به پاسخ می‌رساند.

(۲) فقط یکی از داده‌ها کافی است و ما را به پاسخ می‌رساند.

(۳) فقط با داشتن همزمان هر دو داده می‌توان به پاسخ رسید.

(۴) با داشتن هر دو داده نیز به پاسخ نمی‌رسیم.

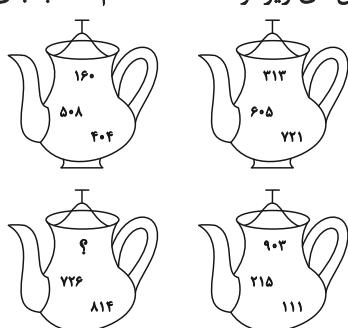
۲۸۳- شخصی اعداد طبیعی سه رقمی را به چهار دسته مختلف تقسیم کرده و تعدادی از آن‌ها را در شکل‌های زیر نوشته است. کدام عدد به جای علامت سوال قرار نمی‌گیرد؟

(۱) ۸۴۴

(۲) ۸۵۰

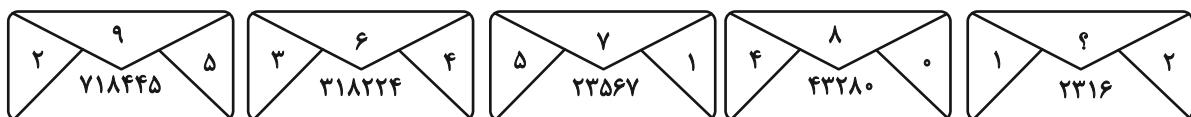
(۳) ۸۵۸

(۴) ۸۷۰

۲۸۵- در الگوی عددی زیر، کدام عدد به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد؟

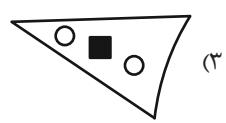
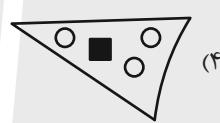
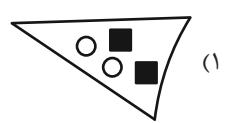
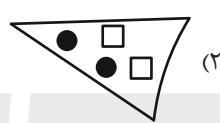
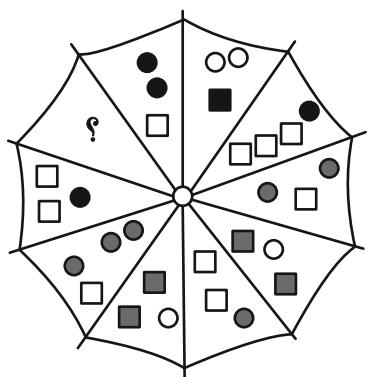
۵ (۴)

۴ (۳)

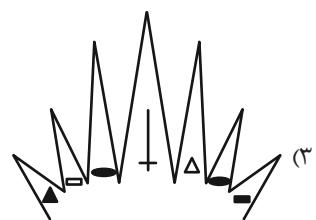
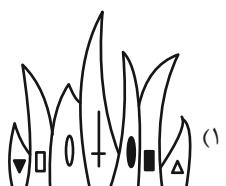
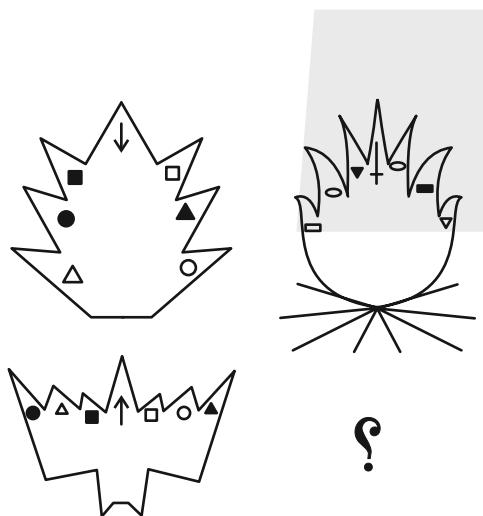
۳ (۲)

۲ (۱)

۲۸۶- به جای علامت سؤال الگوی زیر، دوران یافته کدام گزینه را بهتر می‌توان قرار داد؟

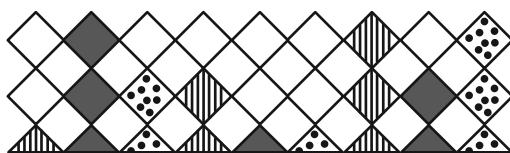

۲۸۷- کدام شکل بهتر به جای علامت سؤال الگوی زیر قرار می‌گیرد؟

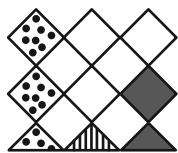
۲۸۸- کدام شکل بهتر به جای علامت سؤال الگوی زیر قرار می‌گیرد؟

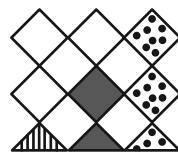
؟

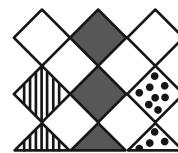
(۱)

(۲)

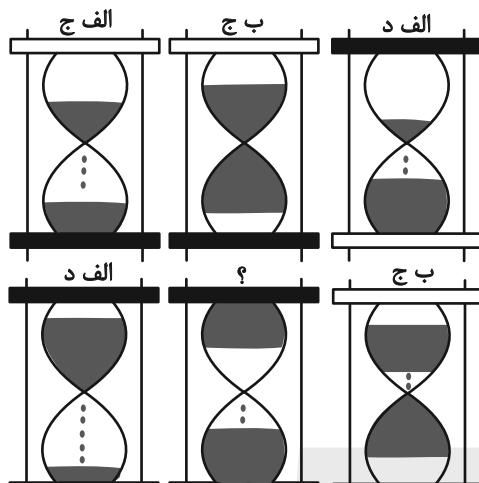
(۳)

(۴)

۲۸۹- در کدگذاری زیر، کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد؟

(۱) الف، ج

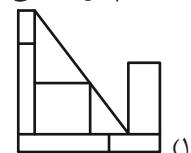
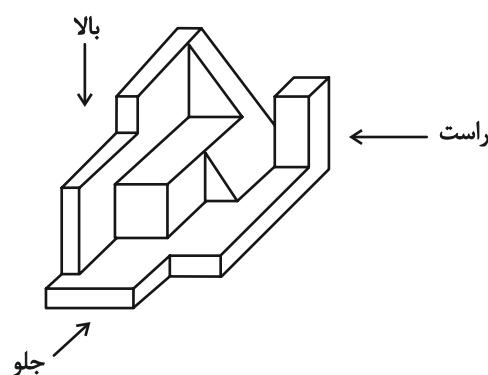

(۲) الف، د

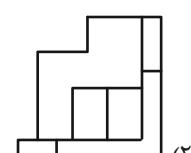
(۳) ب، ج

(۴) ب، د

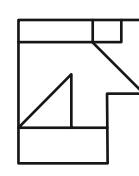
۲۹۰- کدام گزینه یکی از نمایهای حجم زیر نیست؟

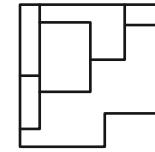
(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

آزمون ۱۲ بهمن ۱۴۰۳ اختصاصی دوازدهم ریاضی

رقمی
جکه پاسخ

نام درس	نام طراح	اقتباس
حسابان ۲ و ریاضی پایه	شاهین پروازی-دادو حسین پور-افشین خاصه خان-سینا خیرخواه-طاهر دادستانی-محمد زنگنه-علی شهرابی-کیان کربیمی خراسانی مهسان گودرزی-رضا ماجدی-حامد معنوی-مهرداد ملوندی-نیما مهندس-علیرضا ندافزاده-غلامرضا نیازی جهانبخش نیکنام	
هنسه و ریاضیات گستته	امیرحسین ابومحوب-احساق اسفندیار-علی ایمانی-افشین خاصه خان-فرزانه خاکپاش-مصطفی دیداری-سوگند روشنی علیرضا شریف خطیبی-هومن عقیلی-شبنم غلامی-احمدرضا فلاخ-مجتبی مظاهری فرد-مهرداد ملوندی-نیلوفر مهدوی-نیما مهندس سرژ یقیازاریان تبریزی	
فیزیک	مهران اسماعیلی-حسین الهی-علی برزگر-علیرضا جباری-مسعود خندانی-معصومه شریعت ناصری-مهدی شریفی-مصطفی کیانی محمد مقدم-محمد کاظم منشادی-سید محمد علی موسوی-امیر احمد میرسعید-حسام نادری-مجتبی تکویان	
شیمی	امیر علی بیات-علیرضا بیانی-محمد رضا پور جاوید-سعید تیزرو-محمد رضا چمشیدی-امیر حاتمیان-امیر مسعود حسینی حیدر ذبحی-یاسر راش حسن رحمتی کوکنده-روزبه رضوانی-رضا سلیمانی-حسین شاهسواری-امیرحسین طبی رسول عبدالینی زواره-محمد عظیمیان زواره-محسن مجنوی-آرمین محمدی چیرانی-هادی مهدی زاده	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲ و ریاضی پایه	هنسه و ریاضیات گستته	فیزیک	شیمی	گروه ویراستاری	گزینشگر
ایمان حسین نژاد	امیرحسین ابومحوب	علیرضا بیانی	امیرحسین ابومحوب	نیما مهندس	سید سپهر متولیان	
حسین شاهسواری محمد حسن محمدزاده مقدم محمد رضا چمشیدی	بهنام شاهنی زهرا آقامحمدی	امیرحسین ابومحوب امیر محمد کربیمی محمد خندان	امیرحسین ابومحوب امیر محمد کربیمی محمد خندان	محمد خندان	سید پارسا سبزه‌ای	
ماهان فرهمندفر	سینا صالحی اوستا عباسی ماهان فرهمندفر	محمد پارسا سبزه‌ای	محمد پارسا سبزه‌ای	سید ماهد عبدی مهرداد ملوندی	سید پارسا سبزه‌ای سید سپهر متولیان	بازیگری رتبه های برتر
امیر علی بیات	حسام نادری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی	سید ماهد عبدی مهرداد ملوندی	سید ماهد عبدی مهرداد ملوندی	مسئول درس
امیرحسین توحیدی	علیرضا همایون خواه	سجاد سلیمی	سجاد سلیمی	سمیه اسکندری	ویراستاران مستندسازی	
سجاد رضایی محمد صدرا وطنی محسن دستجردی	کیان مکی ابراهیم نوری پرهاشم هرآرا	معصومه صنعت کار- علیرضا عباسی زاده- محمد رضا مهدوی				

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنی زاده
گروه مستندسازی	مسئول دفترچه: الهه شهبازی
حروف نگار	مدیر گروه: محیا اصغری
ناظر چاپ	فرزانه فتح الهزاده
	سوران نعیمی

گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۱۶۴۶۳

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) + 2}{x - 1} \times \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x) - 2f(x) + 4}{x + 1}$$

طبق تعریف مشتق $f'(1) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$ ، پس حاصل عبارت مذکور برابر می‌شود با:

$$-\frac{1}{6} \times \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f'(x) - 2f(x) + 4}{x + 1} = -\frac{1}{6} \times \frac{4 + 4 + 4}{1 + 1} = -1$$

(مسابان ۲ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(محمد؛ گلنه)

گزینه «۱»

باید از تعریف مشتق استفاده کنیم:

$$g'(3) = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{g(x) - g(3)}{x - 3} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{1 - f(x)}{x - 3} = 0$$

$$= \lim_{x \rightarrow 3} \frac{(x - 3)(x + 3)}{(1 - f(x))(x - 3)} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x + 3}{1 - f(x)} = \frac{3 + 3}{1 - (-1)} = 3$$

توجه کنید که در قسمت پایانی راه حل، $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$ مدنظر است و نه $f(3)$.

$$f(x) = [x] + [-x] = \begin{cases} 0 & ; x \in \mathbb{Z} \\ -1 & ; x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

(مسابان ۲ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(نیما مهندس)

گزینه «۳»

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(x+3h) - f'(x-2h)}{-10h}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \left(\frac{f(x+3h) - f(x-2h)}{h} \right) \times \lim_{h \rightarrow 0} \left(\frac{f(x+3h) + f(x-2h)}{-10} \right)$$

$$= 5f'(x) \times \frac{f(x)}{-10} = \frac{1}{x^3} \Rightarrow f(x)f'(x) = -\frac{1}{x^3}$$

$$\Rightarrow f(2).f'(2) = -\frac{1}{8} \Rightarrow 8f(2).f'(2) = -1$$

توجه: در بخشی از راه حل از رابطه زیر استفاده کردۀ ایم:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+mh) - f(a-nh)}{h} = (m+n)f'(a)$$

(مسابان ۲ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(شاھین پروازی)

گزینه «۳»

معادله خط گذرنده از نقاط $(0, k+3)$ و $(1, -k)$ را می‌نویسیم:

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y = \frac{k+3}{-2}(x-1)$$

با توجه به آن که خط فوق بر نمودار تابع f در نقطه $x=2$ مماس است

$$.f(2) = \frac{k+3}{-2}, f'(2) = \frac{k+3}{-2}$$

پس

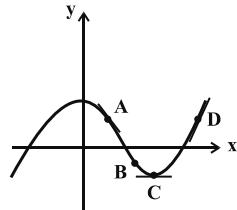
حسابان ۲

گزینه «۱»

(علی شهرابی)

اگر نقطه‌ای بالای محور x باشد، مقدار تابع در آن نقطه مثبت و اگر نقطه‌ای پایین محور x باشد، مقدار تابع در آن نقطه منفی است. پس:

$$f(x_A) > 0, f(x_B) < 0, f(x_C) < 0, f(x_D) > 0$$

مقدار f' در هر نقطه، برابر با شیب خط مماس بر تابع f در آن نقطه است.

با توجه به نمودار داریم:

$$f'(x_A) < 0, f'(x_B) < 0, f'(x_C) = 0, f'(x_D) > 0$$

پس:

$$f(x_A)f'(x_A) < 0, f(x_B)f'(x_B) > 0$$

$$f(x_C)f'(x_C) = 0, f(x_D)f'(x_D) > 0$$

(مسابان ۲ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

گزینه «۳»

(غلامرضا نیازی)

طبق شکل، نقطه تماس، محل برخورد $-1 = |x|$ با محور X ها است:

$$|x| = 1 = 0 \Rightarrow |x| = 1 \Rightarrow x = \pm 1 \Rightarrow x = -1$$

خط مماس بر منحنی f در نقطه به طول $-1 = x$ برابر $y = -x - 1$ است.

$$m_d = -1 \Rightarrow f'(-1) = -1$$

در نتیجه: حاصل حد مورد نظر برابر می‌شود با:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(-1+2h) + f(-1+h) - 2f(-1)}{h}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(-1+2h) - f(-1)}{h} + \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(-1+h) - f(-1)}{h}$$

$$= 2f'(-1) + f'(-1) = 3f'(-1) = 3(-1) = -3$$

(مسابان ۲ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

گزینه «۴»

(مهسان کوهرزی)

نقطه $A(1, 2)$ روی منحنی f قرار دارد لذا $-2 = f(1)$ از طرفی طبق

فرض سؤال، شیب خط مماس، قرینه و معکوس شیب خط d یعنی برابر $-\frac{1}{6}$ است، لذا $-\frac{1}{6} = f'(1)$. داریم:

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f''(x) + \lambda}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(f(x) + 2)(f'(x) - 2f(x) + 4)}{(x-1)(x+1)}$$

(بهانیشن نیکنام)

گزینه ۴

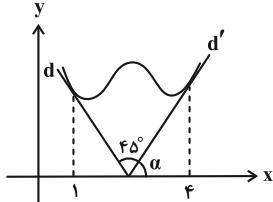
در حد داده شده حد مخرج کسر، صفر است پس حد صورت کسر هم باید صفر باشد:

$$f'(1) - 2f(1) = 0$$

$$\Rightarrow f(1)(f(1) - 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} f(1) = 2 \\ f(1) = 0 \end{cases} \quad (\text{طبق شکل، غق})$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)(f(x) - 2)}{(x - 2)(x - 1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x - 2} \times \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - 2}{x - 1}$$

$$= (-2)f'(1) = 4 \Rightarrow f'(1) = -2$$

فرض کنیم α زاویه بین خط d' و محور x باشد.

$$f'(1) = \tan(\alpha + 45^\circ) \Rightarrow -2 = \frac{1 + \tan \alpha}{1 - \tan \alpha}$$

$$\Rightarrow \tan \alpha = 3 \Rightarrow f'(4) = 3$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۵۷۷)

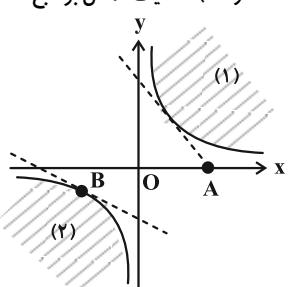
(مهرداد ملوندی)

گزینه ۱

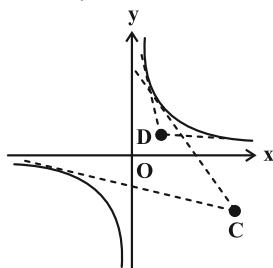
نکته: با توجه به نمودار تابع $f(x) = \frac{1}{x}$: نقاط صفحه مختصات را به صورت زیر دسته بندی می کنیم:

الف) مبدأ مختصات (نقطه O) و نقاط نواحی (۱) و (۲): از این دسته نقاط هیچ مماسی بر نمودار تابع f نمی توان رسم کرد.

ب) نقاط روی محورهای مختصات (به غیر از O) و نقاط روی نمودار تابع f : از این دسته نقاط (همانند نقاط A و B) فقط یک مماس بر تابع f می توان رسم کرد.

ج) بقیه نقاط صفحه (غیر از (الف) و (ب)): از این دسته نقاط (همانند C و D) دو مماس بر نمودار تابع f می توان رسم کرد.

از طرفی عبارت در صورتی موجود است که

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f^2(x) - 9}{x - 2}$$

باشد. پس:

$$1) f(2) = 3 \Rightarrow \frac{k+3}{-2} = 3 \Rightarrow k = -9$$

$$2) f(2) = -3 \Rightarrow \frac{k+3}{-2} = -3 \Rightarrow k = 3$$

$$\text{اگر } k = -9 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(f(x) - 3)(f(x) + 3)}{x - 2}$$

$$= (f'(2))(f(2) + 3) = 18$$

$$\text{اگر } k = 3 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(f(x) + 3)(f(x) - 3)}{x - 2}$$

$$= (f'(2))(f(2) - 3) = 18$$

(مسابان ۲ - صفحه های ۵۷۷)

(علیرضا نرافزه)

گزینه ۱

معادله خط مماس بر نمودار تابع f را می باییم:

$$(3, 0), (0, 2) \Rightarrow m = \frac{2 - 0}{0 - 3} = -\frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow y - 0 = -\frac{2}{3}(x - 3) \Rightarrow y = -\frac{2}{3}x + 2$$

با توجه به نمودار تابع f که بر خط مذکور در نقطه به طول $x = 2$ مماس شده، نتیجه می شود:

$$\begin{cases} f(2) = -\frac{2}{3}(2) + 2 = \frac{2}{3} \\ f'(2) = -\frac{2}{3} \end{cases}$$

داریم:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(2 - 3h) - \frac{2}{3}}{h^2 - h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(2 - 3h) - f(2)}{h} \times \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{h - 1}$$

$$= -3f'(2) \times (-1) = +3\left(-\frac{2}{3}\right) = -2$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - \frac{2}{3}}{x^2 - 4} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} \times \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{x + 2}$$

$$= f'(2) \times \frac{1}{4} = \left(-\frac{2}{3}\right) \times \frac{1}{4} = -\frac{1}{6}$$

پس حاصل عبارت مورد نظر برابر است با:

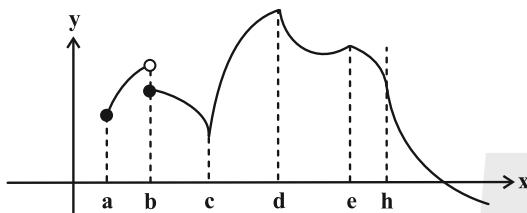
(مسابان ۲ - صفحه های ۵۷۷)

حسابان ۲ - پیش روی سریع

(علیرضا نراف زاده)

«گزینه ۳»

- ۱) تابع f در نقاط به طول a و b پیوسته نیست، پس مشتق پذیر نیست.
- ۲) تابع f در نقاط به طول c و h پیوسته است ولی مشتقهای چپ و راست در آنها نامتناهی است، پس در این نقاط نیز مشتق ناپذیر است.
- ۳) تابع f در نقاط به طول d و e پیوسته است ولی این نقاط گوشاهی هستند، لذا نقاط مشتق ناپذیری تابع هستند.

(حسابان ۳ - صفحه های ۸۵ تا ۸۹)

(اخشین خاصه قارن)

«گزینه ۲»

طبق تعریف، زمانی $x = a$ مماس قائم تابع f است که اولاً تابع f در $x = a$ پیوسته باشد، ثانیاً $f'(x = a)$ مشتق چپ و راست نامتناهی داشته باشد.

در گزینه «۱» تابع در $x = 2$ فقط پیوستگی راست دارد. (تابع در همسایگی چپ $x = 2$ تعریف نشده است).

گزینه های «۳» و «۴» در $x = 2$ مشتق چپ و راست نامتناهی دارند اما در $x = 2$ پیوسته نیستند.

اما در گزینه «۲» تابع در $x = 2$ پیوسته است:

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \sqrt{|x-2|} = 2 = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{\sqrt{|x-2|} - 0}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{\sqrt{-(x-2)}}{x-2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{-\sqrt{-(x-2)}} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{|x-2|} - 0}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{\sqrt{x-2}}{x-2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{1}{\sqrt{x-2}} = +\infty$$

(حسابان ۳ - صفحه های ۸۱ و ۸۹)

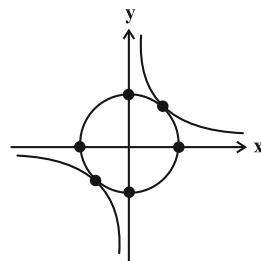
(کیان کریمی فراسانی)

«گزینه ۳»

نمودار دو تابع $|x|$ و $y = \cos x$ ، با هم، در شکل زیر نمایش داده شده است:

مطابق شکل زیر، دایره به معادله $f(x) = \frac{1}{x^2} + y^2 = 2$ با تابع $f(x) = \frac{1}{x}$ تنها دو نقطه مشترک $(1, 1)$ و $(-1, -1)$ دارند.

با توجه به نکته بالا، ۶ نقطه مشخص شده روی نمودار دایره، نقاطی هستند که فقط یک مماس از آنها می‌توان بر نمودار f رسم کرد.

(حسابان ۲ - صفحه های ۷۳ و ۷۴)

(نیما معین‌رس)

«گزینه ۱»

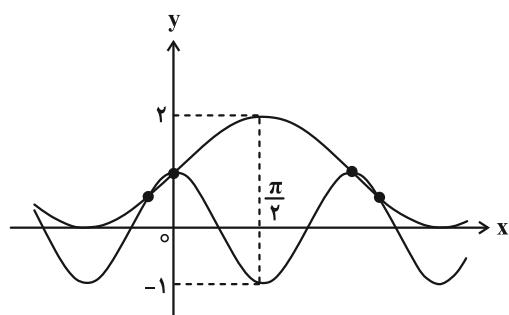
باید معادله $f(x) = g(x)$ را حل کنیم:

$$\sin x + 1 = \cos 2x \Rightarrow \sin x + 1 = 1 - 2 \sin^2 x$$

$$\Rightarrow \sin x = -2 \sin^2 x$$

$$\begin{cases} \sin x = 0 & \xrightarrow{x \in \left(-\frac{\pi}{4}, \frac{7\pi}{4}\right)} x = 0, \pi \\ \text{یا} \\ \sin x = -\frac{1}{2} & \xrightarrow{\sin(-\frac{\pi}{6}) = -\frac{1}{2}} x = -\frac{\pi}{6}, \frac{7\pi}{6} \end{cases}$$

مطابق شکل، در نقطه $x = \frac{\pi}{2}$ از این بازه تابع f به $\max$ و تابع g به $\min$ مقدار خود می‌رسند. نقاط برخورد دو تابع، دو بند نسبت به خط $x = \frac{\pi}{2}$ متقابرانند؛ لذا مماس‌هایی که در این نقاط بر نمودار دو تابع رسم می‌کنیم یا افقی‌اند یا شبیه‌های قرینه دارند، در نتیجه پاسخ مسئله برابر صفر است.

(حسابان ۲ - صفحه های ۸۰ تا ۸۳)

مشتق چپ تابع f در $x = 1$ به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$f'_-(1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2 + ax - (a+1)}{x - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{(x-1)(x+(a+1))}{x(x-1)} = \frac{2+a}{2}$$

به طریق مشابه داریم $f'_+(1) = \frac{2+a}{1}$ و در نتیجه طبق فرض خواهیم داشت:

$$\frac{2+a}{1} - \frac{2+a}{2} = 2 \Rightarrow \frac{2+a}{2} = 2 \Rightarrow a = 2$$

پس $ab = -6$ و لذا $b = -(2+1) = -3$

(مسابان ۱۳ - صفحه‌های ۸۹ تا ۸۶)

(غلامرضا نیازی)

گزینه ۱۶

$$f'_+(0) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{|2x-1| \cdot \frac{\sin ax}{x}}{x}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sin ax}{x} = -a \quad (\text{شبی نیم مماس راست})$$

$$f'_-(0) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{|2x-1| \cdot \sin ax}{x}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{|(-1)^-| \cdot \frac{\sin ax}{x}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{-2(-\sin ax)}{x} = 2a$$

$$\Rightarrow |f'_+(0) - f'_-(0)| = 3a = 6 \Rightarrow a = 2$$

(مسابان ۱۳ - صفحه‌های ۸۹ تا ۸۶)

(سینا فیرفواه)

گزینه ۱۷

کافی است نقاط ناپیوستگی تابع f را پیدا کنیم. برای این منظور، نقاطی از بازه $(1, 3)$ را که به ازای آنها $\sqrt{2x}$ و x^2 صحیح می‌شوند را مشخص می‌کنیم:

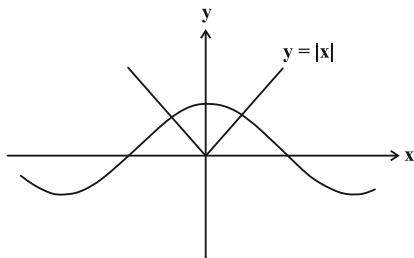
$$\left\{ \begin{array}{l} x^2 = n \Rightarrow x = \pm\sqrt{n} \\ \Rightarrow x = \sqrt{2}, \sqrt{3}, \sqrt{4}, \sqrt{5}, \sqrt{6}, \sqrt{7}, \sqrt{8} \end{array} \right.$$

نقطه ۷

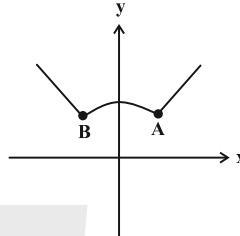
$$\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{2x} = k \Rightarrow x = \frac{k}{\sqrt{2}} \\ \Rightarrow x = \frac{2}{\sqrt{2}}, \frac{3}{\sqrt{2}}, \frac{4}{\sqrt{2}} \end{array} \right.$$

$x = \sqrt{2}$ و $x = \sqrt{8}$ در هر دو دسته مشترک هستند، پس پیوستگی و

مشتق پذیری آنها را با جزئیات بیشتری بررسی می‌کنیم:

در نتیجه نمودار تابع f به صورت زیر می‌شود:

این تابع دارای دو نقطه گوشی A و B است.

(مسابقات ۱۳ - صفحه‌های ۸۹ و ۸۸)

گزینه ۱۸

(غلامرضا نیازی)

با توجه به خواص تابع g داریم:

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow 1^+} g(x) = g(1) = 0 \\ \lim_{x \rightarrow 1^-} g(x) = g(-1) = 0 \end{cases} \Rightarrow \text{پیوسته است } x = 1 \text{ در } g(x)$$

$$g'_+(1) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{g(x) - g(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{|x-1| \cdot f(x) - 0}{x - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{(x-1)f(x)}{(x-1)} = 1$$

$$g'_-(1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{g(x) - g(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{|x-1| \cdot f(x) - 0}{x - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{-(x-1)f(x)}{(x-1)} = -(-1) = 1$$

$$g'_-(1) = g'_+(1) = 1 \xrightarrow{x=1 \text{ پیوسته در } g} g'(1) = 1$$

(مسابقات ۱۳ - صفحه‌های ۸۹ تا ۸۶)

گزینه ۱۹

(طاهره اردستانی)

از $2 = f(1) - f'_+(1)$ نتیجه می‌گیریم که تابع f در $x = 1$ پیوسته است ولی مشتق چپ و راست نابرابر دارد. به دلیل وجود $|x|$ در مخرج کسر تابع f ، زمانی در $x = 1$ پیوسته است که مقدار صورت کسر در این نقطه، صفر شود (چرا؟)، پس:

$$x^2 + ax + b = 0 \xrightarrow{x=1} 1 + a + b = 0 \Rightarrow b = -(a+1)$$

(نیما مهندس)

-۱۹ گزینه «۲»

با توجه به تجزیه $x^3 - 4x^2 + 4x = x(x-2)^2$ ناپیوسته بودن $[x]$ در تمامی مقادیر صحیح x در بازه $(-3, 3)$ درمی‌یابیم که تابع $f(x) = 0$ پیوسته و مشتق‌ناپذیر (مشتق‌های چپ و راست عددی‌یی متفاوت هستند) در $x=1$ ناپیوسته و در نتیجه مشتق‌ناپذیر (چون نقطه انصال است، گوشه‌ای نیست) و در $x=2$ پیوسته و مشتق‌پذیر است. وضعیت تابع $f(x)$ در $-1 < x < 2$ مشابه وضعیت آن در حوالی $x=1$ است. برای ضابطه دوم، دامنه تابع برابر $|x| > 0$ شده و ریشه‌های ساده عبارت داخل قدرمطلق بیرونی را در نظر می‌گیریم:

$$\log(|x|-4) = 0 \Rightarrow |x|-4 = 10^0 = 1 \Rightarrow |x| = 5$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 5 \Rightarrow f(5) = -1 \\ x = -5 \Rightarrow f(-5) = -1 \end{cases}$$

پس نقاط گوشه‌ای تابع عبارتند از $(0, 0)$, $(5, -1)$ و $(-5, -1)$ که

$$\text{مثلثی به مساحت } 5 \times 10 = 50 \text{ با یکدیگر می‌سازند.}$$

(همaban ۲ - صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

(نیما مهندس)

-۲۰ گزینه «۲»

نقطه $x=2$ ریشه ساده داخل قدرمطلق و تنها کاندید نقطه گوشه‌ای برای تابع است. پس ابتدا باید شیب نیم‌ممارس چپ را در همسایگی آن محاسبه کنیم.

$$f'_-(2) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{(-3x+6)\sqrt[3]{x^2+ax+b} - 0}{x - 2} = -3\sqrt[3]{4+2a+b}$$

اگر صفرهای $y = x^2 + ax + b$ را α و β در نظر بگیریم، معادله خطوط مماس قائم بر نمودار به صورت $x=\alpha$ و $x=\beta$ خواهد بود. پس نقاط $(\alpha, 0)$ و $(\beta, 0)$ روی نیم‌ممارس چپ هستند. (با جایه جایی α و β تغییری در کلیت سؤال ایجاد نمی‌شود).

$$y - f(2) = m(x - 2) : \text{معادله نیم‌ممارس چپ}$$

$$\Rightarrow y = -3\sqrt[3]{4+2a+b}(x-2) - \frac{(\beta - \alpha)(\alpha - 2)}{\text{معادله خط صدق می‌کنند}} \cdot$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \alpha = -3\sqrt[3]{4+2a+b} (\alpha - 2) \\ \beta = -3\sqrt[3]{4+2a+b} (\beta - 2) \end{array} \right. \xrightarrow{\text{ تقسیم روابط بر یکدیگر}}$$

$$\left(\frac{\alpha}{\beta} \right) = \frac{\alpha - 2}{\beta - 2} \Rightarrow \alpha\beta - 2\alpha = -\alpha\beta + 2\beta$$

$$\frac{\alpha + \beta - a}{\alpha\beta} = 1 \Rightarrow a = -b \Rightarrow a + b = 0$$

(همaban ۲ - صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow (\sqrt{2})^-} f(x) = [2^-] - [2^-] = 1 - 1 = 0 \\ \lim_{x \rightarrow (\sqrt{2})^+} f(x) = [2^+] - [2^+] = 2 - 2 = 0 \\ f(\sqrt{2}) = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow (\sqrt{8})^-} f(x) = [4^-] - [8^-] = 3 - 7 = -4 \\ \lim_{x \rightarrow (\sqrt{8})^+} f(x) = [4^+] - [8^+] = 4 - 8 = -4 \\ f(\sqrt{8}) = -4 \end{cases}$$

پس تابع f در این دو نقطه پیوسته و مشتق‌پذیر است. در نتیجه تابع f فقط در ۶ نقطه از بازه $(-3, 3)$ ناپیوسته و مشتق‌ناپذیر است.

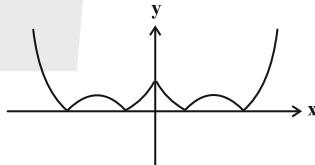
(همaban ۲ - صفحه‌های ۸۵ تا ۸۹)

-۱۸ گزینه «۱»

ضابطه تابع f به صورت زیر تجزیه می‌شود:

$$f(x) = |x|^m + m|x| - (m+1) = (|x|-1)(|x|+(m+1))$$

همچنین با توجه به ضابطه و صورت سؤال، نتیجه می‌شود که نمودار تابع f به صورت زیر است:

نقطه‌ای به طول $x=0$ ، ریشه عبارت $|x|$ است، پس نقطه گوشه‌ای و مشتق‌ناپذیر محسوب می‌شود. در صورتی تابع $f(x)$ ، چهار نقطه مشتق‌ناپذیر دیگر دارد که هر دو پرانترز داخل قدرمطلق، حتماً ریشه داشته باشند و در ضمن ریشه‌های آن‌ها تمایز باشند، پس:

$$|x|-1=0 \Rightarrow |x|=1 \Rightarrow x=\pm 1$$

$$|x|+(m+1)=0 \Rightarrow |x|=-(m+1) \Rightarrow \begin{cases} -(m+1)>0 \\ -(m+1)\neq 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m < -1 \\ m \neq -2 \end{cases}$$

از مجموعه مذکور، فقط مقادیر $-3, -4$ و -5 برای m قابل قبول است.

(همaban ۲ - صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

$$d = 2 \Rightarrow a_1 + 38 \leq 150 \xrightarrow{a_1 \geq 100} 100 \leq a_1 \leq 112 \quad \text{(ب)}$$

برای $d = 2$ ، به تعداد $13 - 100 + 1 = 13 - 112$ دنباله متفاوت پیدا می‌شود.
پس در نهایت $13 + 32 = 45$ دنباله متفاوت وجود دارد.

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

(رضا مادری)

گزینه «۲»

-۲۵

جملات دنباله‌های هندسی و حسابی را به ترتیب با t_n و a_n نمایش می‌دهیم.
طبق فرض داریم:

$$\begin{cases} t_1 = a_1 & (1) \\ t_5 = a_4 \Rightarrow t_1 q^4 = a_1 + 3d & (2) \\ t_9 = a_{12} \Rightarrow t_1 q^8 = a_1 + 11d & (3) \end{cases}$$

$$(2) - (1) \xrightarrow{t_1(q^4 - 1) = 2d} q^4 = 4$$

$$(3) - (2) \xrightarrow{t_1 q^4 (q^4 - 1) = 8d} q^8 = 8$$

$$\Rightarrow t_1 + t_5 + t_9 = 84$$

$$\Rightarrow t_1 + t_1 q^4 + t_1 q^8 = t_1 + 4t_1 + 16t_1 = 84$$

$$\Rightarrow 21t_1 = 84 \Rightarrow t_1 = 4 \xrightarrow{t_1(q^4 - 1) = 2d} d = \frac{4(4-1)}{2} = 6$$

$$a_1 = t_1 = 4$$

در دنباله حسابی، جملات سوم و هشتم برابر هستند با:

$$a_3 = a_1 + d = 10 \quad a_8 = a_1 + 7d = 40$$

اختلاف واسطه‌های حسابی و هندسی به صورت زیر به دست می‌آیند:

$$\begin{cases} \frac{10+40}{2} = 25 & \text{واسطه حسابی} \\ \sqrt{10 \times 40} = 20 & \text{واسطه هندسی} \end{cases} \Rightarrow 25 - 20 = 5$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

(نیما مهندس)

گزینه «۲»

-۲۶

طبق رابطه $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ در یک دنباله حسابی خواهیم داشت.

$$\begin{cases} S_{2n} = \frac{2n}{2}(a_1 + a_{2n}) = n(2a_1 + 2nd - d) \\ 2S_n = 2 \times \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = n(2a_1 + nd - d) \end{cases}$$

$$\Rightarrow S_{2n} - 2S_n = n^2 d$$

پس جملات دنباله داده شده به صورت زیر خواهد بود:

$$25d, 100d, 400d, \dots$$

مشخص است که این دنباله، یک دنباله هندسی با قدرنسبت $q = 4$ است.

حالا از رابطه مجموع n جمله اول در دنباله هندسی استفاده می‌کنیم:

ریاضی پایه

-۲۱ گزینه «۳»

واضح است که $U = (-5, 3)$ ، بنابراین:

$$\begin{cases} a-1=-2 \Rightarrow a=-1 \\ a+2=b+3 \xrightarrow{a=-1} -1+2=b+3 \Rightarrow b=-2 \end{cases}$$

پس:

$$U - [a-2, b+3] = (-5, 3) - [-3, 1] = (-5, 3) \cup (1, 3)$$

که این مجموعه شامل سه عدد صحیح $-4, 1, 2$ است.

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۹ و ۱۰)

-۲۲ گزینه «۱»

در شکل n تعداد کل مربع‌ها برابر است با $(2n+1)^2$ و تعداد مربع‌های سفید برابر است با n^2 ؛ بنابراین تعداد مربع‌های رنگی در شکل دهم برابر است با:

$$(2 \times 10 + 1)^2 - 10^2 = 341$$

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه ۱۸)

گزینه «۳»

باید از کوچک به بزرگ، به ترتیب، سراغ مضارب فرد عدد ۱۷ برویم. ضمناً

ضابطه بالای (به ازای n های زوج) را به صورت $\frac{1}{200}(n+10)(n-20)$ می‌نویسیم:

$$\left. \begin{array}{l} a_{50} = \frac{1}{200}(50+10)(50-20) = 9 \\ a_{51} = \frac{3 \times 51}{12} = 9 \end{array} \right\} \Rightarrow k = 9 \Rightarrow \sqrt{k} = 3$$

$$a_{17} = \frac{3 \times 17}{17} = 3, a_{20} = 0 \Rightarrow (a_{17})^{a_{20}} = 1$$

$$\Rightarrow \sqrt{k} + (a_{17})^{a_{20}} = 3 + 1 = 4$$

توجه: اثبات این که به غیر از جملات متولی پنجاه و پنجاه و یکم، هیچ دو جمله متولی دیگری برای مقدار صحیح یکسان نیستند را خودتان بررسی کنید.

(ریاضی ا- مجموعه، الگو و دنباله: صفحه‌های ۱۳ تا ۲۰)

(شاهین پژوهی)

-۲۴ گزینه «۴»

جمله اول دنباله $a_1 \geq 100$ و قدر نسبت $d \geq 1$ است. جمله بیستم دنباله هم

$$a_{20} = a_1 + 19d \leq 150$$

برای d ، دو مقدار ۱ و ۲ قابل قبول است که برای هر دو مقدار، تعداد دنباله‌ها را حساب می‌کنیم.

(الف) $d = 1 \Rightarrow a_1 + 19d \leq 150 \xrightarrow{a_1 \geq 100} 100 \leq a_1 \leq 131$

پس برای $d = 1$ ، به تعداد $32 - 1 = 31$ دنباله متفاوت پیدا می‌شود.

مقدار B را نیز به صورت زیر ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} B &= \frac{3\sqrt{2} + 3\sqrt{14}}{4\sqrt{2} + \sqrt{14}} = \frac{3\sqrt{2}(1 + \sqrt{7})}{\sqrt{2}(4 + \sqrt{7})} \\ &= \frac{3(1 + \sqrt{7})}{4 + \sqrt{7}} \times \frac{4 - \sqrt{7}}{4 - \sqrt{7}} = \frac{3(-3 + 3\sqrt{7})}{-7} = \sqrt{7} - 1 \\ \Rightarrow \frac{A}{B+1} &= \frac{2\sqrt{7}}{\sqrt{7}} = 2 \end{aligned}$$

(ریاضی ا- توان های گویا و عبارت های ببری: صفحه های ۵۸ تا ۶۱)

(سینا فیرخواه)

گزینه «۲»

-۲۹

بعد از تجزیه پرانتز وسطی، از اتحاد چاق و لاغر استفاده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} M &= \frac{(16x^3 - 4x + 1)(4x + 1)(4x - 1)(16x^3 + 4x + 1) + 1}{(4x)^3 + (1)^3} \\ &= (64x^3 + 1)(64x^3 - 1) + 1 \\ M &= (64x^3)^2 - (1)^2 + 1 = 2^{12} \times x^6 = 2^{12} \times (\sqrt[3]{\frac{-1}{4}})^6 \\ &= 2^{12} \times (\frac{-1}{4})^2 = 2^{12} \times \frac{1}{2^4} = 2^8 = 256 \end{aligned}$$

(ریاضی ا- توان های گویا و عبارت های ببری: صفحه های ۶۲ تا ۶۵)

(دادرس مسین پور)

گزینه «۲»

-۳۰

$$\begin{aligned} A &= \frac{(\sqrt{2} +)^{-1}}{B} + \frac{\sqrt{2} + \sqrt{2}}{\frac{3+2\sqrt{2}}{C}} \\ B &= \frac{5}{\sqrt{2}+1} \times \frac{\sqrt{2}-1}{\sqrt{2}-1} = \frac{5\sqrt{2}-5}{2-1} = 5\sqrt{2}-5 \\ C &= \frac{\sqrt{2}+\sqrt{2}}{3+2\sqrt{2}} \times \frac{3-2\sqrt{2}}{3-2\sqrt{2}} = \frac{21-14\sqrt{2}+12\sqrt{2}-16}{9-8} \\ &= 5-2\sqrt{2} \\ A = B+C &= 5\sqrt{2}-5+5-2\sqrt{2}=3\sqrt{2} \\ \sqrt{2}A &= \sqrt{2} \times 3\sqrt{2}=6 \end{aligned}$$

(ریاضی ا- توان های گویا و عبارت های ببری: صفحه های ۶۰ تا ۶۷)

$$= \frac{t_1(q^{12}-1)}{q-1} \quad \text{مجموع ۱۲ جمله اول}$$

$$= \frac{t_7(q^6-1)}{q-1} \quad \text{مجموع ۶ جمله دوم}$$

$$\Rightarrow = \frac{t_1(q^{12}-1)}{t_1q^6(q^6-1)} = \frac{q^6+1}{q^6} = 1 + \left(\frac{1}{q}\right)^6$$

چون $q = 4$ ، پس طبق فرض:

$$m = 1 + \left(\frac{1}{4}\right)^6 \Rightarrow (m-1)^{12} = \left(\left(\frac{1}{4}\right)^6\right)^{12} = \sqrt{\frac{1}{4}} = \frac{1}{2}$$

(مسابان ا- ببری و معادله: صفحه های ۳۷ تا ۴۰)

(شاهین پروازی)

گزینه «۱»

-۴۱

$$A = \sqrt[4]{4-\sqrt{15}} - \sqrt[4]{4+\sqrt{15}}$$

$$\underset{A<0}{\cancel{A^2}} = A^2 = \sqrt{4-\sqrt{15}} + \sqrt{4+\sqrt{15}}$$

$$-2\sqrt{(4-\sqrt{15})(4+\sqrt{15})}$$

$$\Rightarrow A^2 + 2 = \sqrt{4-\sqrt{15}} + \sqrt{4+\sqrt{15}}$$

$$\underset{A^2 > 0}{\cancel{(A^2)^2}} = \sqrt{15} \quad \sqrt{15} \quad \sqrt{15} \quad \sqrt{16-15}$$

$$(A^2 + 2)^2 = 10 \Rightarrow A^2 + 2 = \sqrt{10} \Rightarrow A^2 = \sqrt{10} - 2$$

$$\underset{A<0}{\cancel{A = -\sqrt{\sqrt{10}-2}}} = -\sqrt{\sqrt{2}} \sqrt{\sqrt{5}-\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow x = -\sqrt[4]{2}$$

(ریاضی ا- توان های گویا و عبارت های ببری: صفحه های ۳۸ تا ۴۱)

(نیما معندرس)

گزینه «۴»

-۴۲

ابتدا مقدار حاصل $\sqrt{5+\sqrt{21}}$ را ساده تر می‌کنیم:

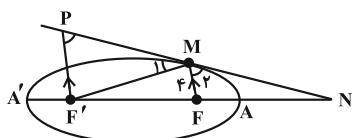
$$\sqrt{5+\sqrt{21}} = \sqrt{\frac{10+2\sqrt{21}}{2}} = \sqrt{\frac{(\sqrt{2})^2 + (\sqrt{3})^2 + 2\sqrt{2} \cdot \sqrt{3}}{2}}$$

$$\sqrt{\frac{(\sqrt{2}+\sqrt{3})^2}{2}} = \frac{\sqrt{2}+\sqrt{3}}{\sqrt{2}}$$

$$\text{به همین ترتیب می‌توان نشان داد } \sqrt{5-\sqrt{21}} = \frac{\sqrt{2}-\sqrt{3}}{\sqrt{2}}, \text{ پس:}$$

$$A = \left(\frac{\sqrt{2}+\sqrt{3}}{\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{2}-\sqrt{3}}{\sqrt{2}}\right) \times \left(2^{\frac{3}{2}}\right)^{\frac{1}{3}}$$

$$= \frac{2\sqrt{2}}{\sqrt{2}} \times (\sqrt{2}) = 2\sqrt{2}$$

مطابق شکل، فاصله نقطه M از کانون F برابر ۴ است، لذا طبق تعریف $MF + MF' = 2a \Rightarrow 4 + MF' = 12 \Rightarrow MF' = 8$ بیضی داریم: $FF' = 2c = 4\sqrt{5}$

پاره خط $F'P$ را موازی FM رسم می‌کنیم. می‌دانیم: $\hat{M}_1 = \hat{M}_2$ و $F'P = \hat{P} = \hat{M}_1$ پس $\hat{P} = \hat{M}_2$ طبق قضیه تالس می‌توانیم بنویسیم:

$$\frac{NF}{NF'} = \frac{FM}{F'P} \Rightarrow \frac{NF}{NF + 4\sqrt{5}} = \frac{4}{8}$$

$$\Rightarrow 2NF = NF + 4\sqrt{5} \Rightarrow NF = 4\sqrt{5}$$

فاصله N تا دورترین رأس بیضی به صورت زیر به دست می‌آید:

$$NA' = NF + FF' + F'A' = NF + \underbrace{2c}_{c+a} + (a - c)$$

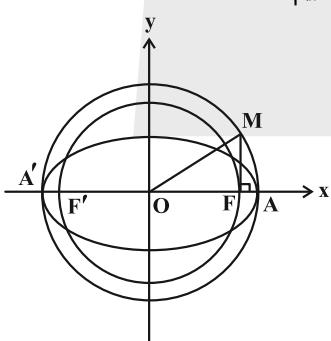
$$= 4\sqrt{5} + 2\sqrt{5} + 6 = 6\sqrt{5} + 6$$

(亨رسه ۳۰ تا ۳۷ صفحه‌های)

(امیررضا غلاح)

«۲» - ۳۴

با توجه به شکل داریم:

$$\begin{cases} OM = R = a \\ OF = c \end{cases} \Rightarrow MF^2 + OF^2 = OM^2$$

$$\Rightarrow MF^2 = a^2 - c^2 = b^2 \Rightarrow MF = b$$

شیب خط d یعنی $\frac{\sqrt{3}}{3}$ همان تانژانت زاویه OM با محور Ox یعنی 30° می‌باشد:

$$\Delta OMF: \tan 30^\circ = \frac{MF}{OF} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{b}{\sqrt{3}} \Rightarrow b = 1$$

طبق شکل، شعاع دایره کوچکتر همان مقدار c می‌باشد، پس:

$$a^2 = b^2 + c^2 = 1 + 3 = 4 \Rightarrow a = 2$$

$$e = \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{5}}{2} : خروج از مرکز بیضی$$

(亨رسه ۳۰ تا ۳۷ صفحه‌های)

هندسه ۳

«۲» - ۳۱

(امیرحسین ابوالحسنوب)

اگر نقطه M خارج از بیضی نباشد، آن‌گاه داخل یا روی بیضی است و در $MF + MF' \leq 2a$ نتیجه.

$$2a = AA' = |1 - (-5)| = 6$$

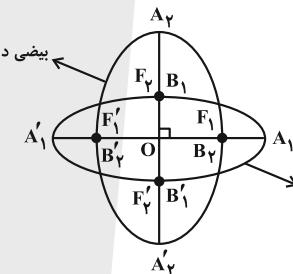
بنابراین بیشترین مقدار برای $MF + MF'$ برابر ۶ است.

(亨رسه ۳۰ صفحه‌های ۳۷ تا ۴۹)

«۳» - ۳۲

(مهرداد ملوندی)

مطابق شکل زیر، دو بیضی مذکور هم مرکز بوده و قطر بزرگ آن‌ها بر هم عمودند.

با توجه به فرض، قطر کوچک و فاصله کانونی از بیضی اول به ترتیب فاصله کانونی و قطر کوچک از بیضی دوم است و داریم:

$$\begin{cases} B_1B'_1 = F_2F'_2 \Rightarrow 2b_1 = 2c_2 \Rightarrow b_1 = c_2 \\ F_1F'_1 = B_2B'_2 \Rightarrow 2c_1 = 2b_2 \Rightarrow c_1 = b_2 \end{cases}$$

از رابطه $a^2 = b^2 + c^2$ نتیجه می‌شود که قطر بزرگ هر دو بیضی هم اندازه‌اند و لذا $a_1 = a_2$. خروج از مرکز بیضی دوم را به صورت زیر می‌یابیم:

$$e_2 = \frac{c_2}{a_2} = \frac{b_1}{a_1} = \sqrt{1 - \frac{b_1^2}{a_1^2}} \xrightarrow{b_1^2 = a_1^2 - c_1^2} e_2 = \sqrt{1 - \frac{c_1^2}{a_1^2}}$$

$$\Rightarrow \sqrt{1 - e_2^2} = \sqrt{1 - \frac{c_1^2}{a_1^2}} = \sqrt{\frac{3}{4}} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

(亨رسه ۳۰ صفحه‌های ۳۷ تا ۴۹)

«۳» - ۳۳

(امیررضا غلاح)

طبق فرض داریم:

$$e = \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{5}}{3} \Rightarrow c = \frac{\sqrt{5}}{3}a$$

$$2b = 8 \Rightarrow b = 4 \Rightarrow b^2 = a^2 - c^2 \Rightarrow 16 = a^2 - \frac{5}{9}a^2$$

$$\Rightarrow \frac{4}{9}a^2 = 16 \Rightarrow a = 6 \Rightarrow c = \frac{\sqrt{5}}{3} \times 6 = 2\sqrt{5}$$

$$y_O = \frac{19 + (-5)}{2} = 7$$

از طرفی طول مرکز بیضی قائم با طول هر کدام از کانون‌ها برابر است، یعنی $x_O = x_F = -7$. در این صورت $O(-7, 7)$ مرکز و $F'(-7, -5)$ کانون دیگر بیضی خواهد بود. با در نظر گرفتن $7 = FF'$ و $MF = 7$ ، در مثلث قائم‌الزاویه MFF' داریم:

$$MF'^2 = MF^2 + FF'^2 = 7^2 + 24^2 = 25^2 \Rightarrow MF' = 25$$

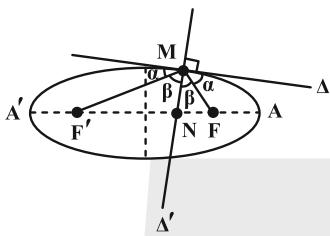
از طرفی مجموع فواصل هر نقطه واقع بر بیضی از دو کانون آن، برابر طول قطر $2a = MF + MF' = 7 + 25 = 32$ بزرگ بیضی است، پس داریم:

(هنرسه ۳۰ - صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(سکوند روشن)

گزینه «۱»

نقطه M را به کانون‌های F و F' وصل می‌کنیم. مطابق شکل، دو جفت زاویه برابر خواهیم داشت.

$$\Delta MFF' : \frac{MF}{MF'} = \frac{NF}{NF} \quad \text{قضیة نیمسازها در } \Delta MFF'$$

$$\xrightarrow{\text{ترکیب در مخرج}} \frac{MF}{MF + MF'} = \frac{NF}{NF + NF'}$$

$$\Rightarrow \frac{MF}{2a} = \frac{NF}{2c} \Rightarrow \frac{NF}{MF} = \frac{c}{a} \quad (1)$$

از طرفی طبق فرض، $(2) \frac{MF}{MF'} = \frac{NF}{NF}$ و $A(5, 2)$ ، در نتیجه $c + a = 9$ است. همچنین طبق فرض $c = a - 3$ ، پس:

$$\begin{cases} a + c = 9 \\ a - c = 3 \end{cases} \Rightarrow 2a = 12 \Rightarrow a = 6 \xrightarrow{c+a=9} c = 3 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \frac{NF}{MF} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2} = 0 / 5$$

(هنرسه ۳۰ - صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(همون عقیل)

گزینه «۱»

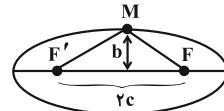
طبق قضیه بازتابندگی بیضی، پرتو انعکاس از کانون F خواهد گذشت و داریم: $\hat{M}_1 = \hat{M}_2 = \theta$.

$$\begin{cases} MF + MF' = 2a \Rightarrow 3 + MF' = 8 \Rightarrow MF' = 5 \\ FF' = 7 \end{cases}$$

(اسماق اسندریار)

گزینه «۲»

نقطه M روی بیضی قرار دارد، لذا بنا به تعریف بیضی $MF + MF' = 2a$ است. از طرفی محیط مثلث MFF' برابر با 20 است. در نتیجه: $2a + 2c = 20 \Rightarrow a + c = 10$

مطابق شکل، بیشترین مساحت $\Delta MFF'$ موقعی به دست می‌آید که M یکی از دو سر قطر کوچک ($نقطه B$ و B') باشد، در این صورت:

$$b^2 = a^2 - c^2 = (a - c)(a + c) = \left(\frac{1}{2}\right)^2 \Rightarrow a - c = \frac{5}{2}$$

از روابط $a + c = 10$ و $a - c = \frac{5}{2}$ می‌باشد، لذا $a = \frac{15}{4}$ و $c = \frac{5}{4}$.

$$\max(S_{MFF'}) = \frac{1}{2}b(2c) = bc = 5 \times \frac{15}{4} = \frac{75}{4} = 18.75$$

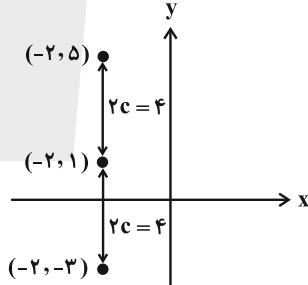
(هنرسه ۳۰ - صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(اخشین فاصله‌فان)

گزینه «۴»

با توجه به فرض داریم:

$$\xrightarrow{6 > 2\sqrt{5}} \begin{cases} 2a = 6 \Rightarrow a = 3 \\ b = \sqrt{5} \Rightarrow b = \sqrt{a^2 - c^2} = \sqrt{9 - 5} = 2 \end{cases}$$

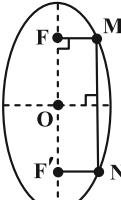
مطابق فعالیت ۴ صفحه ۵۰ کتاب درسی هندسه ۳، اگر بدنه داخلی بیضی آینه‌ای باشد و از یکی از کانون‌های بیضی، اشعه نوری بر بدنه داخلی بیضی تابیده شود، انعکاس نور از کانون دیگر خواهد گذشت. چون بیضی قائم است و $c = 2$ ، لذا کانون‌های دیگر $(-3, -2)$ یا $(5, -2)$ می‌توانند باشد.

(هنرسه ۳۰ - صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(شبیم غلام)

گزینه «۳»

مطابق شکل فرض کنید نقاط برخورد محور y ها با بیضی را M و N بنامیم. مرکز بیضی (نقطه O) روی عمودمنصف پاره خط MN واقع است، یعنی داریم:

در مثلث متساوی الاضلاع OMN , OH ارتفاع است. لذا با

$$MH = \frac{m}{2} \quad \text{و} \quad OH = \frac{m\sqrt{3}}{2} \quad \text{فرض } MN = m \text{ داریم:}$$

مختصات نقطه M به صورت $(\frac{m\sqrt{3}}{2}, \frac{m}{2})$ می شود که در معادله سهمی جایگذاری می کنیم:

$$\left(\frac{m}{2}\right)^2 = \frac{m\sqrt{3}}{2} \Rightarrow \frac{m^2}{4} = \frac{m\sqrt{3}}{2} \Rightarrow m = 2\sqrt{3}$$

طول ضلع مثلث مورد نظر برابر $2\sqrt{3}$ است.

(هنرسه ۳ - صفحه های ۵۰ تا ۵۲)

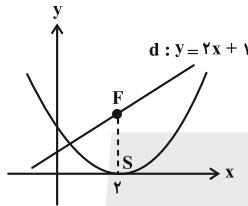
(امیر رضا خلاج)

گزینه «۲»

مطابق شکل، رأس سهمی نقطه $S(2, 0)$ می باشد، بنابراین طول کانون

سهمی نیز عدد ۲ است یعنی $F(2, y)$ و طبق فرض داریم:

$$F(2, y) \xrightarrow{y=2x+1} y = 5$$

مختصات کانون $F(2, 5)$ بوده ولذا فاصله S تا F برابر ۵ می باشد پس $a = 5$

معادله این سهمی به صورت $(x-2)^2 = 4 \times 5(y-0)$ می شود. برای تعیین

مختصات برخورد این منحنی با محور y ها، مؤلفه x را در معادله برابر صفر

$$(0-2)^2 = 20y \Rightarrow y = \frac{1}{5} \quad \text{قرار می دهیم:}$$

(هنرسه ۳ - صفحه های ۵۰ تا ۵۲)

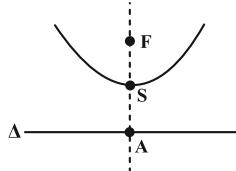
(امیر رضا خلاج)

گزینه «۱»

در سهمی قائم مذکور، اگر $S(h, k)$ مختصات رأس باشد،

آن گاه $\Delta : y = k - a$ کانون و $F(h, k+a)$ خط هادی سهمی می باشد

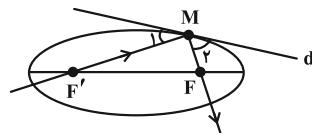
پس مختصات نقطه A به صورت زیر است:

معادله سهمی به صورت $(x-h)^2 = 4a(y-k)$ می باشد، لذا مختصات

نقطه M را در آن صدق می دهیم:

$$M(4, 0) \in M \Rightarrow (4-h)^2 = 4a(0-k) \Rightarrow -1 = ak$$

در مثلث $MF'F$ قضیه کسینوس ها را می نویسیم:

$$FF'^2 = MF'^2 + MF^2 - 2MF' \times MF \times \cos F'MF$$

$$49 = 25 + 9 - 2 \times 5 \times 3 \times \cos F'MF$$

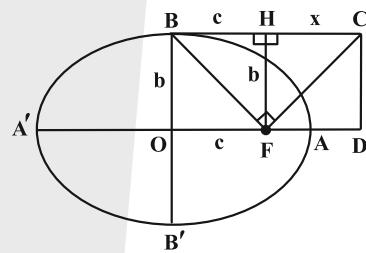
$$\Rightarrow \cos F'MF = -\frac{1}{2} \Rightarrow F'MF = 120^\circ \Rightarrow \theta = 30^\circ$$

(هنرسه ۳ - صفحه های ۴۷ تا ۵۰)

(هومن عقیلی)

گزینه «۳»

از F عمود BC را برابر R رسم می کنیم. مطابق شکل داریم:

$$FH = b, \quad BH = c, \quad HC = x = FD$$

طبق روابط طولی در مثلث قائم الزاویه BFC داریم:

$$b^2 = c \cdot x \Rightarrow x = \frac{b^2}{c}$$

از طرفی خروج از مرکز بیضی برابر $e = \frac{c}{a}$ است، پس:

$$OD = c + x = c + \frac{b^2}{c} = \frac{c^2 + b^2}{c} = \frac{a^2}{c} = \frac{a \cdot a}{c} = \frac{a}{e}$$

(هنرسه ۳ - صفحه های ۴۷ تا ۴۹)

هنرسه ۳ - پیش روی سریع

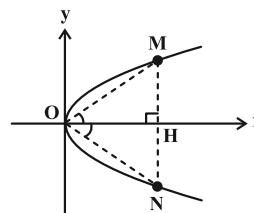
(مهرداد ملوندی)

گزینه «۳»

توجه داشته باشید که با انتقال رأس سهمی $y = x + 1$ به مبدأ

مختصات، تغییری در خواسته سؤال پدید نمی آید. شکل زیر، نمودار سهمی به

معادله $x^2 = 4y$ می باشد که در آن مثلث مورد نظر رسم شده است:

با توجه به شکل، نقاط برخورد نمودار سهمی را با محورهای مختصات می‌یابیم:

$$\begin{aligned} \text{---} \quad & \left\{ \begin{array}{l} y - 2 = \sqrt{12} \\ y - 2 = -\sqrt{12} \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} y_B = 2 + 2\sqrt{3} \\ y_C = 2 - 2\sqrt{3} \end{array} \right. \Rightarrow BC = 4\sqrt{3} \end{aligned}$$

$$\text{---} \quad \frac{y}{x} = 4x + 12 \Rightarrow x_A = -2$$

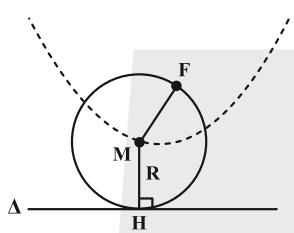
$$S_{ABC} = \frac{1}{2} OA \times BC = \frac{1}{2} \times 2 \times 4\sqrt{3} = 4\sqrt{3}$$

(هندسه ۳ - صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(سریر یقیاز اریان تبریزی)

گزینه «۴»

فرض می‌کنیم دایرة $C(M, R)$ از نقطه F (کانون سهمی) گذشته و بر خط Δ مماس است. بنابراین مرکز آن از نقطه F و خط Δ به یک فاصله است ($MF = MH = R$). بنابراین نقطه M روی سهمی به کانون F و خط هادی Δ قرار دارد. بر عکس، می‌توان گفت اگر نقطه M روی سهمی به کانون F و هادی Δ قرار داشته باشد، آن‌گاه از نقطه F و خط Δ به یک فاصله است، پس دایرة به مرکز M و به شعاع این فاصله، بر خط Δ مماس است و از F می‌گذرد.

$$(x-1)^2 = \frac{2}{3} y : \text{ معادله سهمی}$$

این سهمی قائم با دهانه رو به بالا می‌باشد که رأس آن $(1, 0)$ است.

$$a = \frac{1}{4} \left(\frac{2}{3} \right) = \frac{1}{6} \quad \text{و فاصله کانونی آن برابر است با:}$$

$$y = \beta - a \Rightarrow y = 0 - \frac{1}{6} \Rightarrow y = -\frac{1}{6} \quad \text{: خط هادی سهمی قائم}$$

بنابراین این دایرة همواره بر خط $y + 1 = 6x$ مماس است.

(هندسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

(علی ایمان)

گزینه «۱»

با توجه به این که سهمی افقی است پس $n = 3$ و $FS = a = 4$ و همچنین دهانه آن رو به راست باز می‌شود. بنابراین معادله سهمی به صورت $(y-2)^2 = 16(x-3)$ خواهد بود.

چون سهمی از نقطه $(-1, 0)$ می‌گذرد، خواهیم داشت:

$$(-1-3)^2 = -16m \Rightarrow m = -1$$

$$\Rightarrow \begin{cases} k - a = -2 \\ -1 = ak \Rightarrow a = -\frac{1}{k} \end{cases}$$

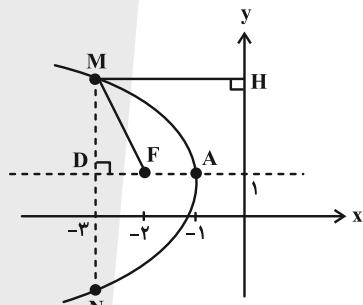
$$\Rightarrow k + \frac{1}{k} = -2 \Rightarrow k = -1 \Rightarrow a = 1$$

پس مختصات کانون این سهمی $F(h=2, k+a=0)$ می‌شود و در نتیجه کانون سهمی روی محور X ها قرار دارد.

(هندسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

گزینه «۳»

نوع سهمی، افقی بوده و دهانه آن رو به سمت چپ باز می‌شود. همچنین رأس سهمی $(1, -1)$ و فاصله کانونی $a = 1$ می‌شود، پس مختصات کانون سهمی $(1, -2)$ و محور y ها، خط هادی سهمی خواهد بود. قرینه نقطه A نسبت به نقطه F ، نقطه $(1, -3)$ می‌باشد.

نقطه M روی سهمی قرار دارد، پس طبق تعریف سهمی داریم:

$$MH = MF = 3$$

در مثلث قائم‌الزاویه DMF داریم:

$$DM^2 = MF^2 - DF^2 = 9 - 1 = 8 \Rightarrow DM = 2\sqrt{2}$$

$$\Rightarrow MN = 2DM = 4\sqrt{2}$$

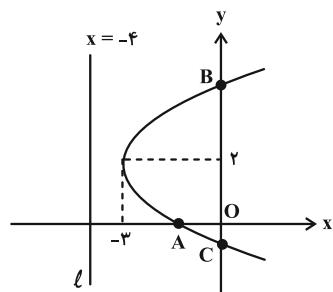
(هندسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

گزینه «۴»

با توجه به معلومات مسئله، منحنی یک سهمی افقی رو به راست است که مختصات رأس آن $(2, 0)$ و فاصله کانونی آن $= \frac{-4-2}{2} = \frac{-6}{2} = -3$ می‌باشد.

بنابراین معادله سهمی برابر خواهد بود با:

$$(y-2)^2 = 4(1)(x+3)$$

(همون عقیل)

گزینه «۴» - ۴۹

از صورت سؤال متوجه می‌شویم که نوع سهمی افقی است و جوں

نقطه $A(9, 7)$ سمت راست خط هادی قرار دارد، پس دهانه آن رو به

راست است. مختصات رأس سهمی به صورت $(4, a)$ و معادله

$$(y - 4)^2 = 4a(x - 4 - a)$$

سهمی عبارتست از:

نقطه $A(9, 7)$ در معادله سهمی صدق می‌کند، در نتیجه:

$$9 = 4a(5 - a) \Rightarrow 4a^2 - 20a + 9 = 0$$

$$\Rightarrow a = \frac{10 \pm \sqrt{64}}{4} \Rightarrow \begin{cases} a = 0/5 \\ a = 4/5 \end{cases}$$

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۱)

(امیرحسین ابومحبوب)

گزینه «۳» - ۵۰

مطابق شکل، وتر کانونی سهمی (پاره خطی که دو سر آن روی سهمی قرار

دارد و در کانون سهمی بر محور آن عمود است)، دقیقاً بر وتر کانونی بیضی

منطبق شده است. اگر طول قطرهای بزرگ و کوچک بیضی را به ترتیب

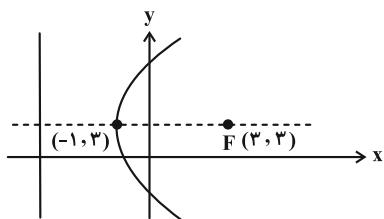
با $2a$ و $2b$ و فاصله کانونی سهمی را با m نمایش دهیم، آن‌گاه داریم:

$$\begin{cases} 2a = 12 \Rightarrow a = 6 \\ 2b = 8 \Rightarrow b = 4 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} 4m &= \frac{4b^2}{a} \Rightarrow 4m = \frac{4 \times 4^2}{6} \Rightarrow m = \frac{4}{3} \\ &\text{وتر کانونی سهمی} \\ &\text{وتر کانونی بیضی} \end{aligned}$$

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۱)

نمودار سهمی به صورت زیر خواهد بود:

$$x = -1 - 4 = -5$$

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۱)

(نیما مؤیدرس)

گزینه «۴» - ۴۸

سهمی مذکور افقی است که دهانه آن رو به سمت چپ باز می‌شود. رأس

$x = 4$ است، پس $F(0, -1)$ کانون و $a = 2$ سهمی

معادله خط هادی است. فاصله نقاط M و N از خط هادی سهمی به

معادله $x = 4$ برابر ۱۲ است. این دو نقطه روی سهمی قرار دارند، پس بنابر

$$MF = NF = 12$$

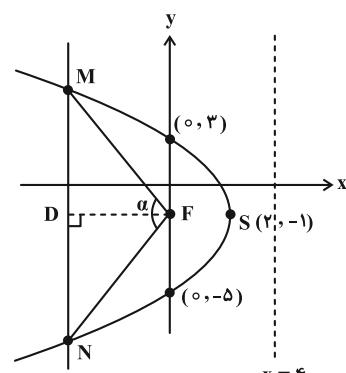
تعريف سهمی داریم:

با توجه به شکل، برای پیدا کردن $\tan \frac{\alpha}{2}$ ، با توجه به متساوی الساقین بودن

مثلث DMF ، سراغ محاسبه طول DM به کمک قضیه فیثاغورس می‌رویم:

$$F(0, -1) \Rightarrow DM = \sqrt{MF^2 - FD^2} = \sqrt{12^2 - 8^2} = 4\sqrt{5}$$

$$\tan \frac{\alpha}{2} = \frac{DM}{DF} = \frac{4\sqrt{5}}{8} = \frac{\sqrt{5}}{2}$$

* توجه کنید که FD هم ارتفاع، هم میانه و هم نیمساز است. پس

طول DM را می‌توانستیم به کمک محاسبه طول MN از قرار

دادن $8 = -x$ در معادله سهمی نیز به دست آوریم.

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۵۰ تا ۵۱)

$$\Delta OAH : AH^2 = OA^2 - OH^2 = 3^2 - 2^2 = 5 \Rightarrow AH = \sqrt{5}$$

بنابراین طول وتر مشترک دو دایره برابر است با:

$$AB = 2AH = 2\sqrt{5}$$

(هنرمه ۲ - صفحه های ۳۸ و ۳۹)

(امیرحسین ابومصطفی)

«۴» - ۵۳ گزینه

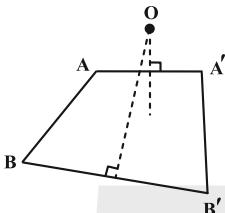
فرض کنید نقطه O مرکز دوران باشد. در این صورت $OA = OA'$

و $OB = OB'$ است. یعنی A و A' از O به یک فاصله و B و B' نیز

از O به یک فاصله هستند. بنابراین O روی عمودمنصف AA' و نیز روی

عمودمنصف BB' قرار دارد. پس O محل تلاقی عمودمنصف های دو

پاره خط AA' و BB' است.

(هنرمه ۲ - صفحه های ۳۰ تا ۳۲)

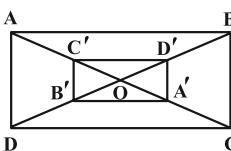
(فرزانه فاکلپاش)

«۳» - ۵۴ گزینه

فرض کنیم طول و عرض مستطیل بزرگ تر به ترتیب برابر x و y باشند.

ابتدا به کمک نسبت تجانس و مساحت ناحیه بین دو مستطیل، مساحت

مستطیل $ABCD$ را محاسبه می کنیم.

$$\frac{S_{A'B'C'D'}}{S_{ABCD}} = k^2 \Rightarrow \frac{S'}{S} = \left(-\frac{1}{3}\right)^2 = \frac{1}{9} \Rightarrow S' = \frac{1}{9}S$$

مساحت ناحیه بین دو مستطیل

$$\Rightarrow 64 = S - \frac{1}{9}S \Rightarrow \frac{8}{9}S = 64 \Rightarrow S = 72$$

بنابراین داریم:

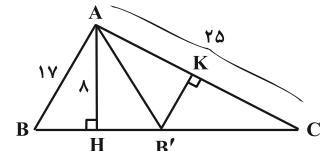
$$\begin{aligned} \sqrt{x^2 + y^2} &= \sqrt{5} \Rightarrow x^2 + y^2 = \\ xy &= 72 \Rightarrow 2xy = 144 \end{aligned} \quad \left\{ \right.$$

۲ هندسه

«۲» - ۵۱ گزینه

دو مثلث $AB'H$ و $AB'C$ بنابراین بازتاب با یکدیگر

هم نهشتند. پس:

$$\begin{cases} B'H = BH = \sqrt{17^2 - AH^2} = 15 \\ CH = \sqrt{25^2 - BK^2} = \sqrt{561} \approx 23.67 \end{cases}$$

$$\Rightarrow B'C \approx 23.67 - 15 = 8.67$$

می دانیم کوتاه ترین ارتفاع مثلث نظیر بلندترین ضلع مثلث است. در مثلث $AB'C$ ، ضلع $AC = 25$ بلندترین ضلع است، پس مطابق شکل، ارتفاع $B'K$ کوتاه ترین ارتفاع است که اندازه آن به صورت زیر به دست می آید:

$$2S_{AB'C} = AH \times B'C = B'K \times AC \Rightarrow B'K = \frac{AH \times B'C}{AC} = \frac{17 \times 8.67}{25}$$

$$\Rightarrow B'K \approx \frac{68.59}{25} = 2.74$$

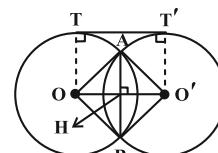
(هنرمه ۲ - صفحه های ۳۵ تا ۳۷)

«۲» - ۵۲ گزینه

انتقال تبدیلی طولپاست، پس شعاع دایره تحت انتقال تغییر نمی کند و در

نتیجه داریم:

$$R = R' \Rightarrow a - 1 = 7 - a \Rightarrow 2a = 8 \Rightarrow a = 4 \Rightarrow R = R' = 3$$

چون دو دایره دارای شعاع های برابر هستند، پس طول خط مرکزین دو دایره برابر طول مماس مشترک خارجی آنها یعنی $d = 4$ است. مطابق شکل

مثلث OAO' متساوی الساقین است و در نتیجه داریم

$$OH = O'H = \frac{d}{2} = 2$$

(امیرحسین ابوالعبوب)

گزینه «۱» - ۵۶

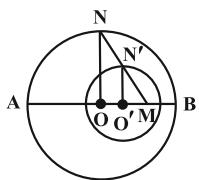
ابتدا وضعیت دو دایره را مشخص می‌کنیم. با فرض $R = 6$, $R' = 3$ و $d = 2$ داریم:

$$2 < |6 - 3| \Rightarrow d < |R - R'| \Rightarrow \text{دو دایره متقاطع اند}$$

مطابق شکل مرکز تجانس مستقیم دو دایره روی امتداد خط مرکزین دو

دایره است که آن را با نقطه M نمایش می‌دهیم. اگر $x = MO'$ فرض

شود، آن‌گاه داریم:

$$\triangle MON : O'N' \parallel ON \xrightarrow{\text{تعیین قضیه تالس}} \frac{MO'}{MO} = \frac{O'N'}{ON}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{x+2} = \frac{3}{6} \Rightarrow 6x = 3x + 6 \Rightarrow x = 2$$

حال طول قطعات MA و MB و MA و MB و نسبت آن‌ها را محاسبه می‌کنیم.

$$MA = AO + OO' + O'M = 6 + 2 + 3 = 11$$

$$MB = AB - MA = 12 - 11 = 1$$

$$\frac{MB}{MA} = \frac{1}{11} = \frac{1}{5}$$

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۳۹ تا ۴۳)

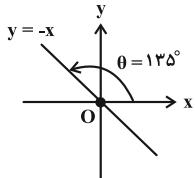
(مهرداد ملوانی‌مردی)

گزینه «۲» - ۵۷

طبق تمرین ۵ صفحه ۴۳ کتاب درسی هندسه (۲)، تبدیل معادل با دو بازتاب

متواالی با محورهای متقاطع برابر است با دوران به مرکز « محل تقطیع دو

محور» و زاویه‌ای به اندازه «دو برابر زاویه بین دو محور».

مطابق فرض، ابتدا بازتاب نسبت به محور X ها و سپس نسبت بهخط $x = -y$ انجام می‌دهیم، پس با توجه به شکل، تبدیل S ، دورانی بهمرکز O (بیدا) و زاویه $2\theta = 270^\circ$ است.توجه: زاویه 270° معادل با زاویه 90° در جهت حرکت عقربه‌های ساعت می‌باشد.

(هنرسه ۳ - تمرین ۵ صفحه ۴۳)

$$\xrightarrow{+} x^2 + y^2 + 2xy = 324 \Rightarrow (x+y)^2 = 324$$

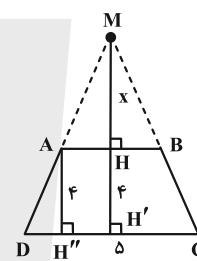
$$\Rightarrow x+y = 18 \Rightarrow \text{محیط} = 2 \times 18 = 36$$

$$\frac{\text{محیط}}{\text{ABC'D'}} = |k| \Rightarrow \frac{\text{محیط}}{36} = \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow \text{ABC'D'} = 12$$

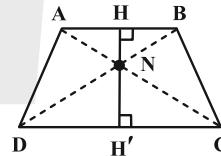
(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۴۳ تا ۴۹)

گزینه «۳» - ۵۵

در شکل‌های زیر، نقاط M و N (مرکز تجانس مستقیم و معکوس) مشخص شده‌اند:

$$AB \parallel CD \Rightarrow \frac{MH}{MH'} = \frac{AB}{CD} = \frac{3}{5}$$

$$\xrightarrow{MH=x} \frac{x}{x+4} = \frac{3}{5} \Rightarrow x = 6 \Rightarrow MH = 6$$

$$AB \parallel CD \Rightarrow \triangle NAB \sim \triangle NCD$$

$$k = \frac{AB}{CD} = \frac{3}{5} \quad (\text{نسبت تشابه})$$

نسبت ارتفاع‌های دو مثلث متشابه برابر نسبت تشابه است. داریم:

$$\frac{NH}{NH'} = \frac{3}{5}$$

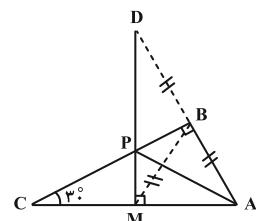
از طرفی $4 = NH + NH'$ بنابراین داریم:

$$NH' = \frac{5}{3} NH \Rightarrow NH + \frac{5}{3} NH = 4 \Rightarrow \frac{8}{3} NH = 4$$

$$\Rightarrow NH = \frac{12}{8} = 1/5$$

$$MN = MH + NH = 6 + 1/5 = 7/5$$

(هنرسه ۳ - صفحه‌های ۴۳ تا ۴۹)

$$AB = 3 \xrightarrow{\hat{C}=30^\circ} AC = 6$$

$$\Delta AMD : \begin{cases} AM = \frac{AC}{2} = 3 \\ AD = 6 \end{cases} \xrightarrow{\text{فیثاغورس}} DM = 3\sqrt{3}$$

در نتیجه کمترین مقدار برای محیط مثلث APM برابر می‌شود با:

$$AM + \underbrace{AP + PM}_{DM} = 3 + 3\sqrt{3} = 3(1 + \sqrt{3})$$

(هنرسه - ۲ صفحه ۵۲)

(سریر یقیازاریان تبریزی)

۶. گزینه «۴»

برای یافتن نقاط M و N ، ابتدا نقطه B را با بردار $\vec{u}$ به طول 4

موازی محور X ها به سمت چپ انتقال می‌دهیم تا نقطه B' به دست آید. سپس

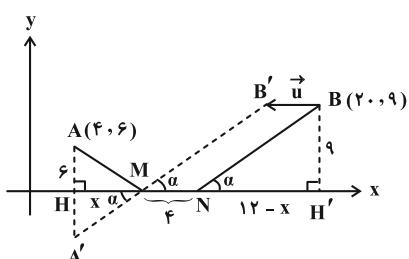
قرینه A نسبت به محور طولها را A' می‌نامیم. با فرض $HM = x$ داریم:

$$HH' = 20 - 4 = 16$$

$$NH' = HH' - (MH + MN) = 12 - x$$

با توجه به روش هرون، نقطه M از برخورد پاره خط $A'B'$ با محور X ها به

دست می‌آید. طبق شکل داریم:

$$\Delta MA'H \sim \Delta NBH' \Rightarrow \frac{x}{12-x} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow 3x = -2x + 24 \Rightarrow x = 4 / 8$$

$$|MH - NH'| = |x - (12 - x)| = |2x - 12| = |9/6 - 12| = 2/4$$

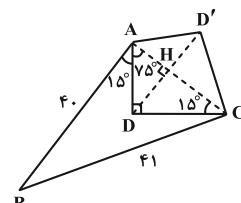
(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

(امیرحسین ابوالضیوب)

۵۸. گزینه «۱»

ابتدا به کمک قضیه فیثاغورس در مثلث ABC ، طول ضلع AC را محاسبه

می‌کنیم:

$$AC^2 = BC^2 - AB^2 = 41^2 - 40^2$$

$$\Rightarrow AC^2 = (\underbrace{41 - 40}_1)(\underbrace{41 + 40}_8) = 81 \Rightarrow AC = 9$$

برای افزایش مساحت زمین بدون تغییر در محیط و تعداد اضلاع، کافی است

بازتاب رأس D را نسبت به پاره خط AC به دست آوریم. میزان افزایش

مساحت برابر مساحت چهارضلعی $'ADCD$ یا به عبارت دیگر دو برابر

مساحت مثلث ADC است. مطابق شکل یکی از زوایای مثلث

قائم الزاویه ADC برابر 15° است، پس در این مثلث طول ارتفاع وارد بر

$$DH = \frac{1}{4} AC = \frac{9}{4} \quad \text{وتر، } \frac{1}{4} \text{ طول وتر است، یعنی داریم:}$$

$$= 2S_{ADC} = 2 \times \frac{1}{2} DH \times AC$$

$$= \frac{9}{4} \times 9 = \frac{81}{4} = 20/25$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

(مهرداد ملوندی)

۵۹. گزینه «۱»

طول پاره خط AM که ثابت است؛ لذا باید مقدار عبارت $AP + PM$

کمترین مقدار ممکن باشد. طبق روش هرون، بازتاب A را نسبت به

ضلع BC ، نقطه D می‌نامیم. نقطه مورد نظر P ، محل برخورد DM با

ضلع BC بوده و $AP + PM = DM$ است. چون $\hat{C} = 30^\circ$

$$\text{پس } \frac{1}{2} AC = AB = BM \text{ و در نتیجه } BD = AB. \text{ از طرفی } BD = AB. \text{ پس }$$

نوع مثلث AMD قائم الزاویه است (چرا؟) و داریم:

(امیرضا خلاج)

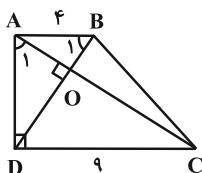
گزینه «۲» - ۶۳

مثلث‌های ABD و ACD با هم متشابه‌اند.

$$\begin{cases} \hat{A} = \hat{D} = 90^\circ \\ \hat{B}_1 = \hat{A}_1 \end{cases} \Rightarrow \triangle ABD \sim \triangle ACD$$

$$\Rightarrow \frac{AD}{DC} = \frac{AB}{AD} \Rightarrow AD^2 = AB \times DC$$

$$\Rightarrow AD^2 = 4 \times 9 = 36 \Rightarrow AD = 6 \quad (\text{ارتفاع ذوزنقه})$$

از طرفی مثلث‌های OAB و OCD نیز متشابه‌اند و نسبت تشابه آن‌ها هماننسبت دو ضلع متناظر یعنی $\frac{4}{9}$ می‌باشد. پس نسبت دو ارتفاع متناظر آن نیز $\frac{4}{9}$ است. اگر h و h' ارتفاع (وارد بر وتر) در این دو مثلث باشند، آن‌گاه

$$\frac{h}{h'} = \frac{4}{9} \xrightarrow{\text{ترکیب در مخرج}} \frac{h}{h+h'} = \frac{4}{13}$$

$$\frac{h+h'=AD=6}{h+h'} \Rightarrow h = \frac{24}{13}$$

$$\Rightarrow S_{OAB} = \frac{1}{2} AB \times h = \frac{1}{2} \times 4 \times \frac{24}{13} = \frac{48}{13}$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۱ و ۳۹)

صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۴۵ و ۴۶

(شبیم غلامی)

گزینه «۴» - ۶۴

مطابق شکل می‌توانیم بنویسیم:

$$AB \parallel DC \Rightarrow \triangle AOB \sim \triangle COD \quad (\text{تساوی دو زاویه})$$

$$\Rightarrow \frac{OA}{OC} = \frac{OB}{OD} = \frac{AB}{CD} \Rightarrow \frac{m}{n} = \frac{p}{q} = \frac{20}{35} = \frac{4}{7}$$

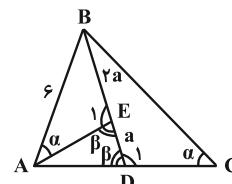
$$\Rightarrow \begin{cases} m = \frac{4}{7}n \\ p = \frac{4}{7}q \end{cases}$$

(مهرداد ملوندی)

هندسه ۱

گزینه «۳» - ۶۱

با توجه به شکل داریم:

$$\begin{cases} \hat{E}_1 = 180^\circ - \beta \\ \hat{D}_1 = 180^\circ - \beta \end{cases} \Rightarrow \hat{E}_1 = \hat{D}_1$$

دو مثلث CBD و ABE به حالت تساوی دو زاویه با هم متشابه‌اند و در

نتیجه داریم:

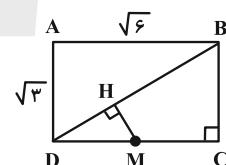
$$\frac{AB}{BC} = \frac{BE}{BD} \Rightarrow \frac{6}{2a} = \frac{2a}{3a} \Rightarrow BC = 9$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۱ و ۳۹)

(امیرضا خلاج)

گزینه «۳» - ۶۲

طول قطر مستطيل از قضيه فيثاغورس برابر ۳ به دست می‌آيد و مطابق شکل:

$$DC = \sqrt{6} \Rightarrow DM = \frac{\sqrt{6}}{2}$$

مثلث‌های BCD و DMH با هم متشابه‌اند زیرا:

$$\begin{cases} \hat{D} = \hat{D} \\ \hat{H} = \hat{C} = 90^\circ \end{cases} \xrightarrow{\substack{\text{مشترک} \\ \text{تساوی دو زاویه}}} \triangle DMH \sim \triangle BCD$$

$$\Rightarrow \frac{DM}{DB} = \frac{MH}{BC} \Rightarrow \frac{\frac{\sqrt{6}}{2}}{3} = \frac{MH}{\sqrt{3}}$$

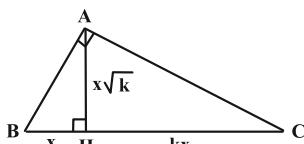
$$\Rightarrow MH = \frac{3\sqrt{2}}{6} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۱ و ۳۹)

(اگهیان فاصله فان)

گزینه «۱»

طبق روابط طولی در مثلث قائم‌الزاویه ABC داریم:

$$\begin{cases} AB^2 = BH \times BC \\ AC^2 = CH \times BC \end{cases} \Rightarrow \frac{AB^2}{AC^2} = \frac{BH}{CH} = \frac{x}{kx} = \frac{1}{k}$$

$$\Rightarrow \frac{AB}{AC} = \sqrt{\frac{1}{k}} = \frac{1}{\sqrt{k}}$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۹ و ۳۸)

(مهرداد ملومنی)

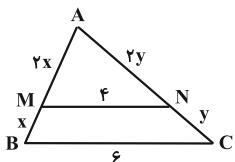
گزینه «۳»

دو مثلث ABC و AMN با هم متشابه‌اند و طبق فرض داریم:

$$\frac{S_{ABC}}{S_{AMN}} = k^2 \Rightarrow k^2 = \frac{9}{4} \Rightarrow k = \frac{3}{2} : \text{نسبت تشابه}$$

با توجه به شکل زیر و فرض $CN = y$ و $BM = x$ داریم:

$$k = \frac{BC}{MN} = \frac{AB}{AM} = \frac{AC}{AN} \Rightarrow \begin{cases} MN = 4 \\ AM = 2x \\ AN = 2y \end{cases}$$

همچنین طبق فرض، محیط‌های ذوزنقه و مثلث کوچک‌تر با هم برابرند، پس:

$$x + 4 + y + 4 = 2x + 2y + 4 \Rightarrow x + y = 6$$

در نتیجه محیط مثلث ABC برابر می‌شود با:

$$AB + AC + BC = 3x + 3y + 6 = 3(x + y) + 6 = 24$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۹ و ۳۵)

(امیرحسین ابوالمحبوب)

گزینه «۳»

طبق تعریف n ضلعی را محدب گوییم، هرگاه با در نظر گرفتن خط شامل هر ضلع آن، بقیه نقاط چندضلعی در یک طرف آن خط واقع شوند.از طرفی طبق قضیه فیثاغورس در مثلث قائم‌الزاویه OCD داریم:

$$OC^2 + OD^2 = CD^2 \Rightarrow n^2 + q^2 = 35^2$$

با جای گذاری مقادیر به دست آمده، عبارت خواسته شده به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\begin{aligned} mn + pq &= \frac{4}{4}n \times n + \frac{4}{4}q \times q = \frac{4}{4}(n^2 + q^2) \\ &= \frac{4}{4} \times 35^2 = 700 \end{aligned}$$

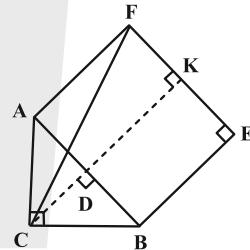
(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۳۲)

(نیما مغندس)

گزینه «۴»

در مثلث ABC ، ارتفاع وارد بر وتر (CD) رارسم می‌کنیم و امتداد می‌دهیم تا بر ضلع EF نیز در نقطه K عمود شود. حالا طبق روابط طولی در مثلث قائم‌الزاویه و همچنین قضیه فیثاغورس داریم:

$$AB^2 = AC^2 + BC^2 \Rightarrow AB = 10$$

$$AC^2 = AD \cdot AB \Rightarrow AD = \frac{6^2}{10} = \frac{36}{10} = 3.6 \Rightarrow BD = 6 - 3.6 = 6.4$$

$$CD = \frac{AC \times BC}{AB} = \frac{6 \times 8}{10} = \frac{48}{10} = 4.8$$

چهارضلعی $AFKD$ مستطیل است. پس $FK = AD = 3.6$. از طرفی طول DK با هر یک از اضلاع مربع یا همان وتر مثلث برابر است. پس در مثلث CFK داریم:

$$CF^2 = FK^2 + CK^2 \Rightarrow CF^2 = AD^2 + (CD + DK)^2$$

$$\Rightarrow CF^2 = 3.6^2 + (4.8 + 10)^2$$

$$\Rightarrow CF^2 = \left(\frac{36}{10}\right)^2 + \left(\frac{148}{10}\right)^2 = \frac{18^2 + 74^2}{5^2} = \frac{5800}{25} = 58 \times 4$$

$$\Rightarrow CF = 2\sqrt{58}$$

(هنرسه ا- قضیه تالس، تشابه و کاربردهای آن: صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

بنابراین MN میانه وارد بر وتر در مثلث قائم‌الزاویه BMC و اندازه آن

نصف اندازه وتر است، یعنی داریم:

$$MN = \frac{1}{2} BC = \frac{1}{2} \times 8 = 4$$

از طرفی طبق قضیه میان خط در ذوزنقه می‌توان نوشت:

$$MN = \frac{AB + CD}{2} = 4 \Rightarrow AB + CD = 8$$

بنابراین محیط ذوزنقه $ABCD$ برابر است با:

$$AD + BC + (AB + CD) = 8 + 8 + 8 = 24$$

(هنرسه - پندتالیعی‌ها: صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳)

(امیرحسین ابوممیوب)

گزینه «۳»

با توجه به تعریف ارائه شده در n ضلعی محدب، هر زاویه داخلی کمتر

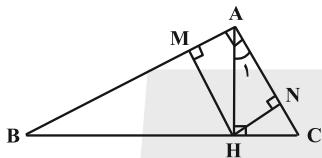
از 180° است و تمام نقاط پاره خطی که دو نقطه دلخواه درون چندضلعی را

به هم وصل می‌کند، درون چندضلعی قرار دارند. ولی به عنوان مثال نقض

گزینه «۳»، چهارضلعی $ABCD$ در شکل زیر را در نظر بگیرید. با رسم

قطر AC در این چندضلعی، دو مثلث (چندضلعی محدب) ایجاد می‌شود،

ولی چندضلعی $ABCD$ محدب نیست.

$$\hat{B} + \hat{C} = 90^\circ \Rightarrow \hat{B} + 5\hat{B} = 90^\circ \Rightarrow 6\hat{B} = 90^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} = 15^\circ \Rightarrow \hat{A}_1 = 15^\circ$$

می‌دانیم اگر در یک مثلث قائم‌الزاویه، یکی از زوایای حاده 15° باشد، طول

ارتفاع وارد بر وتر، $\frac{1}{4}$ طول وتر خواهد بود، بنابراین داریم:

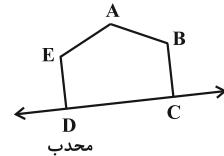
$$\Delta ABH : \hat{B} = 15^\circ \Rightarrow HM = \frac{1}{4} AB$$

$$\Delta ACH : \hat{A}_1 = 15^\circ \Rightarrow HN = \frac{1}{4} AC$$

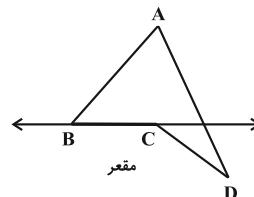
چهارضلعی $AMHN$ مستطیل است، پس داریم:

$$\frac{S_{ABC}}{S_{AMHN}} = \frac{\frac{1}{2} AB \times AC}{HM \times HN} = \frac{\frac{1}{2} AB \times AC}{\frac{1}{4} AB \times \frac{1}{4} AC} = \frac{\frac{1}{2}}{\frac{1}{16}} = 8$$

(هنرسه - پندتالیعی‌ها: صفحه ۶۳)

هر چندضلعی را که محدب نباشد، مقعر می‌نامند.

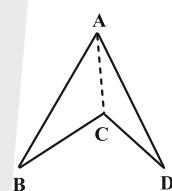
از 180° است و تمام نقاط پاره خطی که دو نقطه دلخواه درون چندضلعی را

به هم وصل می‌کند، درون چندضلعی قرار دارند. ولی به عنوان مثال نقض

گزینه «۳»، چهارضلعی $ABCD$ در شکل زیر را در نظر بگیرید. با رسم

قطر AC در این چندضلعی، دو مثلث (چندضلعی محدب) ایجاد می‌شود،

ولی چندضلعی $ABCD$ محدب نیست.

(هنرسه - پندتالیعی‌ها: صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

(شبیم غلامی)

گزینه «۱»

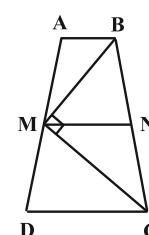
چهارضلعی $ABCD$ ، ذوزنقه متساوی الساقین است، پس داریم:

$$BC = AD = 2AM = 2 \times 4 = 8$$

از نقطه M ، پاره خط MN را موازی با دو قاعده ذوزنقه رسم می‌کنیم. طبق

قضیه تالس در ذوزنقه داریم:

$$MN \parallel AB \parallel CD \Rightarrow \frac{BN}{NC} = \frac{AM}{MD} = 1$$

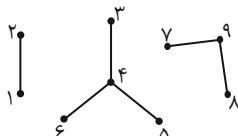

(عن ایمان)

گزینه «۱» - ۷۴

اگر رأس های گراف را مطابق شکل، شماره گذاری کنیم، تعداد مجموعه های احاطه گر مینیمال به صورت زیر به دست می آید:

$$A = \{1, 2\}, B = \{4\}, C = \{3, 5, 6\}, D = \{9\}, E = \{7, 8\}$$

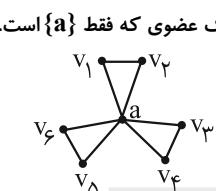
$$\binom{2}{1} \times \left[\binom{1}{1} + \binom{3}{3} \right] \times \left[\binom{1}{1} + \binom{2}{2} \right] = 2 \times 2 \times 2 = 8$$

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

(مفهومی درباری)

گزینه «۳» - ۷۵

مجموعه های احاطه گر را به صورت زیر حالت بندی می کنیم:

(ب) مجموعه احاطه گر دو عضوی شامل رأس a و یکی از ۶ رأس دیگر:

$$\text{به روش، این مجموعه را می توانیم انتخاب کنیم. (مثال)} \quad \binom{6}{1} = 6$$

$$\dots, \{a, v_1\}, \{a, v_2\}$$

(پ) مجموعه احاطه گر ۳ عضوی: مدل اول، رأس a به همراه دو رأس از ۶

$$\text{رأس دیگر که به} \quad \binom{6}{2} = 15 \quad \text{روش، مجموعه این مدلی وجود دارد. مدل}$$

دیگر این است که از هر کدام از مجموعه های \{v_1, v_2\}, \{v_3, v_4\}, \{v_5, v_6\} از

$$\text{و} \quad \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} = 8 \quad \text{یک رأس انتخاب کنیم که} \quad \text{حالت دارد.}$$

(ت) مجموعه احاطه گر ۴ عضوی: مدل اول، مجموعه a به همراه ۳ رأس

$$\text{دخلوهادیگر، که} \quad \binom{6}{3} = 20 \quad \text{حالت دارد. مدل دوم، انتخاب یکی از}$$

مجموعه های \{v_1, v_2\}, \{v_3, v_4\}, \{v_5, v_6\} و انتخاب یک رأس از هر کدام از دو مجموعه دیگر (مثالاً \{v_5, v_3, v_1, v_2\})

$$\text{یا} \quad \binom{3}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} = 12 \quad \text{که} \quad \{v_5, v_1, v_3, v_4\} \quad \text{حالت دارد.}$$

در نتیجه:

$$1 + 6 + 15 + 8 + 20 + 12 = 62 = \text{تعداد مجموعه های احاطه گر حداقل} 4 \text{ رأسی}$$

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

ریاضیات گسسته

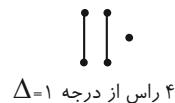
گزینه «۴» - ۷۱

(امیرضا غلاج)

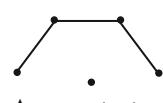
نمودار همه گراف های ساده مرتبه ۵ که عدد احاطه گری ۳ دارند به صورت زیر هستند:

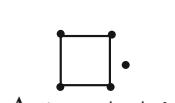
۱ راس از درجه ۲

۴ راس از درجه ۳

۲ راس از درجه ۲

۴ راس از درجه ۴

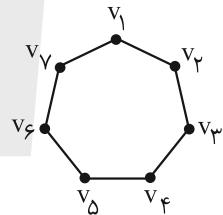
۳ راس از درجه ۲

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

گزینه «۳» - ۷۲

(اخشنین شاصه هان)

با توجه به نمودار گراف، مجموعه های احاطه گر مینیمال شامل رأس مشخص v_1 عبارتند از:

$$\{v_1, v_2, v_5\}, \{v_1, v_3, v_5\}, \{v_1, v_4, v_5\}$$

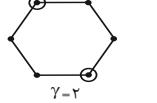
$$\{v_1, v_4, v_6\}, \{v_1, v_4, v_7\}$$

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

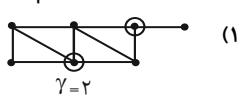
(سوکندر، روشنی)

گزینه «۴» - ۷۳

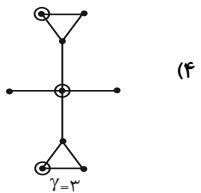
گزینه ها را بررسی می کنیم:

(۲)

(۱)

(۳) عدد احاطه گری $\bar{C}_n$ ($n \geq 4$) همواره $\gamma = 2$ است.

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۴۴ تا ۴۷)

(شنبه غلامن)

-۷۹ گزینه «۱»

عدد احاطه‌گری گراف G برابر ۳ است و مجموعه‌ای مانند $\{b, e, h\}$ ، یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم است.

(الف) مجموعه $A_1 = \{b, d, f, h\}$ یک مجموعه احاطه‌گر مینیمال برای گراف G نیست، چون با حذف یکی از دو رأس d و h ، مجموعه باقی‌مانده کماکان احاطه‌گر است.

(ب) مجموعه $A_2 = \{a, d, i\}$ یک مجموعه احاطه‌گر برای گراف G نیست، چون رأس c توسط هیچ یک از رأس‌های این مجموعه احاطه نمی‌شود. پس A_2 نمی‌تواند مجموعه احاطه‌گر مینیمال باشد.

(پ) مجموعه $A_3 = \{b, c, h, i\}$ یک مجموعه احاطه‌گر مینیمال برای گراف G نیست، چون با حذف یکی از دو رأس b یا c ، مجموعه باقی‌مانده کماکان احاطه‌گر است.

(ت) مجموعه $A_4 = \{c, d, f, g\}$ یک مجموعه احاطه‌گر برای گراف G است. رأس‌های c و d با هیچ رأس دیگری در این مجموعه مجاور نیستند. از طرفی با حذف رأس f ، رأس i احاطه نمی‌شود و با حذف رأس g ، رأس a احاطه نمی‌شود، پس این مجموعه احاطه‌گر مینیمال غیرمینیمم است. بنابراین مجموعه A_4 احاطه‌گر مینیمال غیرمینیمم است.

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۳۶۷ تا ۳۶۵)

(امیرحسین ابوموسیب)

-۸۰ گزینه «۱»

(الف) عدد احاطه‌گری برابر ۲ و مجموعه‌های $\{e, c\}$, $\{e, f\}$ و $\{d, f\}$ هر کدام یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم هستند.

(ب) عدد احاطه‌گری برابر ۲ و مجموعه‌های $\{e\}$, $\{d, e\}$ و $\{a, h\}$, $\{a, e\}$ هر کدام یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم هستند.

(پ) عدد احاطه‌گری برابر ۲ و مجموعه‌های $\{b, e\}$, $\{b, c\}$ و $\{c, d\}$ هر کدام یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم هستند.

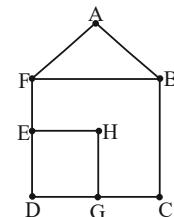
پس هیچ کدام از این گراف‌ها، مجموعه احاطه‌گر مینیمم یکتا ندارند.

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۳۶۷ تا ۳۶۵)

(مصطفی دیداری)

-۷۶ گزینه «۱»

به ازای هر شهر یک رأس قرار داده و دو رأس را به هم وصل می‌کنیم. هرگاه دو شهر متناظر با آنها فاصله‌ای کمتر یا مساوی ۵۰ کیلومتر داشته باشند، گراف زیر به وجود می‌آید.

رأسی وجود ندارد که به همه رأس‌های دیگر وصل باشد پس $1 < 7 = 2$: اما مجموعه $\{G, F\}$ احاطه‌گر است، در نتیجه $2 = 7$ ، پس کافی است حداقل ۲ ایستگاه رادیویی تأسیس کنیم.

(ریاضیات گسسته - مشابه مثال صفحه ۳۵)

(نیلوفر مهدوی)

-۷۷ گزینه «۴»

در گرافی که دارای مجموعه احاطه‌گر تک عضوی است، رأسی وجود دارد که به تمام رئوس دیگر متصل است.

گراف G از مرتبه p دارای p مجموعه احاطه‌گر تک عضوی است پس گراف G یک گراف کامل است.

می‌دانیم در هر گراف کامل، هر زیرمجموعه غیرتنهی از رئوس، یک مجموعه احاطه‌گر محسوب می‌شود؛ تعداد این زیرمجموعه‌ها برابر $1 - p^p$ است.

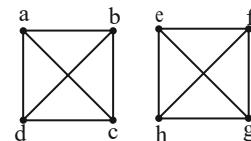
به ازای $p = 9$ داریم:

(ریاضیات گسسته - صفحه ۳۴)

(شنبه غلامن)

-۷۸ گزینه «۴»

گراف ۳- منظم ناهمبند از مرتبه ۸، به طور منحصر به فرد و به صورت زیر رسم می‌شود:

در واقع این گراف از دو گراف K_4 تشکیل شده است. می‌دانیم عدد احاطه‌گری گراف‌های K_n ، برابر یک است و هر رأس در گراف‌های K_n به تنها یک مجموعه احاطه‌گر محسوب می‌شود. پس مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمال در چنین گراف‌هایی حتماً تک عضوی است. بنابراین مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمال گراف ۳- منظم ناهمبند از مرتبه ۸، دو عضوی بوده و کافی است از هر بخش گراف، یک رأس به دلخواه انتخاب کنیم. طبق اصل ضرب، تعداد این مجموعه‌ها برابر است با:

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(سوکندر، روشن)

گزینه «۲»

چون عدد احاطه‌گری گراف ۱ نیست پس $\Delta = 6$ نمی‌تواند باشد. بیشترین درجه را ۵ در نظر می‌گیریم و چون گراف بیشترین تعداد یال را دارد. گراف را ۵-منتظم در نظر می‌گیریم. ولی گراف ۵-منتظم از مرتبه ۷ وجود ندارد. چون تعداد رئوس فرد باید زوج باشد. در نتیجه یک رأس را درجه ۴ و شش رأس را درجه ۵ در نظر می‌گیریم.

$$2q_{\max} = 6 \times 5 + 4 = 34 \Rightarrow q_{\max} = 17$$

$$\Rightarrow \sum_{i=1}^v |N_G(v_i)| = 2q + p = 2(17) + 7 = 41$$

(ریاضیات کلسسنه - صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۵۰)

(علیرضا شریف‌خطپیش)

گزینه «۳»

گراف ۲-منتظم مورد نظر از ۱، ۲ یا نهایتاً 3 دور C_n تشکیل شده است. (چرا؟) حالت (۱): این گراف نمی‌تواند C_{11} باشد زیرا در این صورت، عدد

$$\text{احاطه‌گری آن برابر } 4 = \left\lceil \frac{11}{1+2} \right\rceil \text{ می‌شود که غیرقابل قبول است.}$$

حالت (۲): حالت‌هایی که از ۲ دور C_n تشکیل شده، به صورت زیر است:

$$C_3 \cup C_8 \Rightarrow \gamma = \left\lceil \frac{3}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{8}{3} \right\rceil = 4 \quad \times$$

$$C_4 \cup C_7 \Rightarrow \gamma = \left\lceil \frac{4}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{7}{3} \right\rceil = 5 \quad \checkmark$$

$$C_5 \cup C_6 \Rightarrow \gamma = \left\lceil \frac{5}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{6}{3} \right\rceil = 2+2 = 4 \quad \times$$

در این حالت، دورهایی به طول ۴ و ۷ می‌تواند داشته باشد.

حالت (۳): حالت‌هایی که از ۳ دور C_n تشکیل شده، به صورت زیر است:

$$C_3 \cup C_3 \cup C_5 \Rightarrow \gamma = \left\lceil \frac{3}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{3}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{5}{3} \right\rceil = 4 \quad \times$$

$$C_3 \cup C_4 \cup C_4 \Rightarrow \gamma = \left\lceil \frac{3}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{4}{3} \right\rceil + \left\lceil \frac{4}{3} \right\rceil = 5 \quad \checkmark$$

در این حالت، دورهایی به طول ۳ و ۴ می‌تواند داشته باشد.

(ریاضیات کلسسنه - صفحه ۱۵۳)

(امیرحسین ابوالهیوب)

گزینه «۲»

در گراف G ، مرتبه برابر $n = 16$ و $\Delta = 4$ است. پس داریم:

$$\gamma(G) \geq \left\lceil \frac{16}{4+1} \right\rceil = 4$$

(مهرداد ملوندی)

ریاضیات کلسسنه - پیشروی سریع

گزینه «۳»

طبق فرض، گراف G از مرتبه ۶ فقط یک ۷-مجموعه به اندازه یک دارد، پس فقط یک رأس از درجه $5 = 6 - 1$ دارد. برای این‌که حداقل اندازه برای G حاصل شود، باید درجات پنج رأس دیگر به صورت $3, 4, 4, 4, 4$ باشد و در نتیجه:

$$2q_{\max} = \sum \deg v_i = 5 + 4 \times 4 + 3 = 24$$

$$\Rightarrow q_{\max} = 12$$

توجه: تعداد رئوس فرد هر گراف ساده، عددی زوج است.

(ریاضیات کلسسنه - صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۵۰)

(اخشین خاصه‌خان)

گزینه «۴»

می‌دانیم در گراف n رأسی با ماکزیمم درجه Δ ، کران پایین برای $\gamma(G)$

$$\text{برابر است با } \left\lceil \frac{n}{\Delta+1} \right\rceil$$

در P_n و C_n ، کران پایین $\gamma(G)$ برای $n \geq 3$ برابر است با $\left\lceil \frac{n}{3} \right\rceil$ که به

سادگی می‌توان برابری آن را با عدد احاطه‌گری بررسی نمود. مثلاً در

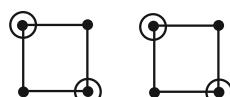
$$\gamma(G) = \left\lceil \frac{7}{3} \right\rceil = 3 \quad \text{داریم} \quad \gamma(G) = \left\lceil \frac{6}{3} \right\rceil = 2 \quad C_6$$

در P_1 و P_2 نیز این تساوی برقرار است. در K_n

$$\text{داریم } \gamma(G) = \left\lceil \frac{n}{n-1+1} \right\rceil = 1 \quad \text{اما در گراف } k\text{-منتظم، چنین نیست،}$$

مثلاً در گراف ۲-منتظم از مرتبه ۸ داریم:

$$\left\lceil \frac{8}{2+1} \right\rceil = 3 < \gamma(G) = 4$$

(ریاضیات کلسسنه - صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

(شنبه غلامی)

گزینه «۲» -۸۹

گراف P_n به ازای هر مقدار n ، دارای $(n-1)$ یال است. از طرفی برای هر

گراف k -منتظم از مرتبه n ، رابطه $2q = kn$ برقرار است، پس داریم:

$$k = 4 \Rightarrow 2q = 4n \Rightarrow q = 2n$$

گراف ۴-منتظم، ۷ یال بیشتر از گراف P_n دارد، بنابراین داریم:

$$2n - (n-1) = 7 \Rightarrow n = 6$$

حاصل عبارت خواسته شده برابر است با:

$$q(K_6) - \gamma(C_6) = \frac{6 \times 5}{2} - \left\lceil \frac{6}{3} \right\rceil = 15 - 2 = 13$$

(ریاضیات گسسته - صفحه ۵۳)

(شنبه غلامی)

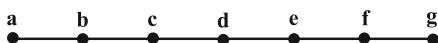
گزینه «۴» -۹۰

طبق فرض در گراف K_n داریم:

$$\frac{n(n-1)}{2} + n = 28 \xrightarrow{\times 2} n^2 - n + 2n = 56 \Rightarrow n^2 + n - 56 = 0$$

$$\Rightarrow (n+8)(n-7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -8 \\ n = 7 \end{cases}$$

حال گراف P_7 را رسم می کنیم:

عدد احاطه گری این گراف برابر $3 \left\lceil \frac{7}{3} \right\rceil = 7$ است و مجموعه های احاطه گر

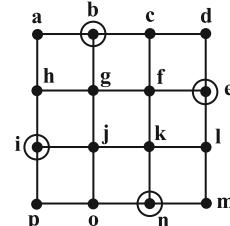
مینیمم آن عبارتند از:

$$\{a, d, f\}, \{a, d, g\}, \{a, c, f\}, \{b, c, f\}$$

$$\{b, d, f\}, \{b, d, g\}, \{b, e, f\}, \{b, e, g\}$$

یعنی این گراف دارای هشت γ -مجموعه است.

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۵۳ و ۵۴)

از طرفی مجموعه $A = \{b, e, i, n\}$ یک مجموعه احاطه گر برای گراف G است. پس $\gamma(G) \leq 4$. با توجه به دو نامساوی به دست آمده، $\gamma(G) = 4$ است.

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۱۴۷ تا ۱۵۰)

گزینه «۴» -۸۶

هر مجموعه احاطه گر مینیمم، احاطه گر مینیمال است. پس مجموعه احاطه گر مینیمال با کمترین تعداد عضو، همان احاطه گر مینیمم به صورت زیر است:

مجموعه احاطه گر مینیمال با بیشترین تعداد عضو به صورت زیر است:

پس مجموع مقادیر ممکن برای n برابر است با:

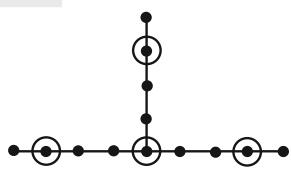
(ریاضیات گسسته - صفحه ۱۴۷)

گزینه «۴» -۸۷

فرض کنیم رأس ۷، از درجه $\Delta = 3$ باشد. از رأس ۷، سه شاخه (مطابق

شکل) خارج می شود که با شرط $\gamma = 4$ ، حداقل تعداد رئوس G

برابر $13 = 3 \times 4 + 1$ خواهد شد.

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۱۴۷ تا ۱۵۰)

گزینه «۳» -۸۸

عدد احاطه گری گراف G ، برابر $\gamma(G) = 3$ است. گراف G -۳-منتظم

است و در نتیجه هر رأس گراف حداقل قادر به احاطه ۴ رأس می باشد.

برای این که عدد احاطه گری گراف برابر ۲ شود، لازم است دو رأس در گراف وجود داشته باشد که هر کدام قادر به احاطه ۵ رأس باشند (یا یکی از

رأس ها ۶ رأس را احاطه کند و دیگری ۴ رأس)، و همسایگی بسته دو رأس

موردنظر هیچ اشتراکی نداشته باشد. اما در گراف G هیچ دو رأسی وجود

ندارد که اشتراک همسایگی بسته آنها تهی باشد، پس حتی با افزودن دو یال

به این گراف نیز، عدد احاطه گری تغییر نمی کند و دست کم باید ۳ یال به گراف افزوده شود. به عنوان مثال با افزودن یال های ah و ij ،

مجموعه $\{a, i, j\}$ یک γ -مجموعه خواهد بود.

(ریاضیات گسسته - صفحه های ۱۴۸ تا ۱۵۰)

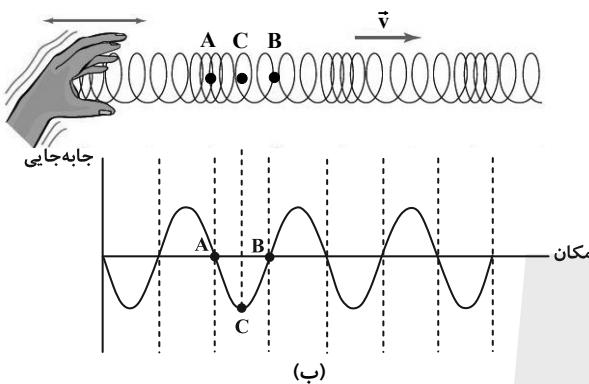

ت) درست؛ حرکت نقطه Q به سمت بالا بوده و دارای سرعت مثبت و شتاب منفی است. چون شبیه نوسانگر است که در حال حرکت به سمت نقطه بازگشت مثبت بوده و از حالت تعادل دور می‌شود پس این گزاره درست است.
(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

(مسین الهی)

گزینه «۲»

- ۹۵

با توجه به نمودار جابه‌جایی - مکان رسم شده برای این موج طولی به بررسی عبارات گفته شده می‌پردازیم:

(الف) درست؛ زیرا این نقطه در مرکز تعادل و دارای کمترین شتاب (صفرا) است.

(ب) نادرست؛ زیرا این نقطه در مرکز تعادل و دارای کمترین شتاب (صفرا) است.

(ج) درست؛ زیرا با توجه به شکل نقطه C دارای این ویژگی است.

(د) نادرست؛ زیرا هر دو در مرکز تعادل و دارای تندری بیشینه هستند.

(ه) درست؛ زیرا هر دو در مرکز تعادل و دارای بیشترین تندری و در نتیجه بیشترین انرژی جنبشی هستند.
(فیزیک ۳ - صفحه ۷۷)

(علیرضا پیاری)

گزینه «۳»

- ۹۶

تندری امواج اولیه P بیشتر از تندری امواج ثانویه S است. به همین دلیل امواج P زودتر به محل لرزه‌نگار می‌رسند. بنابراین می‌توان نوشت:

$$v_P - v_S = \frac{3}{6} \frac{\text{km}}{\text{s}} \xrightarrow{v_P = 7/\lambda \frac{\text{km}}{\text{s}}} \frac{v_P = 7/\lambda \frac{\text{km}}{\text{s}}}{v_S = 4/2 \frac{\text{km}}{\text{s}}} \Rightarrow v_S = \frac{4}{2} \frac{\text{km}}{\text{s}}$$

اگر فاصله محل زمین‌لرزه تا محل لرزه‌نگار را با Δx اختلاف زمانی بین رسیدن این دو موج به محل لرزه‌نگار را با Δt نشان دهیم، داریم:

$$\Delta x = \frac{v_S v_P}{v_P - v_S} \Delta t \xrightarrow{v_S = 4/2 \frac{\text{km}}{\text{s}}, v_P = 7/\lambda \frac{\text{km}}{\text{s}}} \Delta x = 1638 \text{ km}$$

$$1638 = \frac{4/2 \times 7/\lambda}{3/6} \Delta t \Rightarrow 1638 = 9/1 \Delta t \Rightarrow \Delta t = 180 \text{ s}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(مبین کوثریان)

گزینه «۳»

- ۹۷

ابتدا با توجه به شکل، طول موج و سپس دوره تنابو موج را به دست می‌آوریم:

$$\frac{3}{4} \lambda = 15 \text{ cm} \Rightarrow \lambda = 20 \text{ cm} = 2 \times 10^{-1} \text{ m}$$

$$\lambda = vT \Rightarrow 2 \times 10^{-1} = 4T \Rightarrow T = 0.05 \text{ s}$$

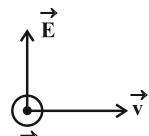
فیزیک ۳

گزینه «۱»

(مسعود فردانی)

در نقطه A ، میدان الکتریکی در جهت بالا ($\uparrow$) و $\vec{v}$ در جهت محور x (→) است. با توجه به قاعده دست راست، بردار میدان مغناطیسی $\vec{B}$

مطابق شکل زیر به دست می‌آید:

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

گزینه «۲»

- ۹۸

$$|\lambda_A - \lambda_B| = 6 \times 10^{-9} \text{ m}$$

$$\lambda = \frac{c}{f} \Rightarrow \left| \frac{c}{f_A} - \frac{c}{f_B} \right| = 6 \times 10^{-9}$$

$$3 \times 10^8 \left| \frac{1}{f_A} - \frac{1}{f_B} \right| = 6 \times 10^{-9} \Rightarrow \left| \frac{1}{f_A} - \frac{1}{f_B} \right| = 2 \times 10^{-17}$$

$$f_A = 4f_B \Rightarrow \frac{3}{4f_B} = 2 \times 10^{-17} \Rightarrow f_B = \frac{3}{8} \times 10^{17} \text{ Hz}$$

$$f_A = 4f_B = \frac{3}{2} \times 10^{17} \text{ Hz} = 1.5 \times 10^{17} \text{ Hz}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

گزینه «۳»

- ۹۹

(علی برزکر)

چون تار (طناب) ثابت است، لذا μ ثابت بوده و تغییر نمی‌کند، پس می‌توان با

$$\text{استفاده از رابطه } v = \sqrt{\frac{F}{\mu}} \text{ نوشته:}$$

$$\frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{F_2}{F_1} \times \frac{\mu_1}{\mu_2}} \xrightarrow[v_1 = 80 \frac{\text{m}}{\text{s}}, v_2 = 96 \frac{\text{m}}{\text{s}}]{\mu \text{ ثابت}} \frac{96}{80} = \sqrt{\frac{F_2}{F_1}}$$

$$\frac{12}{10} = \sqrt{\frac{F_2}{F_1}} \Rightarrow \frac{144}{100} = \frac{F_2}{F_1} \Rightarrow F_2 = \frac{144}{100} F_1$$

$$\frac{\Delta F}{F_1} \times 100 = 44\% : \text{ درصد تغییرات نیروی کشش}$$

F باید ۴۴٪ افزایش یابد.

(فیزیک ۳ - صفحه ۷۳)

گزینه «۲»

- ۱۰۰

(مفهومه شریعت‌ناصری)

بررسی موارد:

(الف) نادرست؛ حرکت ذره M به سمت بالا و در حال دور شدن از نقطه تعادلش است. بنابراین M دارای حرکت کنندشونده است.

(ب) درست؛ می‌دانیم بزرگی شتاب از رابطه $|x| \propto |a|$ به دست می‌آید و هر چه نوسانگر در فاصله دورتری از وضع تعادل قرار داشته باشد، آهنگ تغییر سرعت آن بیشتر است.

(پ) نادرست؛ نقطه P در حال گذار از وضعیت تعادل و حرکت آن رو به پایین است. در این لحظه P دارای بیشینه تندری (v_{max}) است.

$$\begin{cases} y_1 = 4 \cos 20.0\pi \times \frac{1}{600} = 2 \text{ cm} \\ y_2 = 4 \cos 20.0\pi \times \frac{1}{200} = -4 \text{ cm} \end{cases}$$

$$v_{av} = \frac{y_2 - y_1}{t_2 - t_1} = \frac{-4 - 2}{\frac{1}{200} - \frac{1}{600}} = -1800 \frac{\text{cm}}{\text{s}} \Rightarrow |v_{av}| = 18 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۶۹ تا ۷۳)

(مهندی شریفی)

۱۰۰ - گزینه «۱»

با توجه به نقش موج، $\lambda = 40 \text{ cm}$ است و با استفاده از $\frac{5\lambda}{4} = 50 \text{ cm}$

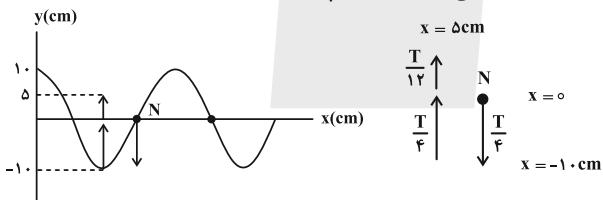
$$a = -\omega^2 x \quad \text{رابطه } x \text{ مکانی که در آن شتاب نوسانگر}$$

$$v = \lambda f \Rightarrow f = \frac{v}{\lambda} = \frac{1}{0.4} = 2.5 \text{ Hz} \quad \text{است را پیدا می کنیم:}$$

$$\begin{cases} a = -\omega^2 x \\ \omega = 2\pi f = 5\pi \left(\frac{\text{rad}}{\text{s}}\right) \end{cases} \Rightarrow -12/5 = -x \times 25 \times \pi^2$$

$$\Rightarrow x = \frac{5}{100} \text{ m} = 5 \text{ cm} = \frac{A}{2} \quad (\text{طبق نمودار})$$

از جهت انتشار موج متوجه می شویم که نقطه N رو به پایین حرکت می کند:

$$\Delta t = \frac{T}{4} + \frac{T}{4} + \frac{T}{12} = \frac{7T}{12} \quad T = 0.4 \text{ s}$$

$$\Delta t = \frac{7 \times 0.4}{12} = \frac{7}{30} \text{ s}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۷۲ و ۷۳)

فیزیک ۳ - پیشروی سریع

(ممکن نظر منشادی)

۱۰۱ - گزینه «۳»

عبارات (پ) و (ت) صحیح اند.

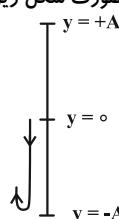
بررسی عبارات نادرست:

الف) ارتفاع و بلندی صوت به ترتیب به درک انسان از بسامد و شدت صوت گفته می شود.

ب) اگر یک دیاپازون با بسامد مشخص را با ضربه هایی متفاوت به ارتعاش واداریم، صدای ای با بلندی متفاوت حس می کنیم.

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۱ و ۱۲)

لحظه t_1 معادل با $\frac{t_1}{T} = \frac{0/075}{0/05} = \frac{3}{2}$ ( ) و لحظه t_2 معادل با $\frac{t_2}{T} = \frac{0/09}{0/05} = \frac{9}{5}$ ( ) است. با توجه به جهت انتشار موج، ذره M در $t = 0$ در حال حرکت به طرف بالا است، پس مسیر حرکت ذره را در بازه زمانی t_1 تا t_2 می توان به صورت شکل زیر مشخص کرد:

بنابراین نوع حرکت ذره M در بازه زمانی t_1 تا t_2 ، ابتدا به صورت کندشونده و سپس تندشونده است.

(فیزیک ۳ - صفحه ۷۳)

۹۸ - گزینه «۲»

با استفاده از قاعده دست راست، در زمان اولیه اگر انگشت شست در جهت محور y و انگشتان را در جهت محور X قرار دهیم، کف دست جهت میدان مغناطیسی را در خلاف جهت محور Z نشان می دهد و چون میدان الکتریکی و مغناطیسی با هم هم فازند، $B_1 = \frac{\sqrt{3}}{2} B_{max}$ در حال کاهش است که اگر $\frac{T}{4}$ زمان بگذرد، $B_2 = \frac{B_{max}}{2}$ و در جهت Z و در حال افزایش خواهد بود.

(فیزیک ۳ - صفحه های ۷۵ و ۷۶)

۹۹ - گزینه «۳»

برای محاسبه سرعت متوسط نقطه ای معین لازم است ابتدا بسامد موج را به دست آوریم که برای این منظور، ابتدا باید سرعت انتشار موج را محاسبه کنیم:

$$v = \sqrt{\frac{F}{\mu}} \quad \mu = \frac{m}{L} \rightarrow v = \sqrt{\frac{FL}{m}} \quad m = \rho V = \rho AL \rightarrow$$

$$v = \sqrt{\frac{FL}{\rho A L}} \rightarrow v = \sqrt{\frac{F}{\rho A}} \quad F = \lambda \cdot N, A = \frac{1}{\delta} \text{ mm}^2 = \frac{1}{\delta} \times 10^{-6} \text{ m}^2 \rightarrow \rho = \frac{g}{c^2} = \frac{N \cdot m}{kg \cdot m^2} = 4000 \frac{kg}{m^3}$$

$$v = \sqrt{\frac{\lambda \cdot N}{4000 \times 10/5 \times 10^{-6}}} \rightarrow v = 200 \frac{m}{s}$$

با توجه به شکل و این که هر برآمدگی یا فرورفتگی معادل $\frac{\lambda}{2}$ است، می توان

$$\frac{\lambda}{2} = 3 \Rightarrow \lambda = 4 \text{ m}$$

طول موج را به دست آورد:

حال می توان بسامد موج را محاسبه کرد:

$$f = \frac{v}{\lambda} \quad \frac{v = 200 \frac{m}{s}}{\lambda = 4 \text{ m}} \rightarrow f = \frac{200}{4} = 50 \text{ Hz}$$

$$\omega = 2\pi f \quad \frac{f = 50 \text{ Hz}}{\omega = 100 \pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}} \rightarrow \omega = 100 \pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

$$y = A \cos \omega t \quad \frac{A = 4 \text{ cm}, \omega = 100 \pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}}{t_1 = \frac{1}{600} \text{ s}, t_2 = \frac{1}{200} \text{ s}} \rightarrow$$

$$\beta_2 - \beta_1 = 10 \log\left(\frac{I_2}{I_1}\right)^2 = 10 \log\left(\frac{1}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow \beta_2 - \beta_1 = 20 \log \frac{1}{2} = 20 \times [\log 1 - \log 2] \\ = 20 \times [0 - 0 / 3] = -6 \text{dB}$$

که علامت منفی به معنای کاهش تراز شدت صوت است.
(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۱۰-۶ گزینه «۴» (ممدر مقدم)
چون آستانه شنواری این شخص ۳۰ dB است، صوت ۴۲ dB را با شنواری ۱۲ dB می شنود و داریم:

$$\beta = 10 \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow 12 = 10 \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow \log \frac{I}{I_0} = 1/2$$

$$\Rightarrow \frac{I}{I_0} = 10^{1/2} = (10^{1/3})^4 = 2^4 = 16$$

(فیزیک ۳ - صفحه ۸۸)

۱۰-۷ گزینه «۲» (سید محمدعلی موسوی)

$$\beta = \log \frac{I}{I_0} \Rightarrow \lambda = \log \frac{I}{10^{-12}} \Rightarrow 10^\lambda = \frac{I}{10^{-12}}$$

$$\Rightarrow I = 10^{-\lambda} \frac{W}{m^2}$$

$$I = \frac{P}{A} \Rightarrow 10^{-\lambda} = \frac{P}{4\pi \times 2^0} \Rightarrow P = 480.0 \times 10^{-4} W = 480 mW$$

بنابراین از ۶۰۰۰ mW توان منبع به اندازه ۱۲۰ mW جذب محیط شده است. بنابراین داریم:

$$\frac{120}{600} \times 100 = \% 20$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۱۰-۸ گزینه «۴» (مهران اسماعیلی)

همان طور که می دانیم وقتی یک منبع صوت با تندی ثابت از یک شنونده دور شود، بسامد دریافتی توسط شنونده، کمتر از بسامد واقعی منع صوت است. اما مقداری ثابت است و در ضمن دور شدن منبع از شنونده همچنان ثابت می ماند. اما شدت صوت با محدود فاصله شنونده از منبع صوت رابطه معکوس دارد. پس با دور شدن منبع صوت از شنونده به تدریج فاصله زیاد شده در نتیجه شدت صوت دریافتی توسط شنونده به تدریج کاهش می یابد.
(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ تا ۱۳)

۱۰-۹ گزینه «۲» (مسعود فردانی)

چون $f_A > f$ است، پس A در حال نزدیک شدن به چشم صوت و چون $f > f_B$ در حال دور شدن از چشم صوت است.

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ تا ۱۳)

۱۱-۰ گزینه «۳» (مسیمین الهی)

با توجه به شکل متوجه خواهیم شد که صوت $v > v$ چشم صوت می باشد. پس مسافتی که چشم در ۶ ثانیه طی خواهد کرد باید از $\Delta x = v \Delta t = 6 \times 2^0 = 12^0$ صوت بیشتر باشد. که تنها گزینه «۳» می تواند صحیح باشد.

(فیزیک ۳ - صفحه ۸۷)

(مسام تاری)

۱۰-۱ گزینه «۲» با استفاده از رابطه $t = \frac{\ell}{v}$ اختلاف زمانی رسیدن دو صدا را می نویسیم:
(ℓ : طول میله)

$$\Delta t = \frac{\ell}{v_{\text{هوای میله}}} - \frac{\ell}{v_{\text{هوای میله}}} = \ell \left(\frac{1}{v_{\text{هوای میله}}} - \frac{1}{v_{\text{هوای میله}}} \right) = \ell \times \frac{v_{\text{هوای میله}} - v_{\text{هوای میله}}}{v_{\text{هوای میله}} \times v_{\text{هوای میله}}} \\ \Rightarrow \ell = \frac{v_{\text{هوای میله}} \times v_{\text{هوای میله}}}{\Delta t} \times \frac{v_{\text{هوای میله}} = 340 \text{ m}}{v_{\text{هوای میله}} = 5 \text{ m}} = 5 \times 340 \text{ m} \\ \ell = \frac{5 \times 340 \times 340}{4 \times 340} \times 0 / 0.8 = 34 \text{ m}$$

(فیزیک ۳ - مشابه تمرين ۶ - صفحه ۱۰)

(محيطی کیانی)

۱۰-۲ گزینه «۲» با استفاده از رابطه تغییر تراز شدت صوت، به صورت زیر نسبت $\frac{I_2}{I_1}$ را می باییم:

$$\Delta \beta = \beta_2 - \beta_1 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} - \frac{\beta_1 = 30 \text{ dB}}{\beta_2 = 40 \text{ dB}} \\ 40 - 30 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} \Rightarrow 40 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} \\ \Rightarrow \log \frac{I_2}{I_1} = 4 = \log 10^4 \Rightarrow \frac{I_2}{I_1} = 10^4$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ و ۱۱)

(علیرضا بیاری)

۱۰-۳ گزینه «۴» ابتدا شدت صوتی را که به گوش شنونده می رسد، به دست می آوریم. از آنجا که جبهه های موج به صورت کروی فرض می شوند، داریم:

$$I = \frac{E}{At} \xrightarrow{A=4\pi r^2} I = \frac{E}{4\pi r^2 t} \\ E = 6 \text{ mJ} = 6 \times 10^{-3} \text{ J} \xrightarrow{\pi=3, r=\frac{5\sqrt{3}}{3} \text{ m}, t=6 \text{ s}} I = \frac{6 \times 10^{-3}}{4 \times 3 \times \frac{25 \times 3}{9} \times 6} \\ \Rightarrow I = \frac{6 \times 10^{-3}}{6 \times 10^{-3}} = 10^{-6} \frac{W}{m^2}$$

اکنون تراز شدت صوت را محاسبه می کنیم:

$$\beta = 10 \log \frac{I}{I_0} = 10 \log \frac{10^{-6}}{10^{-12}} = 10 \log 10^6 = 60 \text{ dB}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۱۰ تا ۱۱)

۱۰-۴ گزینه «۲» (مهری شریفی)

ابتدا نسبت فاصله شنونده از چشم صوت در ابتدا و انتهای بازه زمانی ۴۵ دوم ($t_1 = 4 \text{ s}$ تا $t_2 = 8 \text{ s}$) را به دست می آوریم:

$$\frac{r_2}{r_1} = \frac{t_2}{t_1} = \frac{\lambda}{4} = 2$$

سپس اختلاف تراز شدت صوت را در دو حالت محاسبه می کنیم:

$$\beta_2 - \beta_1 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} \xrightarrow{I_2 = \frac{I_1}{r_2}}$$

(مسعود فدالان)

«۱۱۴- گزینه»

چون نور لامپ با وجود تغییر نور محیط که موجب تغییر مقاومت **LDR** می‌شود، تغییری نداشته است، پس حتماً لامپ خاموش بوده است که با توجه به جهت جریان که از قطب مثبت مولد خارج می‌شود، حتماً به جای **M** بودی در خلاف جهت جریان مدار قرار دارد.

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم؛ صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

(علی برزکر)

«۱۱۵- گزینه»

با استفاده از رابطه ظرفیت خازن براساس مشخصات ساختمانی خازن داریم:

$$\frac{C_2}{C_1} = \frac{\kappa_2}{\kappa_1} \times \frac{A_2}{A_1} \times \frac{d_1}{d_2}$$

از طرفی می‌دانیم اگر ابعاد جسمی $\frac{1}{3}$ برابر شود، مساحت مقطع صفحات

$$\frac{C_2}{C_1} = \frac{1}{9} \times \frac{1}{1} \times \frac{1}{\frac{1}{3}} = \frac{1}{27}$$

آن $\frac{1}{9}$ برابر می‌شود، لذا داریم:

در حالت دوم، ظرفیت خازن فقط با تغییر دی الکتریک بین صفحات تغییر

$$\frac{C_3}{C_2} = \frac{\kappa_3}{\kappa_2} = \frac{6}{1}$$

کرده است.

در حالت دوم که خازن از باتری جدا شده است، بار ذخیره شده ثابت است و

با استفاده از رابطه $Q = CV$ داریم:

$$Q_2 = Q_3 \Rightarrow C_2 V_2 = C_3 V_3 \Rightarrow \frac{C_3}{C_2} = \frac{V_2}{V_3} = 6$$

$$\Rightarrow V_2 = 6V_3$$

و چون در قسمت اول سؤال خازن به باتری وصل بود، اختلاف پتانسیل

$$V_1 = V_2 \Rightarrow V_1 = V_2 = 6V_3 \Rightarrow \frac{V_3}{V_1} = \frac{1}{6}$$

صفحات آن ثابت بود.

حال با استفاده از رابطه $V = Ed$ می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} V_3 = E_3 d_3 \\ V_1 = E_1 d_1 \end{cases} \Rightarrow \frac{V_3}{V_1} = \frac{E_3}{E_1} \times \frac{d_3}{d_1} \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{E_3}{E_1} \times \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{E_3}{E_1} = \frac{1}{2}$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(علیبرخا هیاری)

«۱۱۶- گزینه»

ابتدا رابطه مقاومت الکتریکی سیم (**R**) برحسب مقاومت ویژه (**p**) و جرم (**m**) و چگالی (**p'**) و مساحت مقطع (**A**) را می‌نویسیم:

$$R = \rho \frac{L}{A} \xrightarrow{V=AL} R = \rho \frac{V}{A^2} \xrightarrow{V=\frac{m}{p'}} R = \frac{\rho m}{p' A^2}$$

فیزیک ۲

«۱۱۱- گزینه»

(مهران اسماعیلی)

$$U_2 = U_1 - 0 / 36U_1 = 0 / 64U_1$$

$$U = \frac{q}{2C} \xrightarrow{U_2 = 0 / 64U_1} \frac{q_2}{2C} = 0 / 64 \frac{q_1}{2C} \Rightarrow q_2 = 0 / 8q_1$$

$$\frac{\Delta q}{q_1} \times 100 = \frac{q_2 - q_1}{q_1} \times 100 = \frac{0 - q_1}{q_1} \times 100 = -100\%$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(علی برزکر)

«۱۱۲- گزینه»

ابتدا بار دو کره بعد از تعادل الکترواستاتیکی را به دست می‌آوریم:

$$q'_1 = q'_2 = \frac{q_1 + q_2}{2} = \frac{-40 + 72}{2} = \frac{+32}{2} = +16nC$$

از طرفی می‌دانیم جریان الکتریکی در سیم به دلیل شارش بار الکتریکی به وجود می‌آید.

لذا بار شارش شده را از اختلاف بار یکی از کره‌ها قبل و بعد از تعادل الکتریکی به دست می‌آوریم:

$$q_1 - q'_1 = 72 - 16 = 56nC$$

از تعریف جریان الکتریکی متوسط داریم:

$$I = \frac{q_{\text{شارش شده}}}{\Delta t} = \frac{56 \times 10^{-9}}{8 \times 10^{-6}} = 7 \times 10^{-3} A = 7mA$$

جهت جریان الکتریکی خلاف جهت حرکت الکترون‌ها است یعنی از کره مثبت (**B**) به طرف کره منفی (**A**). (A).

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

(مهران اسماعیلی)

«۱۱۳- گزینه»

با توجه به اینکه آمپر ساعت (**Ah**) و میلی‌آمپر ساعت (**mAh**) واحد بار الکتریکی هستند، داریم:

$$\Delta q = I \Delta t \Rightarrow \frac{\Delta q_1}{\Delta q_2} = \frac{I_1}{I_2} \times \frac{t_1}{t_2} \xrightarrow{\Delta q_1 = 50Ah, I_1 = 0 / 5A} \frac{50}{2} = \frac{0 / 5}{I_2} \times \frac{t_1}{40t_1} \Rightarrow 50 = \frac{1}{40I_2} \Rightarrow I_2 = \frac{1}{2000} A$$

$$\Rightarrow I_2 = \frac{1}{2000} \times 10^6 \mu A = 50.0 \mu A$$

(فیزیک ۲- جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم؛ صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

$$\Rightarrow \frac{A}{A} \frac{\text{توبیر}}{\text{توخالی}} = \frac{L}{R} \frac{\text{توخالی}}{\text{توبیر}} \Rightarrow \frac{R}{L} = \left(\frac{A}{A} \right)^2 = \frac{9}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{A}{A} \frac{\text{توبیر}}{\text{توخالی}} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{\pi R^2}{\pi(R^2 - r^2)} = \frac{3}{2}$$

$$3R^2 - 3r^2 = 2R^2 \Rightarrow R^2 = 3r^2 \Rightarrow \frac{R}{r} = \sqrt{3}$$

(فیزیک ۲- هریان الکتریکی و مدارهای هریان مستقیم؛ صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

(مبتنی نکوئیان)

گزینه «۴» - ۱۱۹

با توجه به شکل، ملاحظه می‌شود که به ازای اختلاف پتانسیل یکسان، انرژی پتانسیل الکتریکی ذخیره شده در خازن (۱) از خازن (۲) بیشتر است، پس

طبق رابطه $U = \frac{1}{2} CV^2$ ، می‌توان گفت که ظرفیت خازن C_1 از ظرفیت خازن C_2 بیشتر است. ($C_1 > C_2$) بنابراین داریم:

$$\frac{U_2}{U_1} = \frac{C_2}{C_1} \times \left(\frac{V_2}{V_1} \right)^2 \xrightarrow{U_1=U_2=24\mu J} V_1=V, V_2=V+30, \frac{C_1}{C_2}=\frac{4}{3}$$

$$1 = \frac{1}{4} \times \left(\frac{V+30}{V} \right)^2 \xrightarrow{2} \frac{V+30}{V} \rightarrow V = 30V$$

برای خازن C_2 می‌توان نوشت:

$$U_2 = \frac{1}{2} C_2 V_2^2 \xrightarrow{U_2=24\mu J, V_2=30V} 240 = \frac{1}{2} C_2 (60)(60)$$

$$\Rightarrow C_2 = \frac{2}{15} \mu F$$

$$Q_2 = C_2 V_2 \xrightarrow{C_2=\frac{2}{15}\mu F, V_2=30V} Q_2 = \left(\frac{2}{15} \right) (25) = \frac{10}{3} \mu C$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(ممکن‌کاظم منشاری)

گزینه «۲» - ۱۲۰

با توجه به رابطه انرژی خازن داریم:

$$\Delta U = U_2 - U_1 = \frac{Q_2}{2C} - \frac{Q_1}{2C} = \frac{Q_2 - Q_1}{2C} = \frac{(Q+4)^2 - Q^2}{2C}$$

$$\xrightarrow{C=20\times 10^{-3} mF} 10^4 = \frac{8Q + 16}{20\times 10^{-3}} \Rightarrow Q = 23mC$$

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه ۳۹)

اگر کون می‌توانیم نسبت مقاومت الکتریکی سیم B به سیم A را بدست آوریم:

$$\frac{R_B}{R_A} = \frac{\rho_B}{\rho_A} \times \frac{m_B}{m_A} \times \frac{\rho'_A}{\rho'_B} \times \left(\frac{A_A}{A_B} \right)^2 \xrightarrow{m_B=m_A, \rho_B=\frac{1}{2}\rho_A} \frac{\rho'_B=2\rho'_A, A=\pi d^2}{d_B=3d_A}$$

$$\frac{R_B}{R_A} = \frac{\frac{1}{2}\rho_A}{\rho_A} \times \frac{3m_A}{m_A} \times \frac{\rho'_A}{2\rho'_A} \times \left(\frac{d_A}{d_B} \right)^2 \xrightarrow{d_B=3d_A}$$

$$\frac{R_B}{R_A} = \frac{1}{2} \times 3 \times \frac{1}{2} \times \left(\frac{d_A}{3d_A} \right)^2 = \frac{3}{4} \times \frac{1}{81} = \frac{1}{108}$$

(فیزیک ۲- هریان الکتریکی و مدارهای هریان مستقیم؛ صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

(مسعود فردانی)

گزینه «۲» - ۱۱۷

با توجه به اینکه بار الکتریکی تا قبل از تخلیه هوا تغییر مسیر نداده است، پس:

$$\begin{array}{c} \vec{E}_q \\ \downarrow \\ Eq = mg \\ \downarrow \\ \vec{W} = mg \end{array}$$

چون خازن به باتری متصل است، پس اختلاف پتانسیل دو سر آن ثابت و

برابر اختلاف پتانسیل باتری است. طبق رابطه $E = \frac{V}{d}$ ، با ثابت ماندن V

و d ، میدان الکتریکی بین صفحات خازن ثابت می‌ماند. پس ذره در همان

مسیر (بدون انحراف) به حرکت خود ادامه می‌دهد.

(فیزیک ۲- الکتریسیته ساکن؛ صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(معصومه شیریعت ناصری)

گزینه «۳» - ۱۱۸

با توجه به رابطه مقایسه‌ای مقاومت داریم:

$$\frac{R}{R} = \frac{\rho}{\rho} \times \frac{L}{L} \times \frac{\text{توخالی}}{\text{توبیر}} \times \frac{\text{توخالی}}{\text{توبیر}} \times \frac{A}{A} = \frac{9}{4}$$

با توجه به هم جنس بودن سیم‌ها $\rho_{\text{توخالی}} = \rho_{\text{توبیر}}$

با توجه به هم جرم بودن سیم‌ها $m_{\text{توخالی}} = m_{\text{توبیر}}$

$$m_{\text{توبیر}} = \rho V \Rightarrow \rho V = m_{\text{توخالی}}$$

$$\Rightarrow A_{\text{توبیر}} L_{\text{توخالی}} = A_{\text{توخالی}} L_{\text{توخالی}}$$

$$\Delta h = h_1 - h_2 = 80 - x - (26 - x) = 54 \text{ cm}$$

حال می‌توان کاهش فشار در مخزن گاز را محاسبه کرد.

$$\Delta P = \rho g \Delta h \rightarrow \Delta P = 2000 \times 10 \times 0.54 = 10800 \text{ Pa}$$

$$\rho = 2000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$$

$$P = \rho gh \rightarrow P = 13500 \times 10 \times h \Rightarrow h = 10800 / 13500 = 0.8 \text{ mHg} = 8 \text{ cmHg}$$

برای تبدیل واحد فشار از پاسکال به سانتی‌متر جیوه کافی است ارتفاع ستون

جیوه را به ازای فشار 10800 Pa محاسبه کنیم:

$$P = \rho gh \rightarrow P = 13500 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \times 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}} \times h \Rightarrow h = 10800 / 13500 = 0.8 \text{ mHg} = 8 \text{ cmHg}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

(امیراحمد مریدسعید)

- ۱۲۴ گزینه «۲»

در گام اول باید محاسبه کنیم که وقتی سطح آزاد مایع 80 cm سانتی‌متر بالا می‌رود، پیستون و سطح پایین چند سانتی‌متر بالا آمده است. پس می‌توان نوشت:

$$\Delta V' = \Delta V \rightarrow A \times 80 = A \times h' \rightarrow h' = 20 \text{ cm}$$

چون سطح بالایی 80 cm بالا رفته و سطح پایینی نیز 20 cm بالا رفته پس ارتفاع مایع در مجموع 60 cm افزایش پیدا کرده است و در گام بعدی،

فشار از 60 cm از مایع را به سانتی‌متر جیوه تبدیل می‌کنیم:

$$P = \rho gh \rightarrow h = \frac{P}{\rho g} = \frac{10800}{13500 \times 10} = 0.8 \text{ mHg} = 8 \text{ cmHg}$$

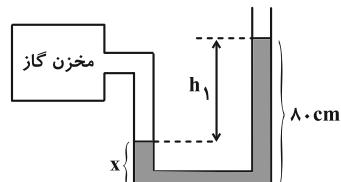
(فیزیک ا- صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

(سراسری ریاضی - تیر ۱۴۰۲)

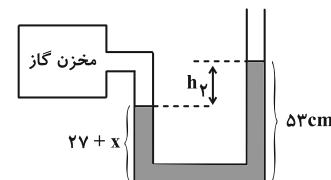
- ۱۲۵ گزینه «۱»

فشار در نقاط هم‌تراز داخل یک مایع ساکن برابر است. پس در نقاط A و B فشار یکسان است:

$$h_1 = 80 - x$$

$$h_1 = 80 - x$$

$$h_2 = 54 - (27 + x) = 26 - x$$

فیزیک ۱

- ۱۲۱ گزینه «۲»

موارد (الف) و (پ) صحیح‌اند.

بررسی موارد نادرست:

ب) پدیده پخش در گازها سریع‌تر از مایعات رخ می‌دهد.

ت) علت بالا رفتن آب در لوله‌های موبین شیشه‌ای تمیز این است که نیروی دگرچسبی بین مولکول‌های آب و شیشه بیشتر از نیروی هم‌چسبی مولکول‌های آب است.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

- ۱۲۲ گزینه «۴»

$$\frac{F_A}{F_B} = \frac{P_A \times A_A}{P_B \times A_B} \rightarrow \frac{F_A}{F_B} = \frac{A_A}{A_B} = \frac{5}{15} = \frac{1}{3}$$

$$P_A = P_B$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

- ۱۲۳ گزینه «۴»

$80 - 54 = 26 \text{ cm}$ کاهش ارتفاع مایع در سمت راست وقتی فشار گاز درون مخزن کاهش می‌یابد، ارتفاع مایع در سمت راست 27 cm کاهش و در سمت چپ 27 cm افزایش می‌یابد. یعنی اختلاف ارتفاع در دو حالت 54 cm می‌شود. با توجه به شکل‌های زیر می‌توان این موضوع را دقیق‌تر توضیح داد.

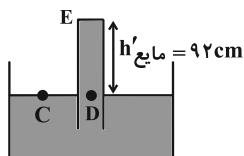
$$P = \rho gh \rightarrow 8160 = (13600)(10)h$$

$$\rho = \frac{kg}{cm^3}, g = \frac{N}{kg}$$

$$\Rightarrow h = 0.06 \text{ m} = 6 \text{ cm}$$

بنابراین فشار وارد بر انتهای لوله در این حالت، برابر با 6 cmHg می‌شود.

فشار در نقاط همتراز C و D با هم برابر است. پس:

$$P_C = P_D \Rightarrow P_0 = P'_\text{Mai} + P_E$$

$$\Rightarrow 75 = P'_\text{Mai} + 6 \Rightarrow P'_\text{Mai} = 69 \text{ cmHg}$$

ارتفاع ستون مایع را به صورت زیر به دست می‌آوریم:

$$\rho_0 h' = \rho_\text{Mai} h' \Rightarrow (13/6)(69) = (10/2)h' \Rightarrow h' = 92 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow h' = 92 \text{ cm}$$

بنابراین میزان جابه‌جایی لوله در راستای قائم (x) به صورت زیر به دست می‌آید:

$$x = (100 + 12) - 92 = 20 \text{ cm}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(همدم مقدم)

- ۱۲۷ «گزینه ۲»

چون ظرف به شکل استوانه است، با استفاده از رابطه فشار، سطح مقطع ظرف را به دست می‌آوریم.

$$P = \frac{mg}{A} \Rightarrow 6000 = \frac{1/3 \times 10}{A} \Rightarrow A = \frac{1}{2000} \text{ m}^2 = 5 \text{ cm}^2$$

حال با استفاده از جرم آب، چگالی و سطح مقطع ظرف ارتفاع آب را به دست می‌آوریم.

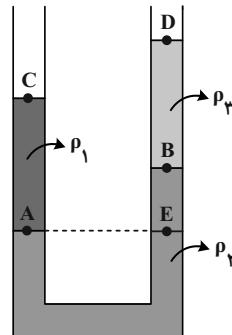
$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{m}{Ah} \Rightarrow 1 = \frac{100}{5h} \Rightarrow h = 20 \text{ cm}$$

$$\text{حال ارتفاع مایع برابر می‌شود با: } h = 70 - 20 = 50 \text{ cm}$$

و برای تعیین چگالی مایع داریم:

$$\rho = \frac{m}{V} = \frac{m}{Ah} \Rightarrow \rho = \frac{300}{5 \times 50} = \frac{6}{5} \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 1200 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

$$P_A = P_E \quad (1)$$

از طرفی فشار در نقطه E که عمق بیشتری نسبت به نقطه B دارد، بیشتر

$$P_E > P_B \rightarrow P_A > P_B \quad (2)$$

$$P_C = P_D = P_0 \quad (3)$$

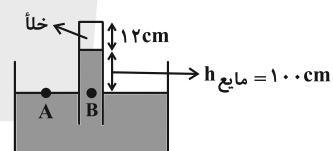
در نقاط C و D فشار برابر فشار هواست.

شرطهای (۱)، (۲) و (۳) در گزینه (۱) برقرار است.

(فیزیک - صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

- ۱۲۶ «گزینه ۱»

فشار در نقاط همتراز درون یک مایع ساکن با هم برابر است. بنابراین:

$$P_A = P_B \Rightarrow P_0 = P_\text{Mai} = 75 \text{ cmHg}$$

پس ارتفاع ستون مایع را به صورت زیر به دست می‌آوریم:

$$\rho_0 h = \rho_\text{Mai} h \Rightarrow (10/2)h = (13/6)(75)$$

$$\Rightarrow h = 100 \text{ cm}$$

با پایین آوردن لوله در راستای قائم، مایع بخش خلاً لوله را پر کرده و به

انتهای بسته لوله نیرو وارد می‌کند. بنابراین داریم:

$$\text{انتهای لوله} \times \text{انتهای لوله} = P_\text{انتهای لوله}$$

$$\Rightarrow P_\text{انتهای لوله} = \frac{4/0.8}{5 \times 10^{-4}} = 8160 \text{ Pa}$$

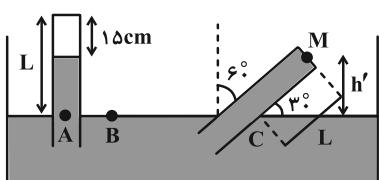
طبق رابطه $P = \rho gh$ ، فشار وارد بر انتهای لوله را بر حسب سانتی‌متر جیوه

به دست می‌آوریم:

(علی برگر)

- ۱۳۰ - گزینه «۱»

ابتدا فشار گاز را برحسب پاسکال به دست می‌آوریم:

$$P_g = P_{\text{gas}} - P_0 \Rightarrow P_{\text{gas}} = P_g + P_0$$

$$= -82 / 75 + 101 / 25 = 13 / 5 \text{ kPa}$$

سپس فشار گاز را به سانتی‌متر جیوه تبدیل می‌کنیم:

$$P_{\text{gas}} = P_{\text{جیوه}} = \rho gh \xrightarrow[\rho = 13500 \text{ kg/m}^3]{P = 13500 \text{ Pa}} \frac{13500}{10} = 1350 \times 10 \times h \Rightarrow h = \frac{1}{10} \text{ m} = 10 \text{ cm}$$

از طرفی اگر فشار هوا را برحسب سانتی‌متر جیوه به دست آوریم، می‌توان ارتفاع مایع را به دست آورد:

$$P_0 = \rho gh_{\text{جیوه}} \Rightarrow 101250 = 13500 \times 10 \times h$$

$$\Rightarrow h = 101250 / 13500 = 75 \text{ cm}$$

فشار در نقاط هم تراز از یک مایع برابر است:

$$P_A = P_B \Rightarrow P_0 = P_{\text{gas}} + P_{\text{جیوه}}$$

$$\Rightarrow 75 = 101250 + P_{\text{جیوه}} \Rightarrow P_{\text{جیوه}} = h_{\text{جیوه}} = 65 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow L_{\text{لوله}} = h_{\text{جیوه}} + 15 = 65 + 15 = 80 \text{ cm}$$

پس از انحراف لوله، باید ارتفاع انتهای لوله از سطح مایع را به دست آورد:

$$h' = L \sin 30^\circ = 80 \times \frac{1}{2} = 40 \text{ cm}$$

$$\xrightarrow{P_B = P_C = P_0} P_C = P_M + \rho gh' = P_0$$

$$\text{cmHg} \xrightarrow{\text{بر حساب}} P_M + 40 = 75 \Rightarrow P_M = 35 \text{ cmHg}$$

$$\Rightarrow P_M = \rho gh'_{\text{جیوه}} = 13500 \times 10 \times \frac{35}{100} = 47250 \text{ Pa}$$

$$\Rightarrow F_{\text{انتهای لوله}} = P \times A = 47250 \times 3 \times 10^{-4} = 14 / 175 \text{ N}$$

(غیریک - صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(ممدرکاظم منشاری)

- ۱۲۸ - گزینه «۴»

$$A_1 v_1 = A_2 v_2 \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \frac{A_1}{A_2} \quad (1)$$

$$r_2 = 2 / 5 r_1 \Rightarrow \frac{A_2}{A_1} = \left(\frac{r_2}{r_1}\right)^2 = 6 / 25 = \frac{24}{25}$$

$$\xrightarrow{(1)} \frac{v_2}{v_1} = \frac{24}{25} = \frac{16}{100} \Rightarrow v_2 = \frac{16}{100} v_1$$

$$\frac{\Delta v}{v_1} \times 100 = \frac{v_2 - v_1}{v_1} \times 100 = \frac{-\frac{14}{25} v_1}{v_1} \times 100 = -56\%$$

(غیریک - صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(ممدرکاظم منشاری)

- ۱۲۹ - گزینه «۲»

برای یافتن ارتفاعی از جیوه که معادل ارتفاع x از مایع X فشار وارد می‌کند، می‌توان از رابطه زیر استفاده نمود:

$$\rho_X h_X = 13 / 6 h \Rightarrow h = \frac{h_X \rho_X}{13 / 6}$$

$$A : \rho_A h_A = 13 / 6 h \Rightarrow h = \frac{\rho_A h_A}{13 / 6} = \frac{5 / 1}{13 / 6} h_A = \frac{3}{13 / 6} h_A$$

$$B : \rho_B h_B = 13 / 6 h' \Rightarrow h' = \frac{\rho_B h_B}{13 / 6} = \frac{6 / 1}{13 / 6} h_B = \frac{1}{13 / 6} h_B$$

$$C : \rho_C h_C = 13 / 6 h'' \Rightarrow h'' = \frac{\rho_C h_C}{13 / 6} = \frac{11 / 9}{13 / 6} h_C = \frac{9}{13 / 6} h_C$$

$$P_{\text{کل}} = P_0 + P_A + P_B + P_C \Rightarrow 100 = 75 + h + h' + h''$$

$$\Rightarrow h + h' + h'' = \frac{3}{13 / 6} h_A + \frac{1}{13 / 6} h_B + \frac{9}{13 / 6} h_C = 55 \text{ cm}$$

$$h_A + h_B + h_C = 55 \text{ cm}$$

$$h_C = \frac{1}{9} h_A \Rightarrow \begin{cases} \frac{1}{9} h_A + h_B = 55 \text{ cm} & (1) \\ \frac{h_A}{9} + \frac{h_B}{13 / 6} = 55 \text{ cm} \Rightarrow h_A + h_B = 50 \text{ cm} & (2) \end{cases}$$

با حل معادلات بالا داریم:

$$\xrightarrow{(1), (2)} \frac{1}{9} h_A = 5 \text{ cm} \Rightarrow h_A = 45 \text{ cm} \Rightarrow h_B = 5 \text{ cm}$$

(غیریک - صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

شیمی ۳

(ممدر عظیمیان زواره)

«گزینه ۲» ۱۳۵

برای ساخت منشور و عدسی‌ها از کوآرتز (SiO_2 خالص) استفاده می‌شود.

بررسی برخی گزینه‌های درست:

۱) سیلیسیم پس از اکسیژن فراوان‌ترین عنصر در پوسته جامد زمین است.

۲) کوارتز و ماسه به ترتیب نمونه‌های خالص و ناخالص سیلیس (SiO_2) هستند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(سعید تیزرو)

«گزینه ۲» ۱۳۶

تنها موارد اول و پنجم نادرست است.

بررسی مورد اول: گرافیت برخلاف گرافن شفاف و انعطاف‌پذیر نیست.

بررسی مورد پنجم: در گرافیت برخلاف گرافن، علاوه بر پیوند اشتراکی میان اتم‌های C، بین لایه‌های مسطح سازنده آن، نیروهای واندروالسی نیز برقرار است. (گرافن تک لایه است).

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۱ و ۷۳)

(روزبه رضوانی)

«گزینه ۱» ۱۳۷

الماس از گرافیت ناپایدارتر است و سطح انرژی آن بالاتر است. بنابراین از سوختن الماس در مقایسه با گرافیت گرمای بیشتری آزاد می‌شود.

چگالی الماس از گرافیت که ساختار لایه‌لایه دارد بیشتر است و آتسالپی پیوند Si – O از Si – C بیشتر است. جراحته طول پیوند آن کمتر است. سختی SiC از گرافیت بیشتر است.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

(ممدرضا پورجاورد)

«گزینه ۳» ۱۳۸

موارد اول و چهارم نادرست هستند.

اغلب ترکیبات آلی جزء مواد مولکولی هستند.

در ساختار بین هر اتم O با دو اتم H در مولکول خود پیوند اشتراکی دارد. اما با دو اتم H از دو مولکول مجاور خود پیوند هیدروژنی تشکیل می‌دهد.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

(ممدرضا جمشیدی)

«گزینه ۴» ۱۳۹

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) از آینه‌ها برای متراکردن پرتوهای خورشیدی بر روی گیرنده برج و گرم کردن شاره یونی استفاده می‌شود.

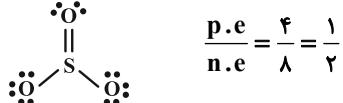
۲) HF به دلیل داشتن پیوند هیدروژنی و قطبی بودن، نقطه جوش بیشتری نسبت به N دارد.

۳) هر چه تقاضت نقطه ذوب و جوش یک ماده خالص بیشتر باشد، آن ماده در گستره دمایی بیشتری به حالت مایع باقی می‌ماند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۷ و ۷۹)

(امیرعلی بیات)

در ردیف ۲، رنگ اتم مرکزی اشتباه ذکر شده، خاصیت نافلزی اکسیژن از نیتروژن بیشتر است و به همین دلیل نیتروژن به رنگ آبی درمی‌آید. در

ردیف ۴ ساختار لوویس SO_3 به صورت زیر است:

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(ممدرضا بیانی)

«گزینه ۱» ۱۳۲

بررسی موارد:

الف) نادرست؛ سرخ بودن خاک رس به دلیل وجود آهن (III) اکسید در آن است.

ب) نادرست؛ درصد جرمی آب کاهش می‌یابد.

پ) نادرست؛ وجود SiO_2 در سازه‌های سنگی باعث استحکام آن‌ها شده است که اکسید شبه‌فلزی است.

ت) درست

$$\frac{10}{100} = \frac{100\text{ g}}{1000\text{ g}} \xrightarrow{\text{جذب رطوبت}} \frac{\text{آب}}{\text{نمونه}} = \frac{225\text{ g}}{1125\text{ g}} = \frac{x}{100}$$

$$\Rightarrow x = 20$$

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

(امیر هاتمیان)

«گزینه ۴» ۱۳۳

لایه‌لایه بودن ساختار گرافیت عامل نرم بودن این ماده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست؛ در ساختار الماس هر اتم کربن با ۴ پیوند کووالانسی بگانه به ۴ کربن دیگر متصل است و در گرافیت با ۴ پیوند کووالانسی به ۳ کربن دیگر متصل است.

۲) درست؛ مطابق مطالب صفحه ۷۲

۳) درست؛ به دلیل پایدار بودن گرافیت نسبت به الماس درست است.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۶۹ و ۷۲)

(روزبه رضوانی)

«گزینه ۲» ۱۳۴

الماس، گرافیت و گرافن، دارای پیوندهای اشتراکی میان میلیون‌ها اتم کربن هستند و جامد کووالانسی هستند و بین دلیل دارا بودن همزمان پیوندهای اشتراکی و نیتروی بین مولکولی که از ویژگی‌های یک ترکیب مولکولی است، و داشتن واحدهای مجزاء مولکولی و گرافیت جامد مولکولی محاسب می‌شود.

در میان الماس، گرافیت و گرافن، چنین اتم‌ها در گرافیت و گرافن دو بعدی است، پیوندهای موجود در الماس و گرافن فقط از نوع اشتراکی (کووالانسی) و در گرافیت به دلیل ساختار لایه‌لایه و منسجم آن، هم پیوند اشتراکی (در لایه‌ها) و هم نیتروی واندروالسی (بین لایه‌ها) وجود دارد. همه این مواد ساختار مشبك شش ضلعی دارند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

ت) نیروهای جاذبه بین یون‌ها با بار الکتریکی یون‌ها رابطه مستقیم و با شعاع یون‌ها رابطه معکوس دارد. از آنجا که مجموع اندازه بارهای الکتریکی آنیون و کاتیون (F^+ و D^{3-}) کمتر از این مقدار در ترکیب یونی بین C^{2+} و D^{3-} است، بنابراین قدرت نیروی جاذبه آن کمتر است.

(شیمی ۳- شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و مانگاری؛ صفحه‌های ۷۸ تا ۸۱)

(مسن رفعت کوئنده)

گزینه «۱»

از مدل دریای الکترونی می‌توان برای توجیه برخی رفتارهای فیزیکی فلزها استفاده کرد. واکنش پذیری از جمله رفتارهای شیمیایی فلزها است.

(شیمی ۳- شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و مانگاری؛ صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۳»

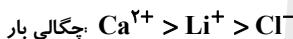
موارد «الف»، «ب» و «پ» نادرست است.

بررسی عبارت‌ها:

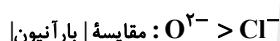
الف) نادرست - گستره دمایی مایع بودن:

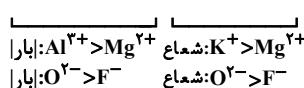
ب) نادرست - نسبت اندازه بار به شعاع، با چگالی بار همارز می‌باشد: هرچه اندازه بار بزرگ‌تر و شعاع یونی کوچک‌تر آن‌گاه چگالی بار بیشتر است.

پ) نادرست:

ت) درست: مقایسه آنتالپی فرپاشی شبکه:

(شیمی ۳- شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و مانگاری؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۳)

(رسول عابدینی‌ژواره)

گزینه «۲»

بررسی موارد:

الف) درست

ب) نادرست: براساس مدل دریای الکترونی، ساختار فلزها آرایش منظمی از کاتیون‌ها در سه بعد است که سمت‌ترین الکترون‌های موجود در اتم دریایی را ساخته‌اند و در آن آزادانه جایه‌جا می‌شوند و این عامل باعث خاصیت چکش خواری فلزات می‌شود.

پ) نادرست: نقطه ذوب تیناکیم بیشتر از فولاد است.

(امیرعلی بیات)

گزینه «۳»

بررسی موارد:

الف) درست: در مولکول CO ، اتم‌های اکسیژن تراکم بار الکتریکی منفی بیشتری دارند.

ب) نادرست: مولکول O_3 با این‌که از یک نوع اتم تشکیل شده است ولی قطبی به حساب می‌آید و در میدان الکتریکی جهت گیری می‌کند.

پ) درست: در CHCl_3 ، بیشترین رنگ قرمز مربوط به کلر است.

ت) درست: SO_4^{2-} مولکولی مسطح است که اتم‌های اکسیژن تراکم بار الکتریکی بیشتری دارند.

(شیمی ۳- صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

شیمی ۳- پیشروی سریع

(امیرعلی بیات)

گزینه «۱»

چگالی بار وابسته به میزان بار و شعاع یون است.

چگالی بار آنیون O^{2-} از Na^+ به دلیل اندازه بار بیشتر، بزرگ‌تر است. برای برخی عناصر گروه ۱۴ مثل C و Si که یون تک‌اتمی ندارند چگالی بار تعریف نمی‌شود.

(شیمی ۳- صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

گزینه «۲»

عبارت‌های (آ)، (ب) و (پ) درست هستند. بررسی عبارت‌ها:

عبارت آ) B و A به ترتیب عنصرهای وانادیم (V ، مس (Cu) و منیزیم (Mg) هستند. عنصر وانادیم در ترکیب‌های خود می‌تواند دارای اعداد اکسایش (+۲)، (+۳)، (+۴) و (+۵) باشد، مس در ترکیب‌های یونی خود می‌تواند عدد اکسایش (۱) یا (۲) و عنصر منیزیم در ترکیب‌های خود تنها می‌تواند عدد اکسایش (۲) داشته باشد؛ پس مقایسه تنواع عدد اکسایش به درستی انجام نشده است.

عبارت ب) در جدول دوره‌ای، در یک گروه از بالا به پایین، خصلت فلزی افزایش و در یک دوره از چپ به راست، خصلت فلزی کاهش می‌یابد. خصلت نافلزی نقطه مقابل خصلت فلزی است، پس در میان عنصرهای مطرح شده، بیشترین خصلت فلزی مربوط به عنصر F و بیشترین خصلت نافلزی مربوط به عنصر D است.

عبارت پ) به ترتیب عنصرهای Mg ، N ، P هستند و مقایسه صحیح شعاع یونی آن‌ها به صورت « $\text{P}^{3-} > \text{Mg}^{2+} > \text{N}^{3-}$ » است. توجه: شعاع یونی در یک گروه از بالا به پایین افزایش می‌یابد، بنابراین شعاع یون پایدار $\text{E}^{(-)}$ بیشتر از شعاع یون پایدار $\text{D}^{(-)}$ است. از طرفی $\text{D}^{(-)}$ (N^{3-}) و C^{2+} (Mg^{2+}) هم الکترون هستند؛ می‌دانیم میان یون‌های هم الکترون، یونی که بار منفی دارد شعاع بزرگ‌تری دارد، بنابراین شعاع $\text{D}^{(-)}$ بزرگ‌تر از C^{2+} است.

ت) $Ti: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^2 4s^2$

$= 16 = (2 \times 2) + (2 \times 1) + (8 \times 0) + (12 \times 1) + (8 \times 0)$ = مجموع عدد کواتومی فرعی الکترونها

$$\begin{cases} l=0 \Rightarrow s \\ l=1 \Rightarrow p \\ l=2 \Rightarrow d \end{cases}$$

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

(امیرعلی بیات)

گزینه «۱»

فقط گزینه اول درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در الگوی دریای الکترونی، الکترون‌های ظرفیت دخالت دارند. مثلاً در عناصر واسطه دوره چهارم الکترون‌های زیرلایه $4s$ و $3d$ دخالت دارند.

۳) مطابق شکل همان تعداد الکترونی که وارد دریای الکترونی می‌شود، به همان تعداد هم الکترون از سوی دیگر دریای الکترونی خارج می‌شود. پس تعداد الکترون‌های آن ثابت است.

۴) گرافیت دریای الکترونی ندارد.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

(مسن مفتوح)

گزینه «۳»

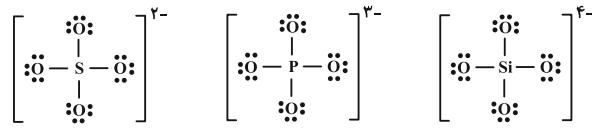
مورد (الف) نادرست است.

بررسی موارد:

الف) چیوه عنصری از جدول تناوبی است که در دما و فشار اتاق به حالت مایع می‌باشد اما ترکیب مولکولی نیست.

ب) دی متیل اتر و پروپان جرم مولی نزدیک به هم دارند اما دی متیل اتر ترکیبی قطبی و پروپان ترکیبی ناقطبی است. پس دی متیل اتر نسبت به پروپان آسان تر مایع می‌شود.

(ب)

سولفات

فسفات

سیلیکات

با توجه به مشابه بودن ساختار لوویس این سه یون، نسبت جفت الکترون‌های

نایوندی به بیوندی در آن‌ها با هم برابر است.

ت) طول پیوند $\text{Si}-\text{Si}$ نسبت به طول پیوند $\text{Si}-\text{C}$ کمتر است، بنابراین

انرژی پیوند آن بیشتر و در نتیجه سختی آن هم بیشتر خواهد بود.

ث) جامدات کووالانسی در حالت مایع نارسانا و در حالت جامد سخت هستند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

ت) درست؛ فلزات سازنده آلیاژ هوشمند، فلزات تیتانیم و نیکل هستند که هر دو در دوره چهارم جدول تناوبی قرار دارند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست؛ الکترون‌های زیرلایه $3d$ و $4s$ فلزات واسطه دوره چهارم در دریای الکترونی آن نقش دارند.

۲) نادرست؛ فلزات ویژگی‌های مشترکی دارند ولی در خواصی مثل سختی، نقطه ذوب و تنوع عدد اکسایش با هم تفاوت دارند.

۳) نادرست؛ رنگ‌های محلول و انادیوم به ترتیب افزایش بار؛ بنفش، سبز، آبی و زرد.

۴) درست؛ مدل دریای الکترونی فقط برای توجیه برخی خواص فیزیکی فلزات است، برخی ترکیبات یونی هم دارای فلز هستند ولی دریای الکترونی ندارند.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

گزینه «۱»

نیتینول آلیاژی از دو فلز Ti و Ni است که در ساخت استنت برای رگ‌ها به کار می‌رود.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست؛ از فلز تیتانیم به دلیل چگالی کمتر و نقطه ذوب بالاتر از فولاد در ساخت موتور جت استفاده می‌شود.

۲) درست؛ Ti و Ni هر دو در دوره چهارم جدول تناوبی جای داشته و جزو نخستین سری از عناصر واسطه (عناصر دسته d) هستند. اغلب فلزهای دسته d نسبت به فلزات دسته s و p سختی و نقطه ذوب بیشتری دارند.

۳) درست؛ در پوشش بیرونی موze گوگنهایم از Ti استفاده می‌شود که Ti الکترون در لایه ظرفیت اتم خود دارد.

$\text{Ti: } [18\text{Ar}] \underbrace{3d^2 4s^2}_{4\text{ الکترون ظرفیت}}$

۴) درست؛ نیتینول به آلیاژ هوشمند معروف است و در ساخت قاب عینک، استنت برای رگ‌ها و سازه فلزی در ارتدنسی به کار می‌رود.

(شیمی ۳ - صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

گزینه «۴»

بررسی موارد:

الف) Ti ، گروه ۴ و دوره ۴

ب) به جز V ، بقیه عناصر واسطه این دوره دو حرفي هستند.

پ) در میان فلزات واسطه دوره ۴ ام فقط Sc با از دست دادن الکترون به آرایش گاز نجیب می‌رسد.

(ممدر عظیمیان زواره)

گزینه «۱» - ۱۵۴

بررسی موارد نادرست:

پ) گاز SO_4 (گوگرد دی اکسید) خارج شده از نیروگاهها را با عبور از روی کلسیم اکسید (CaO) به دام می اندازند.

ت) این آلکن می تواند دارای ۶ اتم کربن باشد و فرمول مولکولی آن C_6H_{14} می تواند باشد و حداقل شامل ۴ اتم هیدروژن است.

(شیمی ۲ - صفحه های ۳۶، ۳۷ و ۳۸)

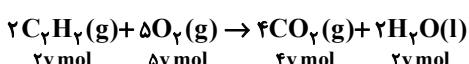
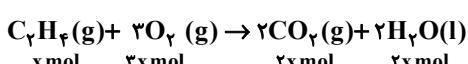
(مسین شاهسواری)

گزینه «۲» - ۱۵۵

$$\text{مول گاز تولیدی} = \frac{\text{حجم گاز}}{\text{حجم مولی در STP}} = \frac{224}{22/4} = 10 \text{ mol}$$

$$\text{مول اکسیژن مصرفی} = \frac{\text{جرم O}_2}{\text{جرم مولی}} = \frac{416}{32} = 13 \text{ mol}$$

تذکر: در شرایط STP، حالت فیزیکی آب مایع است.

$$\begin{cases} 2x + 4y = 10 \\ 3x + 5y = 13 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 4 \end{cases}$$

نکته: درصد حجمی گازها با درصد مولی آنها برابر است:

$$\text{C}_7\text{H}_8 = \frac{\text{mol C}_7\text{H}_8}{\text{mol کل}} \times 100 \Rightarrow \frac{1}{5} \times 100 = 20\%$$

(شیمی ۲ - صفحه های ۳۶، ۳۷، ۳۸ و ۳۹)

شیمی ۲

گزینه «۲» - ۱۵۱

بررسی برخی موارد نادرست:

الف) شمار ترکیبات کربن به تنها ای از ترکیبات دیگر عناصر بیشتر است پس شمار ترکیبات نافلزی بیشتر از ترکیبات فلزی است.

پ) در مدل فضاپرکن برخلاف گلوله و میله، تعداد پیوند میان اتم ها معلوم نیست.

ت) بررسی حالات:

(۱) پیوند سه گانه - ۱ پیوند بیگانه - (۲) پیوند دو گانه - (۱) پیوند دو گانه - (۴) پیوند بیگانه

(شیمی ۲ - صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

گزینه «۴» - ۱۵۲

بررسی موارد نادرست:

۱) اولین عضو آلکن ها (اتن) در کشاورزی و اولین عضو آلکین ها (اتین) در جوشکاری کاربرد دارد.

۲) در محیط اسیدی به علت حضور H_2SO_4 (نه قلیایی)

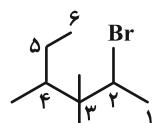
۳) در گذشته (امروزه کاربرد گسترده ندارد).

(شیمی ۲ - صفحه های ۳۰ تا ۳۴)

(امیرعلی بیات)

گزینه «۱» - ۱۵۳

نام شکل داده شده ۴- کلرو ۳- فلوئورو ۵- متیل هپتان می باشد و باید حواسمن باشد که در نام گذاری آلکان ها از «۲- اتیل» نمی توان استفاده کرد. همچنین نام صحیح ترکیب دوم هم ۲- بromo ۳، ۴- تری متیل هگزان می باشد.

(شیمی ۲ - صفحه های ۳۷ تا ۳۹)

(هاری مهری زاده)

گزینه «۲» - ۱۵۹

موارد (پ) و (ت) نادرست است.

بررسی موارد:

الف) بوتان در سوخت فندک کاربرد دارد و در دمای 22°C به حالت گاز است.ب) آلکانی که ۱۶ پیوند $\text{C}-\text{H}$ دارد، C_7H_{16} است و آلکانی که دارای۳۸ الکترون پیوندی (۱۹ پیوند) است، C_7H_{14} می‌باشد که حالت فیزیکی

آنها با حالت فیزیکی برم (مایع) در دمای اتاق یکسان است.

پ) در بازه دمایی 323°K تا 475°K حدود ۶

آلکان مایع وجود دارد.

ت) با افزایش تعداد اتم‌های کربن، نقطه جوش آلکان‌ها برخلاف فراریت

آنها افزایش می‌یابد.

ث) از آلکان‌های مایع برای حفاظت از فلزات استفاده می‌شود، اولین آلکانی

که پیوند $\text{C}-\text{C}$ دارد، اتان است که در دمای اتاق به حالت گاز است.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۳۳ تا ۴۰)

(یاسر راشن)

گزینه «۲» - ۱۶۰

مقایسه‌های دوم و سوم درست هستند.

ویژگی مولکول	فرمول مولکولی $\frac{\text{C}}{\text{H}}$ نسبت	شمار پیوندهای $\text{C}-\text{C}$	شمار پیوندهای $\text{C}=\text{C}$	شمار پیوندهای $\text{C}-\text{H}$
	C_{10}H_8 $\frac{\text{C}}{\text{H}} = \frac{10}{8} = 1/2.5$	۶	۵	۸
	$\text{C}_{16}\text{H}_{10}$ $\frac{\text{C}}{\text{H}} = \frac{16}{10} = 1.6$	۱۱	۸	۱۰
	$\text{C}_{14}\text{H}_{10}$ $\frac{\text{C}}{\text{H}} = \frac{14}{10} = 1.4$	۹	۷	۱۰
	$\text{C}_{20}\text{H}_{12}$ $\frac{\text{C}}{\text{H}} = \frac{20}{12} = \frac{5}{3}$	۱۴	۱۰	۱۲

(شیمی ۲ - صفحه ۴۳)

(محمد رضا بهمنی)

گزینه «۳» - ۱۵۶

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) بستر اقیانوس‌ها، منبع غنی از منابع فلزی گوناگون است که انسان‌ها به

تازگی آن را کشف کرده‌اند.

۲) غلظت برخی گونه‌های فلزی موجود در بستر اقیانوس‌ها نسبت به ذخایر

زمینی بیشتر است.

۳) با توجه به متن کتاب درسی، در بستر اقیانوس‌ها، ستون‌های سولفیدی

وجود دارند.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(محمد عظیمیان زواره)

گزینه «۴» - ۱۵۷در استخراج 10000 کیلوگرم آهن تقریباً 20000 کیلوگرم سنگ معدن آهنو 1000 کیلوگرم از منابع معدنی دیگر استفاده می‌شود. بنابراین دراستخراج a تن آهن تقریباً $2a$ تن سنگ معدن آهن و a تن از منابع معدنی

دیگر استفاده می‌شود.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۴» - ۱۵۸

کمتر از ده درصد نفت خام مصرفی در دنیا برای تولید الیاف، پارچه،

شوینده‌ها، مواد آرایشی و ... به کار می‌رود.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

$$I = 3 : 4 + 2 = 14$$

$$n = 5 : 2n^2 = 50$$

$$\frac{14}{50} = 0 / 28$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

(علیرضا بیان)

گزینه «۲»

بررسی موارد:

الف) هر عنصر نسبت به عنصر قبلی خود یک پروتون و یک الکترون بیشتر دارد. چون عدد اتمی یک واحد افزایش می‌یابد.

ب) دوره سوم شامل ۸ عنصر و دوره چهارم شامل ۱۸ عنصر می‌باشد که جملاً ۲۶ می‌شود ولی اولین عنصری که از قاعده آفبا پیروی نمی‌کند ^{24}Cr می‌باشد.

پ) زیرلایه $3d$ در عناصر دوره چهارم پیدا می‌شود.

ت) حداکثر گنجایش زیرلایه پنجم ($I = 1$) (زیرلایه اول $= 0$) است پس زیرلایه پنجم $= 1$ می‌باشد که از رابطه $4I + 2 = 2s^2 + 2p^6 + 3s^2 + 3p^6$ پیروی می‌کند
برابر $18 = 4 \times 4 + 2 = 4 \times 4 + 2 = 18$ می‌باشد و حداکثر گنجایش لایه سوم که از رابطه $2n^2$ به دست می‌آید برابر $= 18 = 2 \times 3^2$ است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲)

(امیر هاتمیان)

گزینه «۲»

عبارت‌های (الف) و (ت) درست هستند.

این اتم دارای ۸ زیرلایه است پس آرایش زیرلایه‌ها به

$$\text{صورت } X^+ 4p^6 3s^2 3p^6 4s^2 4d^{10} 2s^2 2p^6$$

بررسی موارد:

الف) درست؛ شماره دوره این عنصر ۴ می‌باشد.

ب) نادرست؛ آخرین لایه الکترونی این عنصر لایه چهارم است که می‌تواند حداکثر ۸ الکترون داشته باشد.

$$n = 4 \quad \text{لایه ظرفیت } 4p^6$$

پ) نادرست؛ این عنصر جزو عناصر دسته p می‌باشد و می‌تواند در گروه‌های ۱۳ تا ۱۸ جدول باشد.

ت) درست؛ چون جزو عناصر دسته p دوره چهارم جدول تناوبی است لذا زیرلایه $3d$ به صورت کامل ($3d^{10}$) پر شده است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲)

شیمی ۱

گزینه «۳»

- ۱۶۱

(محمد رضا پور جاوید)

الف) دوره دوم و سوم جدول دوره‌ای هر یک دارای ۸ عنصر هستند که در بین آن‌ها آرایش الکترون نقطه‌ای Li , B , Be و C از دوره دوم Na , Mg , Al , Si و P از دوره سوم فاقد الکترون جفت شده است.

ب) آرایش الکترونی A^{2+} به صورت $2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^8 4s^2$ بوده و این یون دارای $= 31 = 59 - 28$ نوترون می‌باشد. در حالی که آرایش

الکترونی B^{5+} به صورت $2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2$ بوده است. یون C^{3+} نیز دارای $= 30 = 55 - 25$ نوترون است.

پ) در یک اتم زیرلایه‌های $6s$, $5p$, $4d$ دارای $n+1 = 6$ هستند که به ترتیب می‌توانند ۲, ۶ و ۱۰ الکترون در خود جای دهند. بنابراین حداکثر ۱۸ الکترون چنین شرایطی دارند.

ت) عنصر X با گرفتن ۲ الکترون به یون X^{2-} تبدیل شده و آرایش گاز نجیب Xe^{54} را پیدا می‌کند، Y^{38} نیز با از دست دادن ۲ الکترون به یون Y^{2+} با آرایش الکترونی گاز نجیب Kr^{36} تبدیل خواهد شد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۲۸ تا ۳۵)

گزینه «۴»

- ۱۶۲

(حسین شاهسواری)

فلز X با از دست دادن سه الکترون به کاتیون X^{3+} تبدیل می‌شود.نافلز Y با گرفتن دو الکترون به آنیون Y^{2-} تبدیل می‌شود.در نتیجه ترکیب یونی حاصل $X_2 Y_3$ خواهد بود.

(شیمی ا- صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

گزینه «۳»

- ۱۶۳

(امیرعلی بیات)

با توجه به شکل داده شده عناصر ۱ تا ۴ به ترتیب He_2 , F_9 , Mg_{12} و Ni_{28} هستند و عنصر گفته شده همان Ca_2 است که با Ni_{28} (شکل ۴) هم دوره و با Mg_{12} (شکل ۳) هم گروه است.

$$\text{صورت } Ca: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$$

(شیمی ا- صفحه ۳۳)

گزینه «۱»

- ۱۶۴

(محمد عظیمیان زواره)

حداکثر ظرفیت پذیرش الکترون در هر زیرلایه و لایه به ترتیب از $2I + 2$

$2n^2$ به دست می‌آید. عدد کوانتمومی فرعی برای چهارمین نوع زیرلایه برابر ۳ می‌باشد. بنابراین:

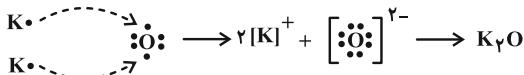
(یاسر، راش)

گزینه «۳»

عنصر X، عنصری فلزی از گروه ۱ جدول دوره‌ای و عنصر Y، عنصری نافلزی از گروه ۱۶ جدول دوره‌ای است.

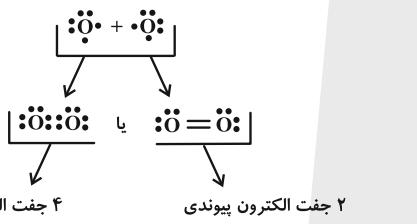
بررسی گزینه‌ها:

۱) به عنوان مثال اگر عنصرهای X و Y را به ترتیب پتابسیم (K_{۱۹}) و اکسیژن (O_۸) در نظر بگیریم، گزاره مطرح شده زاماً درست نیست.

۲) عنصر D که توانایی تشکیل یون D^{۳+} را دارد، می‌تواند Sc_{۲۱} از گروه ۳ یا Al_{۱۳} از گروه ۱۳ جدول دوره‌ای باشد.

۳) از بین عنصرهای نافلزی که توانایی تشکیل آئیون (۲-) دارند (یعنی عنصرهای نافلزی O_۸, S_{۱۶}, Se_{۳۴} و Te_{۵۴})، ساختار O_۲ به شکل زیر است:

۴) ترکیب یونی X_۲Y_۲، یک ترکیب یونی دوتایی است نه سه تایی.

(شیمی - صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(سعید تیزرو)

گزینه «۴»

تمامی موارد همانند عبارت مطرح شده در صورت سؤال درست هستند.

بررسی موارد:

مورد اول: تمامی ۷ عنصر دو اتمی جدول جزو نافلزات هستند.

$$1 \text{ atom B} \times \frac{1 \text{ mol B}}{6.02 \times 10^{23} \text{ atom B}} \times \frac{x \text{ g B}}{1 \text{ mol B}}$$

مورد دوم:

$$= 1 / 6.02 \times 10^{23} \text{ g B}$$

$$\Rightarrow x = 1 / 6.02 \times 10^{23} = 10 / 8 \text{ g.mol}^{-1}$$

مورد سوم:

$$\begin{aligned} p &= 50 \\ e^- &= 50 - 2 = 48 \Rightarrow 50 + \frac{48}{2} = 74 \\ n &= 124 - 50 = 74 \end{aligned}$$

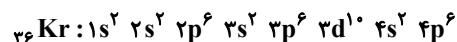
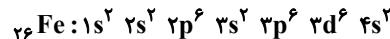
مورد چهارم: ایزوتوپ‌های یک عنصر در یک خانه از جدول جای داشته و به همین دلیل آرایش الکترونی یکسانی دارند. ولی خواص فیزیکی واپسیه به جرم آن‌ها (نظیر چگالی) متفاوت است.

(شیمی - صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

(محمد رضا پور جاوید)

گزینه «۲»

در ابتدا باید توجه داشت که در دوره چهارم جدول، دو عنصر با ۸ الکترون ظرفیتی وجود دارند که عبارتند از:

آرایش الکترونی هر دو عنصر از قاعده آفبا پیروی می‌کند.

هر دو عنصر فاقد زیرلایه الکترونی نیمه پر هستند.

در دورترین لایه خود از هسته اتم (لایه چهارم) ۲ الکtron دارد، اما Kr دارای ۸ الکترون با چنین شرایطی می‌باشد.

آخرین زیرلایه اشغال شده Fe (۴s) دارای ۲ الکترون است. اما در آخرین زیرلایه اشغال شده (4p) ۶ الکترونی است.

(شیمی - صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

گزینه «۴»

ابتدا عدد اتمی M را به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{array}{l} A = 65 \Rightarrow n + p = 65 \\ n - e = 6 \Rightarrow n - (p - 1) = 6 \Rightarrow n - p = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow p = 30$$

روش میانبر:

بار باعلامت + (اختلاف n, e) - عدد جرمی = عدد اتمی

$$\Rightarrow \frac{65 - 6 + 1}{2} = 30$$

بررسی گزینه‌ها:

۱) M_{۳۰} عنصری از دوره چهارم جدول دوره‌ای می‌باشد که در گروه ۱۲ جدول دوره‌ای جای دارد.

با توجه به آرایش الکترونی دو گونه، تعداد الکترون‌های Ba = ۱ در آن‌ها برابر است.

۳) شمار الکترون‌های Ba = ۱ در اتم عنصر M (2p, 3p) ۱/۲ برابر شمار الکترون‌های دارای ۲ (3d) I = ۱ است.

$$^{۳۰}\text{M} = 1s^2 2s^2 \underline{2p^6} 3s^2 \underline{3p^6} 3d^{۱۰} 4s^2 \Rightarrow \frac{12}{10} = 1/2$$

۴) شمار الکترون‌های آخرین زیرلایه اشغال شده آن (4s^۲) با شمار الکترون‌های آخرين زيرلائيه اشغال شده اتم Cr (4s^۱) نابرابر است.

(شیمی - صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد)

۱۴۰۳ بهمن ماه ۱۲

ریاضی و فیزیک، علوم تجربی و فنی و حرفه‌ای / کارداش

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۶۴۶۳-۰۲۱.

(مرتضی محسنی کبیر)

«۲۵۶- گزینهٔ ۴»

امام علی (ع) می‌فرماید: «من حاسب نفسه وقف علی عیوبه و احاطه بذنویه و استقال الذنوب و اصلاح العیوب: هر کس محاسبه نفس کند، بر عیب‌هاشیش آگاه می‌شود و بر گناهانش احاطه پیدا می‌کند و گناهان را جبران می‌کند و عیب‌ها را اصلاح می‌کند.» و در بیان دیگری می‌فرماید: «من حاسب نفسه، سعدی: هر کس محاسبه نفس کند، خوش‌بخت می‌شود» جملات بعد از «من حاسب نفسه» آثار محاسبه نفس به شماره‌ی رود.

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحهٔ ۱۰۲)

(یاسین ساعدی)

«۲۵۷- گزینهٔ ۳»

خداآوند در آیهٔ ۱۰ سورهٔ فتح می‌فرماید: «... و هر که به عهدی که با خدا بسته وفادار بماند، بهزودی پاداش عظیمی به او خواهد داد.»

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحهٔ ۱۰۰)

(مرتضی محسنی کبیر)

«۲۵۸- گزینهٔ ۱»

تمایلات دانی، مانند تمایل به ثروت، شهرت، غذاهای لذیذ، زیورآلات و رفاه مادی که مربوط به بُعد حیوانی و دنیاگی انسان است و وقتی به این تمایلات دست یابیم، از آن‌ها لذت می‌بریم و خوشحال می‌شویم و انسان‌ها به طور طبیعی به این امور میل دارند و علاقه نشان می‌دهند؛ زیرا این‌ها لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آن‌ها یا نمی‌توان زندگی کرد یا زندگی سخت و مشکل می‌شود.

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحهٔ ۱۰۲)

(میثم هاشمی)

«۲۵۹- گزینهٔ ۳»

تشریح گزینه‌های دیگر:

عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

احادیث ذکر شده در صورت سؤال به ترتیب مربوط به دو مرحلهٔ تقویت عزت نفس، یعنی «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» و «شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک» است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۰)

(مرتضی محسنی کبیر)

«۲۶- گزینهٔ ۴»

عزت نفس، فقط پیمان با خدا را به دنبال دارد. تسليم و بندگی خداوند، عزت نفس را به دنبال دارد.

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحهٔ ۱۰۳)

تعلیم و تربیت اسلامی

«۲۵۱- گزینهٔ ۳»

(میثم هاشمی)

در گزینهٔ ۳، هر دو مورد نادرست است؛ زیرا آدمی با عزم خودش آن‌چه که انتخاب کرده عملی می‌سازد نه با عزم دیگران، و همچنین در محاسبه و ارزیابی، عوامل موققیت یا عدم موققیت شناخته می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱؛ مورد دوم، درست است.

گزینهٔ ۲؛ هردو مورد درست است.

گزینهٔ ۴؛ هردو مورد درست است.

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

«۲۵۲- گزینهٔ ۴»

(مرتضی محسنی کبیر)

برای حرکت در مسیر هدف، وجود اسوه و الگوهایی که راه را با موققیت طی کرده و به مقصد رسیده‌اند، بسیار ضروری است؛ زیرا وجود این الگوها، اولاً به ما ثابت می‌کند که این راه موققیت‌آمیز است، ثانیاً می‌توان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد و از همه مهم‌تر این که می‌توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی (پیروی) از آنان سریع‌تر به هدف رسید.

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحهٔ ۱۰۳)

«۲۵۳- گزینهٔ ۲»

(میثم هاشمی)

تشریح گزینه‌های دیگر: گزینه‌های ۱ و ۴؛ بعد از محاسبه، اگر معلوم شود که در انجام عهد خود موفق بوده‌ایم، خوب است خدا را سپاس گوییم و شکرگزار او باشیم؛ زیرا می‌دانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان‌هاست.

حضرت علی (ع) می‌فرماید: «زیرگترین افراد کسی است که از خود و عملش بعد مرگ حساب نکشد.»

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

«۲۵۴- گزینهٔ ۴»

(مرتضی محسنی کبیر)

اسوه بودن آن بزرگان مربوط به اموری که به طور طبیعی و با تحولات صنعتی تغییر می‌کنند، نیست؛ مانند وسائل حمل و نقل، امکانات شهری و ... بلکه اسوه‌بودن در اموری است که همواره برای بشر خوب و بالارزش بوده‌اند. با گذشت زمان حتی در ک بیشتری از آن‌ها نیز به دست آمده است مانند تقسیم اوقات پیامبر (ص) به سه قسمت.

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحهٔ ۱۰۴)

«۲۵۵- گزینهٔ ۲»

(یاسین ساعدی)

استواری بر هدف، شکیبایی و تحمل سختی‌ها برای رسیدن به آن هدف از آثار عزم قوی است.

(دین و زندگی، آهنج سفر، صفحهٔ ۹۹)

(یاسین ساعدی)

۲۶۶- گزینه «۴»

سیزده آیه در قرآن به سوال‌های مردم از پیامبر اکرم (ص) اختصاص یافته که با کلمه «یسئلونک» همراه است. این نشان می‌دهد که پیامبر (ص) معلم مردم بوده است. تعلیم و تربیت، مبارک‌ترین کاری است که خداوند آن را بر دوش انبیا و اوصیا (ع) گذاشته است.

(مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(میثم هاشمی)

۲۶۱- گزینه «۲»

یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر کمال، تقویت عزت نفس است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳) عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است. معصومین بزرگوار (ع) این صفت را از ارکان فضایل اخلاقی دانسته‌اند که اگر در وجود ما شکل بگیرد، مانع بسیاری از زشتی‌ها خواهد شد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم، اما ارزش واقعی آن را ندانیم، به آسانی فریب می‌خوریم و آن را به بهای اندک می‌فروشیم اما اگر ارزش واقعی آن را بدانیم، آن را عزیز می‌شماریم و به قیمت واقعی می‌فروشیم. (دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۶۷- گزینه «۴»

قاتل نبودن به محدودیت جغرافیایی: «اطلبو العلم و لو بالصين: دانش را بجویید، اگرچه در چین باشد.»
«فبعث الله غرباً يبحث في الأرض ليりه كيف يواري سؤأة أخيه: پس خداوند زاغی را فرستاد که زمین را می‌کاوید، تا به او نشان دهد که چگونه کشته برادرش را پوشاند [و دفن کندا].»

(مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۴۵ و ۲۴۶)

(یاسین ساعدی)

۲۶۲- گزینه «۱»

شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک: اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما ارزش و قیمت آن را ندانیم، به آسانی فریب می‌خوریم و آن را به بهای اندک می‌فروشیم اما اگر ارزش آن را عزیز می‌شماریم و به قیمت واقعی می‌فروشیم و بهایی برابر با ارزش آن به دست می‌آوریم.

از همین رو خداوند خطاب به انسان فرموده: «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» و حضرت علی (ع) می‌فرماید: «آنه لیسن لِنَفْسِكُمْ ثُمَّ إِلَى الْجَنَّةِ ... همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست پس خود را به کمتر از آن نفوشید.» (دین و زندگی، عزت نفس، صفحه ۱۴۰)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۶۸- گزینه «۲»

امام حسین (ع) به معلم فرزندش صد دینار هدیه داد و در پاسخ به اعتراض مردم فرمود: «این یقع هذا من عطائه يعني تعليمه: این مبلغ، در قبال تعليمات او چه ارزشی دارد؟»
«من عمل صالحًا من ذكر او انشى و هو مؤمن فلنحبيته حياة طيبة: هر کس کار شایسته‌ای کنند، چه مرد یا زن، در حالی که مؤمن باشد، به زندگی پاک و پسندیده زنده‌اش می‌داریم.»

(مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۶۳- گزینه «۴»

عقل و وجودن یا همان نفس لوامة از انسان می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتنر پاسخ دهد و فرصتی فراهم کند که تمایلات معنوی و الهی در او پرورش پیدا کند و آن زیبایی‌ها و جوشن را فرایگیرد. به تعبیر پیامبر اکرم (ص) جوان به آسمان نزدیک‌تر است؛ یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است.

(دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۱۴۲ و ۱۴۳)

(یاسین ساعدی)

۲۶۹- گزینه «۱»

در قرآن برای توصیف انبیا (ع) عبارات متعددی به کار رفته ولی آنچه بیش از همه استفاده شده، تعبیر «يَعِلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيهِمْ» است که نشان می‌دهد کار پیامبران، تعلیم کتاب و حکمت و تزکیه بوده است. (ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۶۴- گزینه «۱»

رسول خدا (ص) فرمودند: «اهمایی کننده به راه خیر، مانند انجام‌دهنده آن است.»

علم حقیقی، نگاه انسان را توحیدی می‌کند. در حدیث می‌خوانیم: «نمرة العلم معرفة الله: ثمرة علم، شناخت خداوند است.» (مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۳)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۷۰- گزینه «۲»

نشانه فقیه آن است که مردم را از شر دشمنانشان آزاد سازد: «و انقذهم من اعدائهم.»

ناگفته پیداست که «ربوبیت» زمانی کامل است که بر اساس علم، حکمت، مصلحت و رحمت باشد که خداوند همه را دارد.

(ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(مرتضی محسنی کبیر)

۲۶۵- گزینه «۴»

قرآن کریم، درباره بعضی انسان‌ها می‌فرماید: «اولئک كالاعمال بل هم اضل: آن‌ها مثل حیوانات هستند، بلکه پست‌تر.» سپس دلیل انحراف آن‌ها را این‌گونه بیان می‌کند: «اولئک هم الغافلون.» غفلت انواعی دارد: عده‌ای، از توانمندی‌های خود غافل‌اند و نمی‌دانند که چه موجودی هستند.

رسول خدا (ص) فرمودند: «بالاترین صدقات آن است که انسان چیزی را باد بگیرد و به دیگران بیاموزد.» (مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۱)

(فرزادر شیرمحمدی)

«گزینه ۲» - ۲۷۸

معنی برای کنار هم بودن «ب» و «ن» نیست، ولی چهار حرف «ز ذ ض ظ» نمی‌توانند کنار هم قرار بگیرند، چرا که خانه‌های عددی ۳، ۶، ۹ و ۱۲ به حرفهای «ت»، «ف»، «ق» و «ن» اختصاص دارد.

(هوش منطقی و ریاضی)

(فرزادر شیرمحمدی)

«گزینه ۲» - ۲۷۹

حروفهای «ت» و «ف» قطعاً کنار هم نیستند. حروف «ج ذ ب» نیز بی‌فاصله کنار هم نمی‌آیند، چرا که هیچ کدام «ت»، «ق»، «ف» و «ن» نیستند.

(هوش منطقی و ریاضی)

(فرزادر شیرمحمدی)

«گزینه ۲» - ۲۸۰

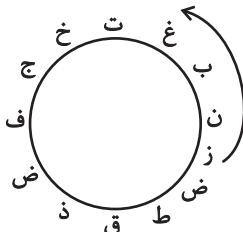
در ساعت یادشده، دو عقربه روی یکدیگرند و یک حرف را نشان می‌دهند.

(هوش منطقی و ریاضی)

(فرزادر شیرمحمدی)

«گزینه ۳» - ۲۸۱

حروف «ش» اصلاً در حروف نیست. بین «ن» و «ق» نیز حداقل باید دو حرف باشد ولی «زنگ» ممکن است، مثلاً:

(هوش منطقی و ریاضی)

(ممید کنی)

«گزینه ۲» - ۲۸۲

امیر در هر ساعت $\frac{1}{12}$ کار را انجام می‌دهد. او در هشت ساعت،

$$\frac{1}{12} \times 8 = \frac{1}{3}$$
 از کار را انجام داده است پس $\frac{1}{3}$ کار باقی بوده است. سه

نفر با هم، در یک ساعت $\frac{1}{3}$ باقی‌مانده را انجام داده‌اند، یعنی:

$$\frac{1}{12} + x = \frac{1}{3} \Rightarrow x = \frac{1}{3} - \frac{1}{12} = \frac{1}{4}$$
 کار زهرا و مینا + کار امیر

پس زهرا و مینا در هر ساعت $\frac{1}{4}$ از کار را انجام می‌دهند. پس در چهار ساعت به انجام کل کار می‌رسند.

(هوش منطقی و ریاضی)

اسعداد تحلیلی

«گزینه ۳» - ۲۷۱

مشحون: پُر، لبریز، مالامال

(ممید اصفهانی)

(هوش کلامی)

«گزینه ۱» - ۲۷۲

شهروندانی که خشمگین بودند و برخی از ایشان به فکر پول دیجیتال افتادند.

(هوش کلامی)

«گزینه ۲» - ۲۷۳

بند دوم متن، پاسخ به این سؤال است که اگر وجهی فارغ از دولت‌ها باشد، جگونه‌ی می‌توان آن را کنترل کرد؟

(هوش کلامی)

«گزینه ۴» - ۲۷۴

در باره کاهش یا افزایش ارزش پول دیجیتال یا نحوه ارتباط بانکداران خصوصی و دولتی، مطلبی در متن نیست ولی انگیزه ساخت ارز دیجیتال در متن هست: جداسازی پول از دولت‌ها.

(هوش کلامی)

«گزینه ۳» - ۲۷۵

«پسته» و «بادام» هر دو از انواع خشکبار و همه خشکبارها خوراکی‌اند. بنابراین رابطه بین این کلمه‌ها به ترتیب یادشده در گزینه ۳، به آنچه در صورت سؤال نمودار شده است همانند است. در سایر گزینه‌ها دقت کنید «شلیل» و «هلو» و «نانار» از انواع هم نیستند، قرمز و سبز و زرد هر سه رنگ‌اند.

(هوش کلامی)

«گزینه ۳» - ۲۷۶

گزینه پاسخ، اساس استدلال صورت سؤال را زیر سؤال می‌برد: اگر قرار است خزه‌های دریایی نه از بین برندۀ دی‌اکسید کربن که صرفاً نگهدارنده آن باشدند و در نهایت آن را به محیط بفرستند و باعث آلودگی شوند، چه فایده‌ای برای بهبود محیط زیست دارند؟

(هوش کلامی)

«گزینه ۲» - ۲۷۷

طبق گزینه پاسخ، مقایسه دو کشور و دو محصول با یکدیگر درست نیست، چرا که محصول ذرت در کشور «ب» به اندازه کشور «الف» به صرفه نیست. این بهترین گزینه است.

(هوش کلامی)

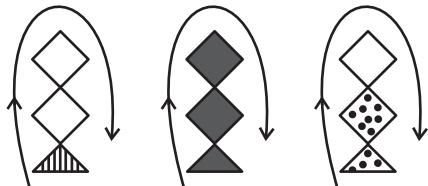

(فاطمه، اسخ)

«۲۸۸- گزینه ۴»

شکل از سه طرح در قالب
تشکیل شده است که با الگویی ثابت از
چپ به راست در حرکتند:

(هوش غیرکلامی)

(فاطمه، اسخ)

«۲۸۹- گزینه ۴»

تعداد پرتابهای دوامتیازی داده مفیدی نیست، از پرتابهای یکامتیازی
هم اطلاعی نداریم! تعداد پرتابهای یک شخص خاص هم درصد پرتابهای
درست تیم را معلوم نمی‌کند.

(هوش منطقی و ریاضی)

(ممید کنی)

«۲۸۹- گزینه ۴»

در ساعت شنبه اصولاً شن‌ها رو به پایین حرکت می‌کنند. در ساعت‌های
شنبه صورت سؤال که این قاعده در آن‌ها رعایت شده است که «الف» داریم
و آن ساعت‌های شنبه که خلاف قاعده‌اند که «ب» خورده‌اند. کدهای «ج» و
«د» نیز به رنگ بالای ساعت مربوط است.

(هوش غیرکلامی)

(فرزاد شیرمحمدی)

«۲۹۰- گزینه ۴»

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ترتیب نمایه از جلو، راست و بالای حجم
است.

(هوش غیرکلامی)

(ممید کنی)

«۲۸۴- گزینه ۱»

اعداد بر اساس باقی‌مانده تقسیم آن‌ها بر عدد چهار تقسیم‌بندی شده است:

$$313, 605, 721 \rightarrow 1$$

$$160, 508, 404 \rightarrow 0$$

$$903, 215, 111 \rightarrow 3$$

$$726, 814 \rightarrow 2$$

در نتیجه عدد خواسته شده باید در تقسیم بر ۴ باقی‌مانده ۲ داشته باشد.

(هوش منطقی و ریاضی)

(ممید اصغرخانی)

«۲۸۵- گزینه ۲»

در الگوی صورت سؤال:

$$9 - 2 = 7, 2 \times 9 = 18, 9 - 5 = 4, 9 \times 5 = 45 \rightarrow 218445$$

$$6 - 3 = 3, 3 \times 6 = 18, 6 - 4 = 2, 6 \times 4 = 24 \rightarrow 318224$$

$$7 - 5 = 2, 5 \times 7 = 35, 7 - 1 = 6, 7 \times 1 = 7 \rightarrow 23567$$

$$8 - 4 = 4, 4 \times 8 = 32, 8 - 0 = 8, 8 \times 0 = 0 \rightarrow 43280$$

$$3 - 1 = 2, 3 \times 1 = 3, 3 - 2 = 1, 3 \times 2 = 6 \rightarrow 2316$$

(هوش منطقی و ریاضی)

(فاطمه، اسخ)

«۲۸۶- گزینه ۳»

هر دو قطعه روبه‌روی هم در شکل صورت سؤال، به این شکل قرینه
یکدیگرند که دایره‌های رنگی به مربع‌های سفید تبدیل می‌شوند و دایره‌های
سفید به مربع‌های رنگی

(هوش غیرکلامی)

(فاطمه، اسخ)

«۲۸۷- گزینه ۳»

در انتقال از بالا به پایین در الگوی صورت سؤال، جهت شکل وسط 180° و
جایگاه همه شکل‌ها قرینه می‌شود و رنگ داشتن یا نداشتن آن‌ها هم
جبهه‌جا می‌شود.

(هوش غیرکلامی)